

PR 7094

කාරය පත්‍රිකා



කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා  
අලෙවිකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය : මාතර දිස්ත්‍රික්කය

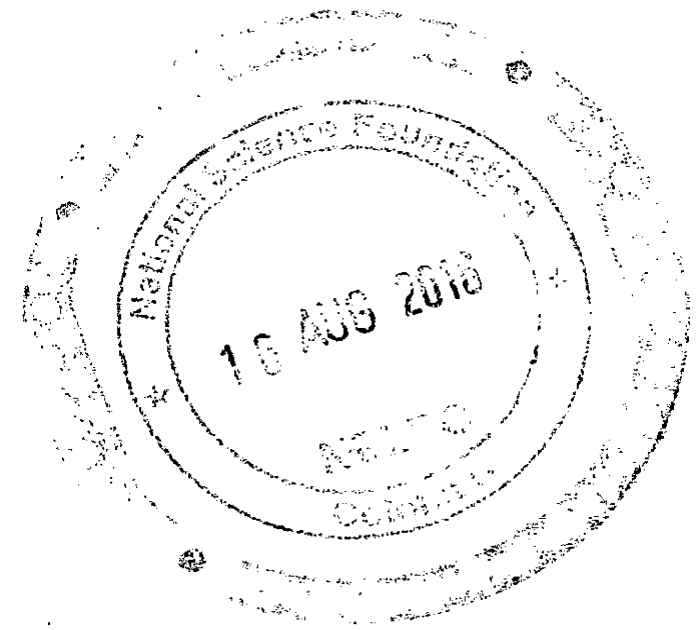
ටී.ඒ. ධර්මරත්න  
ආර.එල්.එන්. ජයවිසේස



**HARTI**

ගෙකටර කොව්ච්ඤාච ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා  
පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

**කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන  
හා අලෙවිකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය:  
මාතර දිස්ත්‍රික්කය**



ටී.ඒ.ධර්මරත්න  
ආර්.එල්.එන්.ජයතිස්ස

කාර්ය පත්‍රිකා අංක ' 4

2015 දෙසැම්බර්

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය  
114, විජේරාම මාවත,  
කොළඹ 07.

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2015

© හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණ

පරිගණක පිටු සැකසුම : ඒ.පී. උදේනි කරුණාරත්න

පරිගණකගත කිරීම : කේ.එස්. නම්මුනිආරච්චි

## පෙරවදන

කොළ එළවළුන්, කොරටු තුළ වගා කරන එළවළු සහ පලතුරු මිනිසාගේ පෝෂණය සඳහා අතිශයින් ම වැදගත් වන්නකි. රටක වැදගත්ම සම්පත වන්නේ මිනිස් සම්පත ය. නිරෝගී සහ සෞඛ්‍ය සම්පන්න මිනිස් සමාජයක් නඩත්තු කිරීම සඳහා නිසි පෝෂණයක් අවශ්‍ය වේ. සෞඛ්‍ය සම්පන්න ලෙස ජීවත් වීම සඳහා දිනකට එළවළු සහ පලතුරු ග්‍රෑම් 400ක් අනුභව කළ යුතුය. මේ සඳහා කොළ එළවළු වර්ග සහ එළවළු හා පලතුරු අවශ්‍ය වෙයි. කොළ පැහැති පලා වර්ගවල බීටා කැරොටින් විටමින් සී, රයිබොෆ්ලේවින් සහ පෝලික් අම්ලය බහුලය. ඒවායේ කැල්සියම්, යකඩ තන්ත්‍ර සහ ප්‍රතිඔක්සිකාරක අඩංගු වේ. අපට ආහාරවලින් ශක්තිය පෝෂ්‍ය පදාර්ථ ලැබේ. මේවා මත ශරීරයේ වර්ධනය, ක්‍රියාකාරීත්වය හා පැවැත්ම රඳා පවතී. පෝෂක අපේ ශරීරය තුළට ගෙනයන මාධ්‍යය ආහාරයයි. “කොළ එළවළු” ආහාර ලෝකයේම රටවල ජනතාවගේ ජනප්‍රිය ආහාරයක් වී ඇති අතර ආසියානු රටවල ආහාර වේලෙහි අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස ඇත අතීතයේ සිට ම පැවත ගෙන එන්නකි.

පත්‍ර ඇතුළු ශාකයේ සෙසු කොටස් එළවළුවක් වශයෙන් පරිභෝජනයට ගන්නා ශාක කොළ එළවළු වශයෙන් හඳුන්වයි. නාගරික හා තදාසන්න ප්‍රදේශ කීර යනුවෙන් ද ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පලා යනුවෙන් ද හඳුන්වනු ලබන ආහාරයට ගත හැකි ශාක වර්ග 115ක් පමණ ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති බවත්, ශාක අතුරින් 100ක් පමණ ආහාරයට ගන්නා බවත් පත පොතේ සඳහන් වී ඇත.

කුඩා පරිමාණ වගා බිම්වල විශේෂයෙන් වගුරු බිම් හා ජලාශ්‍රිතව එවැනි කුඩා පරිමාණයේ බිම්කඩවල්වල සිදු කළ වගාව හැඳින්වූයේ කොරටු වගාව නමිනි. බණ්ඩක්කා, වම්බටු, පතෝල, කරවිල, වැටකොලු, තක්කාලි, මැකරල්, වට්ටක්කා, ඉන්නල, දඹල, නිවිති වැනි එළවළු වර්ගත්, ගොටුකොළ, මුකුණුවැන්න, කංකුං, කතුරුමුරුංගා වැනි පලා වර්ගත්, කෙසෙල්, පැපොල් වැනි පලතුරු වර්ගත් කොරටු තුළ වගා කරනු ඇත.

කොළ එළවළු වගාව සහ කොරටු එළවළු වගාව ශ්‍රී ලංකාවේ එළවළු වෙළඳපොළෙහි සුවිශේෂී ස්ථානයක් උසුලයි. එනම්, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය හා රසායනික පොහොර වර්ගවලින් තොරව අවම වශයෙන් භාවිතා කොට නිපදවීමත්, ඉතා කෙටි කලකින් එනම්, අස්වැන්න සති 4 – 6ක් වැනි කෙටි කලකින් නෙළා ගත හැකිවීමෙන් වෙනත් එළවළු අතර ඉතා අඩු මුදලකට මිලදී ගෙන තම දෛනික හෝ සතියක ආහාර පැස ශක්තිමත් කිරීමට එයට ප්‍රබල හැකියාවක් ඇති බැවින් ය. කොරටු එළවළු සඳහා ද එවැනිම ඉහළ සමාජ පිළිගැනීමක් ඇති අතර කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ රසායනික පොහොර යෙදීමකින් තොරව හෝ අවම භාවිතයෙන් නිෂ්පාදනය කරන ලද ඉහළ

තත්ත්වයෙන් යුතු විශේෂිත නිෂ්පාදන ඒකකයන් වෙළඳපොළට පැමිණෙන විශේෂිත ඵලවළු වර්ග ලෙස ඉහළ සමාජ පිළිගැනීමක් දක්නට ඇත. කොළඹ කොටළඟ ඵලවළු වෙළඳපොළේ හංවැල්ල, පිළියන්දල ප්‍රදේශවල කොරටු ඵලවළුවලට ද කොළඹ මැනිං වෙළඳපොළේ මාතර දෙනිපිටියේ කොරටු ඵලවළුවලට ද විශේෂත්වයක් හිමි වී ඇත. මේවා මිලදී ගන්නා ඉහළ මට්ටමේ පාරිභෝගිකයන් කොටසක් සිටී. කීර නොහොත් කොළ ඵලවළු වගාවත්, කොරටු ඵලවළු වගාවත් ශ්‍රී ලංකාවේ සුවිශේෂී වගා ක්‍රම දෙකක් වශයෙන් හැඳින්වීමට හැකි අතර රටේ ජනතාවගේ නිරෝගී සෞඛ්‍ය සඳහා සෘජුවම උපකාරීවන නිෂ්පාදන දෙකක් ලෙස හැඳින්වීමට පුළුවන. ජීවන වෘත්තියක් වශයෙන් කීර / කොළ ඵලවළු වගාව සහ කොරටු වගාවේ නියැලෙන පවුල් විශාල සංඛ්‍යාවක් මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ ජීවත් වෙති. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ අතීතයේ සිට ම කොරටු වගා ගොවිතැන පැවතගෙන එමින් ඇති අතර කොළ ඵලවළු වගාව ගෙවතු හා පුරන් කුඹුරු ආශ්‍රිත ව ඇරඹී ප්‍රචලිත වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ කීර වගා නිෂ්පාදන විශාලතම දිස්ත්‍රික්කය ලෙස මාතර දිස්ත්‍රික්කය හැඳින්වූවාට වරදක් නැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සුවිශේෂී වගාවන් දෙකක් වූ කීර හා කොරටු වගා පිළිබඳව මෙම අධ්‍යයනය මඟින් විමර්ශනය කර ඇත. එවකට කෘෂිකර්ම අමාත්‍ය ගරු මහින්ද යාපා අබේවර්ධන මහතාගේ විශේෂ ඉල්ලීමක් මත සිදු කරනු ලැබූ මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පාදක වූයේ 2014 වර්ෂයේදී මාතර දිස්ත්‍රික්කය මුල් කර ගත් “ගොවි සතිය” පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහනයි. එම වැඩසටහනේ එක් කාර්යයක් ලෙස මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලෙස හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයට නිර්දේශ කළ අතර, එම කාර්යය සාර්ථකව ඉටු කළ බව පෙරලා ප්‍රකාශ කරයි.

**අධ්‍යක්ෂ**  
**හපුතන්ත්‍රී ධර්මසේන**

## ස්තූතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා නන් අයුරින් සහයෝගය ලබාදුන් බොහෝ දෙනෙකු සිටින අතර ඔවුන් වෙත ස්තූතිය පිරිනැමීම අපගේ යුතුකම වෙයි. අවශ්‍ය ද්විතීයික දත්ත ලබා දුන් සහ අදාළ ප්‍රදේශවල කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරුන් සම්බන්ධ කරදෙමින් අනභි සහයෝගයක් ලබා දුන් මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මාලිමිබඩ, මඩිහ-ගොඩගම, කැකනදුර, විල්පිට, බොරාල, මීරිස්ස, කඩවැද්දුව, හක්මණ යන ගොවිජන සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානවල ගොවිජන සංවර්ධන නිලධාරීන්ටත් මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය පැවැත්වීම සඳහා අදාළ ගොවීන් සම්බන්ධ කරදෙමින් අනභි සේවාවක් සිදුකළ සුල්තානාගොඩ නැගෙනහිර, සුල්තානාගොඩ දකුණ, සුල්තානාගොඩ උතුර, ඇදුව, මහදුරුව, විල්පිට නැගෙනහිර, මීරිස්ස, ළරුවිට, උඩුපිල, අපරැක්ක සහ ලාල්පෙ යන කෘ.ප.නි.ස. කොට්ඨාසවල කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරුන්ට අපගේ කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය පිරිනැමීමට කැමැත්තෙමු.

මෙම අධ්‍යයනය සිදුකිරීම සඳහා ආයතනික වශයෙන් හා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සපයා දීමෙන් සහයෝගය ලබාදෙමින් අපව දිරිමත් කළ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ හිටපු අධ්‍යක්ෂ ඊ.එම්.අහයරත්න මහතාටත් මෙම අධ්‍යයනය නිමාකර ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා පූර්ණ සහයෝගය ලබාදුන් ආයතනයේ වර්තමාන අධ්‍යක්ෂ හපුතන්ත්‍රී ධර්මසේන මහතාටත් අපගේ කෘතඥතාවය පළ කිරීමට කැමැත්තෙමු. මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීම සඳහා අපව යොමු කරමින් පර්යේෂණ යෝජනාව සැකසීම හා දත්ත රැස්කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දීම හා පළමුවන කෙටුම්පත් වාර්තාව විමර්ශනය කර ඒ පිළිබඳ සිය සංශෝධන නොපමාව ලබාදුන් ආයතනයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජේ.කේ.එම්.ඩී. වන්දුසිරි මහතාට අපගේ හද පිරි ස්තූතිය හිමි වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්බන්ධීකරණයන් සිදු කරමින් හා දත්ත හා තොරතුරු රැස්කිරීම සඳහා අතිවිශාල කාර්යභාරයක් ඉටු කළ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ මාතර දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන නිලධාරී රණතුංග මහතාට ද අපගේ කෘතඥතාවය පළ කර සිටිමු.

ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණය සඳහා ප්‍රශ්නාවලි සැකසීම හා දත්ත විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදු කළ කෘෂි ප්‍රතිපත්ති හා ව්‍යාපෘති ඇගයීම් අංශයේ සංඛ්‍යාන නිලධාරීන් සන්ධ්‍යා සේනානායක මහත්මියට ද, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන කටයුතු ඉතා වගකීමෙන් යුතුව සංවිධානය කළ එම අංශයේ සංඛ්‍යාන සහකාරිණි කේ.ඩී.අයි.සිල්වා මෙනවියට ද මේ අවස්ථාවේ දී පැසසුම් කළ යුතු වේ. ක්ෂේත්‍රයේ තොරතුරු රැස්කිරීමේ කාර්ය මැනවින් ඉටු කළ අනියම් විමර්ශකවරුන් වන එම්.ඩබ්.එච්.ගයාන්,

කේ.ඒ.ඩී.යූ.රංගිකා පෙරේරා සහ ඩබ්ලිව්.එස්.එම්.පී.ප්‍රියමාලි යන මහත්ම මහත්මීන්ට අපගේ කෘතචේදිත්වය හිමි වේ.

එමෙන්ම මෙම වාර්තාව සංස්කරණය කරදුන් ප්‍රකාශන අංශයේ ප්‍රවෘත්ති හා ප්‍රකාශන නිලධාරීන් වසන්ති රාජපක්ෂ මහත්මියටත්, වාර්තාව පරිගණක ගත කර දුන් කේ.එස්.නම්මුනි ආරච්චි මෙනවියටත්, ප්‍රකාශන අංශයේ පරිගණක පිටු සැකසුම් ශිල්පිනී උදේනි කරුණාරත්න මහත්මියට සහ පොත මුද්‍රණය කරදුන් මුද්‍රණ අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලයටත් හද පිරි ස්තූතිය පුද කරමු.

ටී.ඒ.ධර්මරත්න  
ආර්.එල්.එන්. ජයතිස්ස

සාරාංශය

කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය සිදු කරන ලද්දේ මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මාලිමබඩ, මඩිගගොඩගම, කැකණදුර, විල්පිට, මිරිස්ස, කඩවැද්දුව සහ හක්මණ යන ගොවිජන සංවර්ධන බල ප්‍රදේශ තුළ වේ. කීර වගා ගොවීන් 59ක්, කොරටු ගොවීන් 13 ක් හා කීර හා කොරටු වගා ගොවීන් 13ක් වශයෙන් ගොවීන් 10 ක් සහභාගී කර ගනිමින් ප්‍රශ්නාවලී සමීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ප්‍රධාන පුද්ගල සාකච්ඡා ආශ්‍රයෙන් මේ අධ්‍යයනය සඳහා දත්ත රැස් කරන ලදී.

මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වගා කරන කොරටු ඵලවළු අතර අමු මිරිස්, වැටකොළ, පතෝල, බණ්ඩක්කා, මැකරල්, බෝංචි, පිපිඤ්ඤා, මාළුමිරිස් සහ දඹල ප්‍රධාන ඒවා වේ. කොළ ඵලවළු අතර කංකුං, මුකුණුවැන්න, ගොටුකොළ, රන් තම්පලා, කොළ තම්පලා සහ කතුරුමුරුංගා ප්‍රධාන ඒවා විය. මෙම කොළ ඵලවළු හා කොරටු ඵලවළු ප්‍රධාන අලෙවි මධ්‍යස්ථාන වූයේ මාතර මහ නගර සභා බල ප්‍රදේශය, මාතර වෙළඳපොළ, දෙනිපිටිය සම්ප්‍රදායික ඵලවළු වෙළඳපොළ සහ ප්‍රාදේශීය කඩ වීදි සහ ග්‍රාමීය පොළවල් විය.

කීර වගා කර තිබූ ඉඩම්වලින් 64% කුඹුරු ඉඩම් වූ අතර ඒවා පුරන් කුඹුරු විය. ඵලවළු වගා කර තිබූ කොරටු සාදා තිබුණේ ගෙවතු, ගොඩ ඉඩම් හා කුඹුරු ඉඩම්වලය. ගෙවතුවල ඵලවළු වගා කර තිබූ ගොවීන් 14%ක් විය. ඵලවළු හා කීර යන දෙවර්ගයම වගා කර තිබූ ගොවීන්ගෙන් 25%ක් කුඹුරු ඉඩම්වල වගා කර තිබුණි. සුරිය රශ්මිය මනා සේ ලැබීම, වෙනත් ගස්වල මුල් නොමැති වීම නිසා වගාවට නිසි පෝෂණය ලැබීම මත කුඹුරුවල කීර සහ ඵලවළු වගාව ඵලදායී වී තිබුණි. එබැවින් කීර ගොවීන් අතරින් 48% කුඹුරුවල කීර වගා කර තිබුණි.

කීර වගාවන්හි පවතින විශාලත්වයන් සලකන විට පර්චස් 10 සිට අක්කර 1 දක්වා විශාල කීර වගා බිම් පැවතුණි. කීර වගා බිම්වලින් 32%ක් පර්චස් 10 සිට පර්චස් 20 දක්වා ද , තවත් 32% පර්චස් 21 සිට 40 දක්වා විශාල ඒවා විය. කීර වගා කළ ගොවීන්ගෙන් 66%ක් හා ඵලවළු කොරටු ගොවීන්ගෙන් 77%ක් තමන්ගේම ඉඩම් වල වගා කර තිබුණි. කීර ගොවීන්ගෙන් 82%ක් තනි වගාවක් ලෙස කීර වගාව පමණක් කර තිබුණි. එහෙත් ඵලවළු කොරටු ගොවීන්ගෙන් 45% මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස තම වගාව කරගෙන ගොස් තිබුණි. කීර වගා කළ ගොවීන්ගෙන් 55% ද, ඵලවලු ගොවීන්ගෙන් 44% පූර්ණ කාලීනව වගා කර ගෙන ගොස් තිබුණි. කීර වගාව ආරම්භ කිරීමේදී ගොවීන්ගෙන් 82% දඬු වශයෙන්ද, ඵලවළු ගොවීන්ගෙන් 94% බීජ වශයෙන්ද වගාව ආරම්භ කර තිබුණි. රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් 54% කීර ගොවීන් තමන්ගේම

වගාවකින් දඬු ලබාගෙන තිබූ අතර එළවලු ගොවීන්ගෙන් 40% වෙළෙඳපොළෙන්ද 33% තමන්ම නිපදවා ගත් බීජ ද යොදාගෙන තිබුණි. වගාවට ජලය සපයාගෙන තිබූ ජල මූලාශ්‍රය වූයේ කීර වගාව සඳහා 31% හා 35% පිළිවෙළින් ඇළ හා ලීඳෙන් ද එළවළු වගාව සඳහා 58% ලීඳෙන්ද විය. කීර වගාවකින් අස්වනු නෙළා ගැනීම සඳහා මාස දෙකක කාලයක් ගත විය. එළවළු ගොවීන්ගෙන් 82% මාස දෙකකදී ය. කීර වගාව සඳහා යොදාගෙන තිබූ බීජ සම්බන්ධයෙන් කීර ගොවීන්ගෙන් 57% සම්ප්‍රදායික බීජ භාවිතා කර තිබූ අතර එළවළු ගොවීන්ගෙන් 41% දේශීය වැඩිදියුණු කළ බීජ භාවිතා කර තිබුණි. වගාවන් කරගෙන යාම සඳහා ශ්‍රමය සපයා ගැනීමේදී කීර ගොවීන්ගෙන් 94% හා එළවළු ගොවීන්ගෙන් 77% පවුලේ ශ්‍රමය භාවිතා කර තිබුණි. කීර හා එළවළු යන බෝග දෙකම වගා කර තිබූ ගොවීන්ගෙන් 63% කුලී ශ්‍රමය භාවිතා කර තිබුණි.

වගාවන් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් බාහිර පාර්ශව වෙතින් ලබා ගෙන තිබූ බව වාර්තා වී ඇති අතර ඒ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරුන්ගෙන් සහ කෘෂිකර්ම උපදේෂකවරුන්ගෙනි. වගාව සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් සපයාගෙන තිබුණේ තමන්ගේ අරමුදල් යෙදවීම මතය. කීර වගාවේ නිරත ගොවීන්ගෙන් 80% හා එළවළු වගාවේ නිරත ගොවීන්ගෙන් 65%ක් තමන්ගේම මුදල් යොදා තිබුණු අතර 10%ක් පමණ ගොවීන් රජයේ බැංකුවලින් ණය සපයාගෙන තිබුණි.

කීර වගා කර තිබූ ගෘහස්ථවලින් 74% සාමාජිකයින් 4 -6 අතර පිරිසක් ජීවත් වූ ඒවා වූ අතර එළවළු වගාකරන ලද ගෘහස්ථවලින් 63% සාමාජිකයින් 4 සිට 7 දක්වා පිරිසක් ජීවත් වූ නිවෙස් විය. පවුලේ ශ්‍රමය සපයා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් වූ සාමාජිකයින් පිරිසක් මෙම ගෘහස්ථවල සිටි බව පැහැදිලි වේ.

කීර වගා කරනු ලැබූ ගොවි පවුල්වලින් හා එළවළු වගා කරනු ලැබූ ගොවි පවුල්වලින් 71% ම තමන්ගේම ඉඩම්වල වගා කර තිබුණි. අදයට සහ බද්දට ගත් ඉඩම්වල ද කීර සහ එළවළු වගා කර තිබුණි. අදයට ගත් ඉඩම් සඳහා ප්‍රවේණිය ගෙවා තිබූ අතර, කීර වගාවේ ආදායමෙන් 1/4ක් ගෙවා තිබුණි. මේ හැර කීර වගා කරන ලද කුඹුරේ වපසරියට සමාන කුඹුරක වී අස්වැන්නෙන් 1/4ක් වීවලින් ගෙවිය යුතුව තිබුණි. බද්දට ගැනීමේදී කීර වගා අක්කර 1/4ක් සඳහා රු. 3000 සිට 7000 දක්වා විවිධ ප්‍රමාණයේ බද්දක් ගෙවා තිබුණි.

කීර හා එළවළු නිෂ්පාදන අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළටම සීමා වී තිබුණි. කීර හා එළවළු මහ නගර සභා සහ තදාසන්න නගරවල කඩවිදිවල හා ග්‍රාමීය පොළවල්වල අලෙවි කිරීම අලෙවි ක්‍රියාවලිය විය. අධ්‍යයනයේ ගොවීන්ගෙන් 80%ක්ම අලෙවි ගැටලුවක් නොමැති බව ප්‍රකාශ කර තිබුණි. එහෙත් ගොවීන් මුහුණ පා සිටි ගැටලුව වූයේ කීර හා එළවළු අලෙවි මිල

දැඩි ලෙස උච්චාවචනය වීමයි. වර්ෂා සමයේදී කීර වගා කරනු ලැබූ කුඹුරු ජලයෙන් යට වී පවතින අතර අපිරිසිදු බව නිසා පරිභෝගිකයන් ඉල්ලුම අඩු කිරීමෙන් මිල පහළ බසින අතර අලෙවි කළ හැකි ප්‍රමාණය ද පහළ බසී. ඒ නිසා කීර වගාකරුවන්ගේ ආදායම පහළ බසී. පලා මිටියක මිල ඒ ඒ වර්ග අනුව විවිධ මිලට පැවති අතර රු.5.00 සිට රු. 30.00 දක්වා පැවතුණි. කීර හා එළවළු අලෙවි කරන ජාලය සරල එකක් විය. කීර සම්බන්ධයෙන් කීර කොග එකතු කරන්නා, ග්‍රාමීය හා නාගරික මට්ටමේ පොළ, කඩවිදිය ද එළවළු සඳහා කොමිස් වෙළෙන්දා, කොග වෙළෙන්දා, ව්‍යාපාරික මධ්‍යස්ථාන හා සිල්ලර වෙළඳසැල් ද වශයෙනි.

කීර අලෙවියේදී ඇසුරුමක් භාවිතා කර නොතිබූ අතර කීර මිටි 50, 100 මිටි වශයෙන් බැඳ ප්‍රවාහනය කළ අතර, මිටි බැඳීම සඳහා කෙසෙල් පට්ටා හෝ වියළා ගත් තුන්ඉරියා පත් භාවිතා කර තිබුණි. සැහැල්ලු ලොරි රථ, යතුරු පැදි මඟින් කීර වෙළඳපොළවල් කරා ප්‍රවාහනය කර තිබුණි. එළවළු ගොවීන්ගෙන් 68%ක් ඇසුරුමක් භාවිතා කර තිබුණි. එනම් පොහොර බැග්, දැල් උර සහ ගෝනි යනාදියයි.

කීර සහ එළවළු මිල තීරණය වූයේ 77%ක් ම එදිනෙදා වෙළඳපොළවල තීරණය වී ඇති මිල මත ය. කීර හා එළවළු මිල තීරණය කිරීමෙන් 13%ක් ඒවා මිලදී ගැනීම සඳහා නිවෙස්වලට පැමිණෙන පුද්ගලයන් විසින් තීරණය කර තිබුණි. එළවළු අලෙවි මිල තීරණය 78%ක් ම වෙළඳපොළේදීම සිදු විය. වර්ෂා සමයේදී කීර ලියලීම වෙගවත් වන බැවින් නිෂ්පාදනය වැඩි වී සැපයුම වැඩි වීම නිසා මිල පහළ බසී. කීර මිල අඩු වීමත් සමඟම එළවළු මිල ද අඩු වන බව හෙළි වී ඇත.

කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන් මුහුණ දී සිටින ගැටලු ගණනාවක් ද හෙළි විය. වගා කිරීමට ජල හිඟතාවය, වතුර බැස නොයෑම, මුහුදු ජලය එකතු වීම වැනි පාරිසරික ගැටලු විවිධ කෘෂි භානි සහ දිලීර ආසාදන නිසා එළවළු වගාවට අධික ලෙස කෘෂි රසායන යෙදවීමට සිදු වීම හා එම නිසා නිෂ්පාදන වියදම අධික වීම, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය නොවීම යනාදී ගැටලුත් මේ අතර ප්‍රධාන විය. මොණර, රිලා, වල් උරු යනාදී සතුන්ගෙන් හානි සිදු වීම, තාක්ෂණික ක්‍රම පිළිබඳ දැනුවත්භාවය අඩුකම නිසා එලදායිතාවයේ අඩුකම යනාදී ගැටලු ද මෙම වගාවන් දෙක ආශ්‍රිත ව ඇති බව හෙළි විය.

මේ ගැටලු සඳහා විසදුම් ලෙස වෙළඳපොළ කාර්යක්ෂම කිරීම, පුළුල් කිරීම, පිට පළාත්වලට කීර හා එළවළු යැවීම, ණය යෝජනා ක්‍රම හා මූල්‍යාධාර ලබා දීම, වාරිමාර්ග නිසි ලෙස නඩත්තු කරමින් ජලය බැස යාම කළමනාකරණය කිරීම, පොහොර සහනදායී මිලට ගැනීමට ක්‍රමයක් සකස් කිරීම, වන සතුන්ගේ විනාශය අවම කර ගැනීම සඳහා ආරක්ෂිත දැල් පහසු මිලට ලබා

ගැනීම, සහන මිලට වායුරයිපල් ලබා දීම, කෘෂි උපදේශකවරුන්ගේ නිර්දේශ මත නියමිත බීජ භාවිතයට ගොවීන් පෙලඹවීම, දේශීය කෘෂි යෙදවුම් භාවිතයට ගොවීන් පෙලඹවීම හා නිෂ්පාදනයට පහසුකම් සැලසීම, වසර ගණනාවක් පුරන්ව ඇති කුඹුරු පිළිබඳව සොයා බලා කීර වගාකරුවන්ට බදු ක්‍රමයක් යටතේ ඒවා කීර වගාව සඳහා ලබා දීම සහ කොළ එළවළු සඳහා අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන හඳුන්වාදීම, ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්‍රම වැනි නව තාක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වා දීම, කීර වගාව සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ වන තෙල් ඉසින යන්ත්‍ර, උදලු, සවල්, අලවංගු, කප්පාදු කතුරු, විල්බැරෝ යනාදිය ගොවීන්ට ලබා දීමට යෝජනා කර ඇත.

## පටුන

	පිටු අංක
පෙරවදන	i
ස්තූතිය	iii
සාරාංශය	iv
පටුන	ix
වගු සටහන්	xii
ප්‍රස්තාර සටහන්	xiv
රූප සටහන්	xvi
පළමුවන පරිච්ඡේදය	
කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණය	01
1.1 හැඳින්වීම	01
1.2 අධ්‍යයනයේ පසුබිම	02
1.3 අධ්‍යයන අවශ්‍යතාවය	04
1.4 අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ	05
1.5 අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය	05
1.6 නියැදිය තෝරා ගැනීම	06
1.6.1 අධ්‍යයන නියැදිය නියෝජනය	06
1.6.2 නියැදියේ සංයුතිය	07
1.7 අධ්‍යයන වාර්තාවේ සැකැස්ම	08
දෙවන පරිච්ඡේදය	
කීර වගාවේ භෞතික ව්‍යාප්තිය	09
2.1 හැඳින්වීම	09
2.2 කීර සහ එළවළු වගා කිරීම සඳහා ඉඩම් භාවිතය	10
2.3 කීර සහ එළවළු වගාවට යොදාගෙන තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණය	11
2.4 එළවළු කොරටු වගාවේදී යොදාගෙන තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණය	12
2.5 කීර සහ එළවළු ඉඩම්වල අයිතිය	14
2.6 වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය	16
2.7 වගාවේ ස්වභාවය	17

2.8 වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතය	19
2.9 බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබූ ආකාරය	20
2.10 වගාව සඳහා ජලය සැපයීම	22
2.11 කීර සහ එළවළු වගා ආරම්භයේ සිට අස්වනු ලබා ගැනීමට ගත වූ කාලය	23
2.12 වගා කටයුතු සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයින් යොදවා ගැනීමේ තත්ත්වය	25
2.13 භාවිතා කර තිබූ බීජවල ස්වරූපය	27
2.14 වගාවන් සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීම	28
2.15 වගා කිරීම සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීම	30
2.16 නිවෙස්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව	33
2.17 එළවළු වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව	33
2.18 අද අයිතිය මත වූ කුඹුරුවල කීර සහ එළවළු වගා කිරීමේදී අද නිමියාට ගෙවීම් කිරීම	36
<b>තුන්වන පරිච්ඡේදය</b>	
<b>කීර හා එළවළු අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය</b>	37
3.1 අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය	37
3.2 ඇසුරුම් මාධ්‍යය	39
3.3 කීර සහ එළවළු අලෙවි කිරීමේදී එදිනෙදා මිල තීරණය කරන ආකාරය	41
3.4 කීර නිෂ්පාදන සම්බන්ධයෙන් මිල හැසිරීම	43
3.5 කීර සහ එළවළු මිල වැඩි වීම	45
<b>හතරවන පරිච්ඡේදය</b>	
<b>කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය ආශ්‍රිත බාධක හා ගැටලු</b>	51
<b>පස්වන පරිච්ඡේදය</b>	
<b>සමාජිකය</b>	53
<b>ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ</b>	63
<b>ඇමුණුම 01 : මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ අධ්‍යයනයට ලක් කරන ලද කීර සහ කොරටු වගා ප්‍රදේශ</b>	<b>64</b>

## වගු සටහන්

	පිටු අංක
1.6.1 අධ්‍යයන නියැදිය නියෝජනය	6
1.6.2 නියැදියේ සංයුතිය	7
2.1 එළවළු සහ කීර වගාව සඳහා ඉඩම් භාවිතා කළ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිගතය	11
2.2 කීර වගාව සඳහා යොදාගෙන තිබූ ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රමාණයන් (පර්චස්)	12
2.3 එළවළු කොරටු වගාවේදී භාවිතා කර තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණ (පර්චස්)	13
2.4 කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කරන ලද ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රමාණය	14
2.5 වගා ඉඩම්වල අයිතිය	15
2.6 වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය	17
2.7 වගාවේ ස්වභාවය	18
2.8 වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම	20
2.9 කීර සහ එළවළු වගා සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබාගෙන තිබූ ආකාරය	21
2.11 වගාව සඳහා ජලය සපයාගෙන තිබූ මූලාශ්‍ර	23
2.12 සිට වූ පසු අස්වැන්න ලබා ගැනීමට ගත වන කාලය	24
2.13 වගාවන් සඳහා කුලී ග්‍රම්කයන් යොදා ගැනීමේ තත්ත්වයන්	26
2.14 භාවිතා කරන ලද බීජවල ස්වරූපය	28
2.16 වගාව සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීම කීර සහ එළවළු	30
2.17 කීර සහ එළවළු වගාවන් සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීම	32
2.19 එක් එක් එළවළු වර්ග වගා කිරීමේ කාලය සහ අස්වනු නෙළන කාලය	32
2.20 කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව	34
2.21 කීර සහ එළවළු වගා ඉඩම් පරිහරණය	35
2.22 වගා ඉඩම්වල අයිතිය	36
3.1 කීර සහ එළවළු වගාවන් සඳහා ඇසුරුම් මාධ්‍යය භාවිතය	40
3.2 එළවළු අලෙවියේ මිල තීරණය වීම	42
3.3 කීර සහ එළවළු මිල පහළ යාම	45

4.1	මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් ගොවිජනසේවා බල ප්‍රදේශ කිහිපයක “ කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන් ” විසින් හඳුනාගන්නා ලද ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ගැටලු	52
5.1	මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් ගොවිජනසේවා බල ප්‍රදේශ කිහිපයක “ කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන් ” මුහුණපාන ගැටලු සහ ඔවුන් විසින් කරනු ලබන යෝජනා හා විසඳුම්	54
5.2	ගොවීන් කීර වගාව සඳහා ඉල්ලන උපකරණ	59

## ප්‍රස්තාර සටහන්

පිටු අංක

2.1 කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කරන ලද ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රමාණය	14
2.2 කීර වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය	17
2.3 එළවළු වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය	17
2.4 කීර සහ එළවළු වගා දෙවර්ගයම කරගෙන යනු ලබන ආකාරය	17
2.5 කීර වගාව සඳහා භාවිතා කරනු ලබන රෝපණ ද්‍රව්‍ය	19
2.6 කීර වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගත් ආකාරය	21
2.7 එළවළු වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගත් ආකාරය	21
2.8 කීර වගාව සඳහා ජල මූලාශ්‍ර සැපයීම	22
2.9 එළවළු වගාව සඳහා ජල මූලාශ්‍ර සැපයීම	22
2.10 කීර වගාව ආරම්භයේ සිට අස්වනු ලබා ගැනීමට ගත වූ කාලය	24
2.11 එළවළු වගාව ආරම්භයේ සිට අස්වනු ලබා ගැනීමට ගත වූ කාලය	24
2.12 කීර වගාව සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයින් යොදා ගැනීම	26
2.13 එළවළු වගාව සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයින් යොදා ගැනීම	26
2.14 එළවළු සහ කීර වගා දෙවර්ගයම සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයින් යොදා ගැනීම	26
2.15 භාවිතා කරන ලද බීජවල ස්වරූපය	27
2.16 කීර වගාව සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීම	29
2.17 එළවළු වගාව සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීම	29
2.18 කීර වගාව සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීම	31
2.19 එළවළු වගාව සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීම	31
2.20 කීර වගා කරන ලද පවුල්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව	33
2.21 එළවළු වගා කරන ලද පවුල්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව	34
2.22 කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව	35
2.23 වගා ඉඩම්වල අයිතිය	36

3.1	එළවළු ඇසුරුම් මාධ්‍යය	40
3.2	කීර ඇසුරුම් මාධ්‍යය	40
3.3	කීර අලෙවියේ මිල තීරණය වීම	42
3.4	එළවළු අලෙවියේ මිල තීරණය වීම	43
3.5	කීර මිල පහළ යාම	44
3.6	එළවළු මිල පහළ යාම	44
3.7	මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මුකුණුවැන්න සිල්ලර මිල හැසිරීම - 2013 (මිටියක් රු.)	46
3.8	කොළ එළවළුවල තොග මිල (මුකුණුවැන්න) – 2013 (මිටියක් රු.)	46
3.9	කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (කංකුං) – 2013 (මිටියක් රු.)	47
3.10	කොළ එළවළු තොග මිල (කංකුං) – 2013 (මිටියක් රු.)	47
3.11	කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (ගොටුකොළ) – 2013 (මිටියක් රු.)	48
3.12	කොළ එළවළු තොග මිල (ගොටුකොළ) – 2013 (මිටියක් රු.)	49
3.13	කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (ගොටුකොළ) – 2013 (මිටියක් රු.)	49

83  
ଅଂକ ଟିକି

3.1 କ୍ଷିପ୍ର ଅବସ୍ଥାରେ ଗତି

ସଂଗ୍ରହ କର

## පළමුවන පරිච්ඡේදය

### කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සහ අලෙවිකරණය

#### 1.1 හැඳින්වීම

ලොව පුරා මිනිස් ආහාරයට ගත හැකි පැළෑටි වර්ග 30,000කට අධික ප්‍රමාණයක් සොයාගෙන ඇතිමුත් එයින් ආහාර ලෙස භාවිතා කරනුයේ පැළෑටි වර්ග 7,000ක් පමණි (Natarajan, 2002). මෙයින් ද තෝරා ගන්නා ලද පැළෑටි වර්ග 20ක් වාණිජ මට්ටමින් වගා කරන අතර විශාල වශයෙන් මිනිස් පරිභෝජනයට යොදා ගනු ලබයි. එබැවින් මෙම පැළෑටි වර්ග "කොළ එළවළු" ආහාර ලෙස (Leafy Vegetables) ලොව පුරා ජනප්‍රියව පවතින අතර විශේෂයෙන් ආසියානු රටවල කොළ එළවළු (පලා වර්ග) මිනිස් ආහාර වෙලෙහි අත්‍යාවශ්‍ය අංගයක් වී ඇත. මෙම කොළ එළවළුමය ආහාර වර්ග කෙටිකාලීනව ඉතා ක්ෂණිකව වර්ධනය වන බැවින් බොහෝ පලා එළවළු වර්ගවල අස්වැන්න සති 4-6 අතර දී ලබා ගත හැකි ය. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම කොළ එළවළු අතර කංකුං, ගොටුකොළ, මුතුණුවැන්න සහ තම්පලා වර්ග ප්‍රධාන වන අතර නිවිති, කතුරුමුරුංගා, කොහිල හා පෙනෙල ආදිය වඩාත් සීමිත හා ජනප්‍රිය පලා එළවළු වර්ග වී ඇත. මෙම පලා එළවළු වර්ග බොහොමයක් පිස ගැනීමෙන් මෙන්ම ස්වාභාවික ස්වරූපයෙන් ම ආහාරයට ගනු ලැබේ. එමෙන්ම මෙම එළවළු වර්ගයන් හි විටමින් ඒ, සී, යකඩ, කැල්සියම්, පෝලික් ඇසිඩ් සහ තන්තුමය (කෙදි සහිත) ස්වභාවය ඉතාමත් ඉහළ මට්ටමින් පිහිටා ඇති අතර පරිභෝජනය සඳහා ඉතා සුදුසු මට්ටමක පවතියි.

කොළ එළවළු වර්ග වගා කිරීම ආසියාවේ බොහෝ රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ද ආර්ථිකව ලාභදායී ව්‍යාපෘතියක් ලෙස කුඩා පරිමාණ සුළු ගොවීන් විසින් දැනටමත් හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වුව ද, මෙම එළවළු වර්ග ඉතා ක්ෂණිකව නරක් වන බැවින් (Highly Perishable) අස්වැන්න නෙළා පැය කිහිපයක් ඇතුළත අලෙවි කිරීමට යොමු කළ යුතුව ඇත. එම නිසාම, මෙම එළවළු වර්ග වගාව නාගරික හා අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශයන් හි බහුල ලෙස ස්ථාන ගත වී ඇති අතර නාගරික ප්‍රදේශ ආසන්නයේ මෙසේ වගා කිරීම නිසා කාර්යක්ෂම වෙළෙඳපොළක් බිහි වී ඇත. එදිනෙදා අලෙවිකරනු ලබන පලා එළවළු වර්ගවලින් සැලකිය යුතු මූල්‍ය ආදායමක් මෙම ගොවීන් ලබන අතර ඔවුහු සියල්ලෝම පාහේ කුඩාම ඉඩම් කැබලි හිමියෝ ය. බොහෝ අවස්ථාවන් හි මෙම කොළ එළවළු වගාව ඔවුනගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වන අතර ඇතැම් විට පවුලේ සියලු සාමාජිකයෝ පලා එළවළු නිෂ්පාදනයේ හා අලෙවිකරණයේ නිරත වූවෝ වෙති.

මුල් කාලීනව, පලා එළවළු වර්ග බහුල ලෙස ම වගා කරනු ලැබුවේ විවෘත-එළිමහන් බිම්වල ය. මෙම අවධියේ දී කෘෂි සතුන්ගේ හානිය සහ වෙනත් ලෙඩ රෝගවලින් පලා එළවළු වර්ගවලට සිදු වන හානිය අවම හෝ මධ්‍යස්ථ මට්ටමේ තත්ත්වයක විය. ඒවා ඇතැම් විට කෘෂිනාශක වර්ග භාවිතා නොකිරීමෙන් නොව සුළු වශයෙන් භාවිතා කිරීමෙන් පාලනය කරන ලද අතර හානිකර තත්ත්වයන් අවම විය. ඒ නිසාම, මහජනතාව නැතහොත් පාරිභෝගිකයන් තම ආහාරයන් හි අඩංගු රසායනික ද්‍රව්‍යය මෙන්ම ආහාර පරිසරය පිළිබඳ අවධානය යොමු කළේ ඉතාම අඩු වශයෙනි. ඒ අනුව එම අවධියේ දී, පලා එළවළු පිළිබඳ පරිසරාත්මක ගැටලුවක් නොවීය.

කෙසේ වුව ද, වර්තමානයේ දී මෙම තත්ත්වය සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වී ඇත. පසුගිය දශකය හෝ ඊට වැඩි කාලය තුළ දී, දිගින් දිගට ම කෘෂි නාශක වර්ග සහ වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍යය පලා එළවළු වගාව සඳහා භාවිතා කිරීමේ සුවිශේෂී වර්ධනයක් වී ඇති අතර එය ආහාර විෂයෙහි දැඩි අහිතකර ප්‍රතිවිපාක ගෙන දෙන්නක් විය. මේ නිසා ම, පාරිභෝගිකයෝ දැඩි ලෙස තම පුද්ගලික සෞඛ්‍ය මෙන්ම ආහාරයන් හි ගුණාත්මක බව හා ආහාර නිෂ්පාදන පරිසරය පිළිබඳ දැඩි අවධානයක් යොමු කරති. එබැවින් ඇතැම් පාරිභෝගිකයන් වස විසෙන් තොර (කෘෂි හා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකර) පලා එළවළු සඳහා තම ඉල්ලුම විතැන් කර ඇති අතර ඒ සඳහා ඉහළ මිල ගණන් ගෙවීමට ද සූදානම් ය. මේ නිසා පලා එළවළු නිෂ්පාදනය සඳහා කෘෂි හා ලෙඩ රෝග පාලන උපක්‍රමවේදයන් සොයා ගත යුතුව ඇත. කෙසේ වුව ද, කාබනික ලෙස හෝ අකාබනික ලෙස වගා කළ ද, සියලු පාරිභෝගිකයන් සඳහා සුරක්ෂිත මෙන්ම ආරක්ෂිත එළවළු වර්ග ලබාගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය විය යුතුව ඇත.

නමුත්, මෙය පහසු කාර්යයක් නොවේ. මේ අතරම පාරිභෝගිකයන්, හැඩයෙන්, වර්ණයෙන් හා ප්‍රමාණයෙන් ඉහළ කොළ එළවළු වර්ග වැඩියෙන් ඉල්ලුම් කරමින්, ඒ සඳහා කෘෂිනාශක සහ වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමට ගොවීන් දැඩිව පොලඹවන පරිසරයක් වෙළඳපොළ ආශ්‍රයෙන් දැනට නිර්මාණය වී ඇත. හැඩවත්, වර්ණවත් හා ප්‍රමාණයෙන් ඉහළ පලා එළවළු සඳහා ඉහළ මිලක් ලැබීම හේතු කොටගෙන ගොවීන් වැඩි වශයෙන් කෘෂි නාශක හා වෙනත් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමට දැන් පෙලඹී ඇත. මේ නිසාම, දැනට කෘෂි හා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය ඉවත් කිරීමට නොහැකි වී ඇති අතර බොහෝ සෙයින්, කෘෂි හා රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් තම කොළ එළවළු වගාවන් හි පළිබෝධ මර්දනයට හුරු පුරුදු වී ඇත.

## 1.2 අධ්‍යයනයේ පසුබිම

ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික මෙන්ම නවීකරණයට භාජනය වූ එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිකරණය මෙරට කෘෂි ආර්ථිකයේ කැපී පෙනෙන ක්ෂේත්‍රයක් වී ඇත. වර්තමානය වන විට මෙරටට අවශ්‍ය සියලු ම එළවළු අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් ස්වයංපෝෂිත වීමත් සමඟ දේශීය කෘෂි ආර්ථිකය ප්‍රමාණවත් ආකාරයට පරිවර්තනය වෙමින් හා මෙම අංශය විසින් දරා ඇති දායකත්වය අති විශාල ය. මේ අනුව මෙරට දළ ජාතික නිෂ්පාදනයේ වටිනාකමින් 2.5%ක් එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය මගින් ලබාදෙන අතර වර්තමානයේ එළවළු නිෂ්පාදනය මෙට්‍රික් ටොන් 900,000ක් බවට දළ වශයෙන් ගණනය කර ඇත. සාමාන්‍යයෙන් මෙරට ප්‍රධාන එළවළු වර්ග 80ක් පමණ වගා කරන අතර දිවයිනේ විවිධ කලාපයන් හි, විවිධ භූමිවල විවිධ වගා ක්‍රමවේදයන් යටතේ එළවළු වගා කරනු ඇත. විශේෂයෙන් ම විවිධ පාරිසරික කාලගුණික තත්ත්වයන්ගේ වෙනස්වීම්වලට අනුවර්තනය වෙමින්, විවිධ කාලගුණික පරිසරයන් යටතේ විවිධ එළවළු වර්ග වගා කරනු ලැබේ. මේ අනුව යල/මහ දෙකන්නයේ ම තෙත් හා වියළි කලාපයේත් එළවළු වගාව බහුල ලෙස සිදු කෙරෙන අතර විශේෂයෙන් ම තෙත් කලාපීය දිස්ත්‍රික්කයන් හි එළවළු වගාව වාණිජමය මෙන්ම වාණිජ නොවන මට්ටමින් ද බහුලව සිදු කරනු ඇත. කීර හා කොරටු වගාව යන්න බොහෝවිට අර්ථ දැක්වෙනුයේ මෙරට වගා කරනු ලබන එළවළු (පලා කොළ - Leaf Vegetable) සහ දේශීය ගෘහස්ථ මට්ටමේ පරිභෝජන මෙන්ම කොටසක් වෙළඳපොළ උදෙසා නිෂ්පාදනය කරනු ලබන උඩරට හා පහතරට සම්ප්‍රදායික එළවළු වගා ක්‍රමවේදයන් ය.

කීර යන වචනය, දෙමළ භාෂාවේ "කීරෙර" යන වදනින් බිඳී සිංහල භාෂාවට සපැමිණි බව සිංහල ශබ්ද කෝෂය සඳහන් කරයි. එසේම "කීර" යන්නෙහි අර්ථය කොළ වර්ග (පලා) බව ද එහි සඳහන් වේ. මේ අනුව කීර හා කොරටු වගාව මෙරට එළවළු වගාව පිළිබඳ උප ක්‍රමවේදයක් වන අතර විශේෂයෙන් එය තෙත් කලාපීය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල බහුල ලෙස සිදු කරනු ඇත. මේ අතර මෑතකාලීනව මෙම විෂයෙහි දක්නට ඇති නව උපනතීන් වන්නේ "කීර වගාව" (කොළ එළවළු වර්ග) විශේෂයෙන් ම නාගරික හා ආර්ථික ප්‍රදේශයන් හි පුළුල් ලෙස පැතිර යමින් නාගරික වෙළඳපොළ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලන බව ය. බොහෝ අවස්ථාවන්වල දී කීර වගාව කොරටු ගොවිතැන ආශ්‍රිතව සිදු කරනු ලබන අතර මෙම කීර වගාව නැතහොත් කොරටු වගාව යන්නෙන් එකම අර්ථයක් ජනිත කරන අවස්ථාවන් ද බහුලව ඇත. එනම් කීර වගාව කොරටු වගාවක් ලෙස හෝ වෙන් වෙන්ව එළවළු වගාකරන වාණිජමය වශයෙන් මෙන්ම පාරිභෝජන අවශ්‍යතා සපුරාලීමට පැතිර යාමය. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික පරමාර්ථය වනුයේ මාතර

දිස්ත්‍රික්කයේ "කීර හා කොරටු වගාව" ආශ්‍රිතව පවතින නිෂ්පාදනය හා අලෙවිකරණ තත්ත්වය පිළිබඳ විධිමත් සමාජ ආර්ථික පර්යේෂණ වාර්තාවක් සැකසීම ය.

සිංහල ශබ්ද කෝෂයේ "කොරටු වගාව" පිළිබඳ අර්ථකථනයන් කිහිපයක් සඳහන් වේ. ජෝර්ජ් ඩබ්.සවුත්ගේට් විසින් රචිත ලීනිස් සිල්වා විසින් 1960 වර්ෂයේ පරිවර්තනය කරන ලද "එංගලන්ත ආර්ථික ඉතිහාසය" නම් ග්‍රන්ථයේ සඳහන් පරිදි බෝග වර්ග වගා කිරීම ආදිය සඳහා වැටකින් වටකොට ගන්නා භූමි ප්‍රදේශයන් "කොරටු වගාවක් " වේ. ආරක්ෂාව පිණිස වැට ආදියෙන් වටකොට එළවළු ආදී බෝග වර්ග වගා කිරීම සහ වෙළඳාම සඳහා එළවළු ආදී බෝග වර්ග වගා කිරීම කොරටු වගාව ලෙස හඳුන්වන බව සිංහල ශබ්ද කෝෂය තවදුරටත් සඳහන් කර ඇත.<sup>1</sup>

### 1.3 අධ්‍යයන අවශ්‍යතාවය

ජාතික ගොවි සතිය 2014 මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ පැවැත්වූ අතර ඒ පිළිබඳව ගරු කෘෂිකර්ම අමාත්‍යතුමාගේ විශේෂ අවධානය යොමුව තිබිණි. මෙහි දී දිස්ත්‍රික්කයේ පවතින කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන විභවතාවයන් හඳුනාගෙන ඉන් ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය නිර්දේශ ලබා ගැනීමටත් එම ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය සඳහා උපාය මාර්ගික වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීමටත් බලාපොරොත්තු විය. මෙම තොරතුරු හා දත්ත ලබාගැනීම සඳහා මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පිහිටි "කීර හා කොරටු වගාව" පිළිබඳව සමාජ-ආර්ථික පර්යේෂණයක් සිදු කර අදාළ ප්‍රතිපත්තිමය හා වැඩසටහන් නිර්දේශයන් ලබාදෙන ලෙස හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයෙන් කරන ලද ඉල්ලීම මත මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරනු ලැබිණි.

මාතර දිස්ත්‍රික්කය මූලික වශයෙන් කෘෂිකාර්මික දිස්ත්‍රික්කයක් වන අතර මුළු ජනගහනය වර්ෂ 2012 වන විට 809,344ක් ලෙස ගණනය කර ඇත. ප්‍රදේශයේ වාර්තාගත ගොවි පවුල් සංඛ්‍යාව 1,53,544ක් ලෙස ගණනය කර ඇත. වගා කටයුතු අතර එළවළු වගාව ද හෙක්ටයාර් 1,300ක පමණ පැතිර ඇති අතර 2013 යල කන්නය වන විට හෙක්ටයාර් 1,134 එළවළු වගා කර තිබුණි.

<sup>1</sup> සිංහල ශබ්ද කෝෂය (1982) 6 වෙනි කාණ්ඩය, සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය, සිංහල ශබ්ද කෝෂය (1983) 7 වෙනි කාණ්ඩය සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය, ගුණපාල වීරසේකර (1916) "අපේ ආහාර" අනුලා මුද්‍රණාලය කොළඹ, ලීනිස් සිල්වා (1960) "එංගලන්ත ආර්ථික ඉතිහාසය" (පරි.) ගුණසේන සමාගම කොළඹ

2013/14 මහ කන්නයේ දී වගා කරනු ලැබූ එළවළු බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 1,087ක් වූ අතර 2014 මාර්තු මස අග වන විට හෙක්ටයාර් 154ක එළවළු වගා කර තිබුණි (පළාත් කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය-මාතර). සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රදේශයේ කොරටු වගාව සඳහා වැඩි බිම් ප්‍රමාණයක් යොදා ඇති අතර සාමාන්‍ය කොරටු ගොවිපළ ප්‍රමාණය අක්කර ¼ සිට අක්කර 01 දක්වා වෙනස් වේ. කෘෂිකාර්මික තොරතුරුවල නිරීක්ෂණයන් අනුව ප්‍රදේශයේ කොරටු ගොවීන් 150ක් ඇති බවට විශ්වාස කළ ද මෙම ප්‍රමාණය සත්‍ය වශයෙන් දැනට වැඩි වී ඇත. බොහෝ කොරටු වගාවන් සාමාන්‍යයෙන් මාතර නගරයට කිලෝමීටර් 3-4ක දුරින් පිහිටා ඇති අතර මඩිහ- ගොඩගම ගොවිපන සේවා බල ප්‍රදේශයේ පිහිටි වැවහමන්දුව, කනත්තගොඩ, සමඟි මාවත, ලේන්දුව ගොඩගම සහ ඇදුව යන ගම්මාන ප්‍රධාන නිෂ්පාදන ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය. මෙයට අමතරව දිස්ත්‍රික්කයේ අනෙකුත් ප්‍රදේශ ලෙස විල්පිට, බොරාල, කනංකේ, වැලිගම, වැලිපිටිය, දෙනිපිටිය, මිරිස්ස, අපරැක්ක, කැකනදුර යන ප්‍රදේශවල ද කොරටු වගාව සිදු කරනු ඇත.

**1.4 අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ**

අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වනුයේ දැනට මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ විශාල ලෙස කරනු ලබන කීර හා කොරටු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ක්‍රියාමාර්ගයන් හා ඒවායේ නිරත ගොවි ප්‍රජාවන්ගේ සමාජ- ආර්ථික තත්ත්වය පිළිබඳ විමර්ශනයක යෙදීම ය.

**උප අරමුණු වනුයේ,**

- ❖ කීර හා කොරටු වගාවේ "නිෂ්පාදන කටයුතු හා අලෙවිකරණය" පිළිබඳ ආර්ථිකමය විශ්ලේෂණයක් කිරීම
- ❖ කීර හා කොරටු වගාව ආශ්‍රිත ගොවි ප්‍රජාවගේ සමාජ-ආර්ථික ලක්ෂණ හඳුනාගැනීම හා විමර්ශනය කිරීම
- ❖ අදාළ නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලියේ පවතින ගැටලු හා බාධක හඳුනාගැනීම
- ❖ එම බාධක හා ගැටලු සඳහා යෙදිය හැකි යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම

**1.5 අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය**

ද්විතියික හා ප්‍රාථමික දත්ත හා තොරතුරු මේ සඳහා උපයෝගී කරගත් අතර ද්විතියික දත්ත ප්‍රදේශයේ කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය හා වෙනත් රාජ්‍ය හා පුද්ගලික ආයතන මගින් ලබාගන්නා ලදී. ප්‍රාථමික දත්ත එකතු කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් කණ්ඩායම් ගැමි විමසුම්

ප්‍රවේශය (Rural Appraisal) යොදා ගත් අතර ගොවි ප්‍රජාව හා අදාළ ගොවි නායකයින්, ගොවි සංවිධාන හා මෙම කටයුතු ආශ්‍රිතව නිරතවන්නන්ගෙන් තොරතුරු එකතු කරගන්නා ලදී. මෙයට අමතරව වෙනත් මූලාශ්‍ර අධ්‍යයන පොත්පත් හා ප්‍රකාශනයන් ද භාවිතා කළ අතර සාමාන්‍ය සරල සංඛ්‍යානමය දත්ත විශ්ලේෂණ උපකරණ දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා භාවිතා කරන ලදී.

### 1.6 නියැදිය තෝරා ගැනීම

කෙසේ වුව ද, අධ්‍යයන සඳහා නියැදිය මඟින් තොරතුරු හා දත්ත රැස් කිරීම ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු වූ අතර නියැදිය සමන්විත වූයේ පහත සඳහන් ආකාරයට ය.

#### 1.6.1 අධ්‍යයන නියැදිය නියෝජනය

ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය	කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර කොට්ඨාසය	කෘ.ප.නි.ස මට්ටමේ නියැදියෙහි ප්‍රමාණය	ගොවිජන සේවා මට්ටමේ නියැදියෙහි ප්‍රමාණය	ප්‍රතිශතය
මාලිමබඩ	1.සුල්තානාගොඩ නැගෙනහිර 2.සුල්තානාගොඩ දකුණ 3.සුල්තානාගොඩ උතුර	17 08 02	27	26
මඩිහගොඩගම	1.ඇදුව මහදුරුව 2.වේරගම්පිට	11 05	16	16
කැකනදුර	දියගහ බටහිර	17	17	17
විල්පිට	විල්පිට නැගෙනහිර	06	06	06
බොරල	1.මිරිස්ස 2.ලෞරුවිට	12 04	16	16
මිරිස්ස	උඩුපිල	07	07	07
කඩවැද්දුව	උඩ අපරැක්ක	05	05	05
හක්මණ	ලාල්පෙ	08	07	07
<b>එකතුව</b>			<b>102</b>	<b>100</b>

නියැදි සාම්පල තෝරා ගැනීමේ දී දිස්ත්‍රික්කයේ සියලුම එළවළු වගා කරන ප්‍රදේශ පිළිබඳ සලකා බැලූව ද කීර හා කොරටු වගාව වඩාත් කේන්ද්‍ර ගත වී ඇති ප්‍රදේශ පිළිබඳ වඩාත් සැලකිලිමත් විය. ඒ අනුව ඉහත සඳහන් ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ තෝරා ගන්නා ලද වඩාත් ප්‍රමුඛ ලෙස කීර හා කොරටු වගාව ව්‍යාප්ත වී ඇති ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශ 08ක් තෝරා ගන්නා ලදී. එම බල ප්‍රදේශ අට තුළින් ගොවීන් 102ක් පමණ සම්මුඛ පරීක්ෂණයට භාජනය කළ අතර ඔවුන්ගේ ව්‍යාප්තිය පහත සඳහන් වගු සටහනින් නිරූපණය වේ.

**1.6.2 නියැදියේ සංයුතිය**

ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය	කීර වගාකරුවන්	එළවළු වගාකරුවන්	කීර හා එළවළු	එකතුව
මාලිම්බඩ	22	01	04	27
මඩිහ-ගොඩගම	12	03	01	16
කැකනදුර	17	-	-	17
විල්පිට	-	05	01	06
බොරල	03	06	07	16
මිරිස්ස	-	07	-	07
කඩවැද්දුව	05	-	-	05
හක්මණ	-	08	-	08
<b>එකතුව (මුළු සංඛ්‍යාව)</b>	<b>59</b>	<b>30</b>	<b>13</b>	<b>102</b>

මෙම ගොවීන් 102න් 59 දෙනෙකු කීර වගා කළ අතර ඉතිරි අයගෙන් 30ක් එළවළු ද, තවත් 13ක් කීර හා එළවළු යන දෙකම ද වගා කළ ගොවියෝ වූහ. ඒ අනුව අධ්‍යයන නියැදියේ සංයුතියෙන් 58%ක් කීර වගා කළ ගොවියෝ වූ අතර 29%ක් එළවළු ද ඉතිරි 13% කීර හා එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කරන ලද ගොවියෝ වූහ. කෙසේ වුව ද, මෙම ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවලින්, මාලිම්බඩ ප්‍රධාන වශයෙන් ද, මඩිහ-ගොඩගම, කැකනදුර සහ වැලිගම යන ප්‍රදේශ කීර හා එළවළු වගා කිරීමේ දී ප්‍රමුඛස්ථානයක් වූ අතර හක්මණ, විල්පිට, තලල්ල හා මිරිස්ස ආදී බල ප්‍රදේශ සාමාන්‍ය මට්ටමේ වගා කරන්නන්ගෙන් නියුක්ත වී තිබුණි.

## 1.7 අධ්‍යයන වාර්තාවේ සැකැස්ම

පළමු පරිච්ඡේදය මෙම අධ්‍යයනය පිළිබඳ හැඳින්වීමකි. ඒ යටතේ අධ්‍යයනය සඳහා තෝරාගන්නා ලද නියැදිය විස්තර වී ඇති අතර දෙවන පරිච්ඡේදය සම්පූර්ණයෙන් ම ප්‍රදේශයේ කීර හා එළවළු වගාව පිළිබඳ සමාජ-ආර්ථික (නිෂ්පාදන කටයුතු පිළිබඳව) විශ්ලේෂණයක් සඳහා ද, තුන්වන පරිච්ඡේදය කීර හා එළවළු අලෙවිකරණය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම සඳහා ද, හතරවන පරිච්ඡේදය කීර හා එළවළු වගා ගොවිපළ කටයුතුවල පවතින ගැටලු පිළිබඳව ද සාකච්ඡාවට යොදාගනු ලැබේ. පස්වන පරිච්ඡේදයෙන් මෙම අධ්‍යයනයේ දී ගොවීන් විසින් දක්වන ලද යෝජනා හා අදහස් පිළිබඳ විමර්ශනයක යෙදෙමින් ඒ පිළිබඳ සමාජනීයකට එළඹ ඇත.

දෙවන පරිච්ඡේදය

කීර වගාවෙහි භෞතික ව්‍යාප්තිය

2.1 හැඳින්වීම

උතුරින් රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයටත් දකුණින් මහා සාගරයටත් නැගෙනහිරින් හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයටත් බස්නාහිරින් ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයටත් මායිම්ව මාතර දිස්ත්‍රික්කය පිහිටා ඇත. මෙම දිස්ත්‍රික්කය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස 16කින් සමන්විත ය. අකුරුස්ස, මුලටියන, පිටබැද්දර, පස්ගොඩ, කොටපල, අතුරුලිය, කඹුරුපිටිය, හක්මණ, කිරින්ද-පුහුල්වැල්ල, තිහගොඩ, මාලිම්බඩ, වැලිපිටිය, වැලිගම, මාතර, දෙවිනුවර, දික්වැල්ල ඊට අයත් වේ. තෙත් කලාපීය දේශගුණයකින් යුත් මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ සියලුම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවල කන්න බෝග සහ ස්ථිර බෝග වගා කෘෂිකර්මය ප්‍රධානත්වයක් උසුලයි. කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධ තවත් විශේෂත්වයක් වනුයේ එළවළු සහ කොළ එළවළු (කීර) වගාව පුළුල් වශයෙන් සිදුකිරීම යි.

දිස්ත්‍රික්කයේ වගා කරන එළවළු වර්ග අතර අමුම්බිස්, වැටකොළ, පතෝල, බණ්ඩක්කා, මැ කරල්, බෝංචි, පිපිඤ්ඤා, මාළුම්බිස්, දඹල යන එළවළු වර්ග ප්‍රධාන ය. කංකුං, මුකුණුවැන්න, ගොටුකොළ, රත් තම්පලා, කොළ තම්පලා, කතුරුමුරුංගා කොළ එළවළු වර්ග අතර ප්‍රධාන ය. මෙම එළවළු සහ කොළ එළවළු වගා කිරීමෙන් ජීවනෝපාය සලසා ගන්නා ගොවි පවුල් විශාල සංඛ්‍යාවක් මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළ සිටී.

ඉහත සඳහන් කරන ලද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස අතුරින් මාතර, වැලිපිටිය, මාලිම්බඩ, දෙවිනුවර, කඹුරුපිටිය, අතුරුලිය, හක්මණ යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවල බහුල වශයෙන් එළවළු සහ කීර වගාව සිදු කෙරෙමින් පවතී. මාතර මහනගරසභාවකින් සැදුම්ලත් මාතර වෙළඳපළ සහ දෙනිපිටිය සම්ප්‍රදායික එළවළු වෙළෙඳපළක් ප්‍රාදේශීය කඩවිදිත් ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම දේශීය එළවළු හා කීර නිෂ්පාදන පරිභෝජකයෝ වෙති.

ඉහත නගරවල පිහිටි වෙළෙඳපළවල් කරා ප්‍රවාහනය කිරීමට ඇති යටිතල පහසුකම් සහ වසරු ගණනාවක් තිස්සේ ස්ථාවර ලෙස ගොඩනැගී පවතින ප්‍රාදේශීය කඩවිදිවලට ඇති දුර ප්‍රමාණය එළවළු හා කීර එකතු කිරීමේ වෙළඳුන් ජාලයන් යන ප්‍රධාන සාධක මත එළවළු හා කීර වගාව ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගේ තිරසාර ජීවනෝපායක් බවට පත් වී ඇත.

## 2.2 කීර සහ එළවළු වගා කිරීම සඳහා ඉඩම් භාවිතය

එළවළු සහ කීර වගා ගොවීන් ස්වකීය වගාවන් සඳහා ගොඩ ඉඩම් සහ කුඹුරු ඉඩම් භාවිතා කර තිබුණි. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කුඹුරු ඉඩම් ජලාපවහන ගැටලු නිසා පුරන් කුඹුරු සහ වී වගා කරන කුඹුරු වශයෙන් කොටස් දෙකකි. ගොවීන් කීර වගාව සඳහා වැඩි වශයෙන් භාවිතා කර තිබුණේ කුඹුරු ඉඩම් ය. එය මුළු කීර වගා ඉඩම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 64%කි. දෙවනුව ගොඩ ඉඩම් ය. එය 18%ක ප්‍රතිශතයකි. වැඩිපුරම කීර වගා කර තිබුණේ පුරන් කුඹුරුවල ය. එය 11%ක ප්‍රතිශතයකි. කීර වගා කිරීම සඳහා කුඹුරු යොදා ගන්නා විට එය උස් ගොඩැල්ලක් ලෙස සකස් කර ගත යුතුය. එසේ සකස් කර ගැනීම සඳහා පොල්ලෙලි අතුරා ඒ මතු පිටට පස් දමා කුකුල් පොහොර, ගොම පොහොර පස් සමඟ කලවම් කර ඉන් පසු වගා මාධ්‍ය සකසා බෝග වගා කර තිබුණි.

එළවළු වගා කිරීම සඳහා භාවිතා කර තිබූ ඉඩම් වර්ග වූයේ ගෙවත්ත, ගොඩ ඉඩම් සහ කුඹුරු ඉඩම් ය. මේ අතුරින් බහුතර ගොවි පිරිසක් භාවිතා කර තිබූ ඉඩම් වර්ගය වූයේ ගොඩ ඉඩම් ය. එය 45%ක ප්‍රතිශතයකි. දෙවනුව වැඩි වශයෙන් යොදාගෙන තිබුණේ කුඹුරු ඉඩම් වූ අතර එය 41%ක ප්‍රතිශතයකි. එළවළු වගාව සඳහා ගෙවතු යොදා ගෙන තිබූ ප්‍රතිශතය 14%ක් වැනි අඩු ප්‍රමාණයකි.

කීර සහ එළවළු යන බෝග දෙකම වගා කරන ගොවීන් ද මෙම අධ්‍යයනයේ දී හමු විය. ඔවුන් සංඛ්‍යාව 30කි (29%). බෝග වර්ග දෙකම වගා කරන ලද ගොවීන් අතුරින් බහුතර පිරිස ගොඩ ඉඩම් යොදාගෙන තිබුණි. එය මෙම බෝග වගාව සඳහා භාවිත ඉඩම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 57% කි. කුඹුරු ඉඩම්වල වගා කර තිබූ ප්‍රතිශතය 25%ක් විය.

කුඹුරු ඉඩම්වල කීර සහ එළවළු වගා කිරීමට ගොවීන් පෙළඹී ඇත්තේ හේතු කිහිපයක් සැලකිල්ලට ගනිමින් බව හෙළි විය. ගොඩ ඉඩමට වඩා කුඹුරු ඉඩමේ වගාකරන බෝගවලට හිරු නැඟීමේ සිට බැස යනතුරු හිරු එළිය පතිත වීම නිසා බෝගවල වර්ධනය හොඳින් සිදු වේ. කුඹුරේ බෝග වගා කිරීමේ දී බෝග වගා පරිශ්‍රය වෙත අවට වෙනත් ගස්වල මුල් ඇදීම සිදු නොවේ. එම නිසා එළවළු හා කීර වගාවට යොදනු ලබන පොහොර සියල්ලම වගාවට අවශෝෂණය කරගැනීමක් සිදු වේ. එය ගොවියාට වාසි සහගත තත්ත්වයකි. කුඹුරේම වලක් කපා ගැනීමෙන් පහසුවෙන් ජලය සපයා ගැනීමට ද හැකියාව ඇත. වී වගාවට වඩා වැඩියෙන් ආදායම් ලබා ගැනීමට හැකිවීම ද තවත් හේතුවකි. කීර වගා කරන ලද ගොවීන් අතුරින් බහුතරය (48%) කුඹුරු ඉඩම්වල ද, එළවළු වගා කළ ගොවීන් බහුතරය ගොඩ ඉඩම්වල ද වගා කර තිබූ බව හෙළි විය (වගු අංක 2.1)

වගු අංක 2.1 : එළවළු හා කීර වගාව සඳහා ඉඩම් භාවිතා කළ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර				එළවළු				දෙවර්ගයම					
	ගෙවත්ත	ගොඩ ඉඩම	කුඹුරු ඉඩම	පුරන් කුඹුර	ගෙවත්ත	ගොඩ ඉඩම	කුඹුරු ඉඩම	පුරන් කුඹුර	ගෙවත්ත		ගොඩ ඉඩම		කුඹුරු ඉඩම	
									කී	කො	කී	කො	කී	කො
කැකනදුර		3	11	3										
වැලිගම		1	-		1	7			1	1	6	6		
මාලිමබඩ	1	3	13	4					2	1		1	3	3
මඩිහ-ගොඩගම		3	8	1			3				1	1		
තලල්ල			4	1										
විල්පිට						1	4						1	1
හක්මණ					1		3							
මිරිස්ස					1	5	1							
එකතුව	1	10	36	9	3	13	11		3	2	7	9	4	3
%	2	18	64	16	11	48	41		11	7	25	32	14	11

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

**2.3 කීර සහ එළවළු වගාවට යොදාගෙන තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණ**

ඉඩම්වල විශාලත්වය පිළිබඳව සැලකීමේ දී පර්චස් 10 සිට අක්කර 01 දක්වා විශාලත්වයක් සහිත ඉඩම්වල කීර සහ එළවළු වගා කර තිබුණි. කීර වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලි වැඩි ප්‍රමාණයක් පර්චස් 10 සහ පර්චස් 40 අතර විය. පර්චස් 60 සිට 160 දක්වා ඉඩම් කැබලිවල ද කීර සහ එළවළු වගා කර තිබූ අතර ඒ සංඛ්‍යාත්මකව සුළු ප්‍රමාණයකි. පර්චස් 21 සිට 40 දක්වා කීර වගා කර තිබූ ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව අධ්‍යයන නියැදියේ 18ක් වූ අතර එය මුළු කීර වගා ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාවේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 33%කි. පර්චස් 10ට අඩු ඉඩම් 10 වූ අතර එය එය 18%ක ප්‍රතිශතයකි. පර්චස් 60 සිට අක්කර 1 දක්වා කීර වගා ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව 10ක් වූ අතර එය 18%ක ප්‍රමාණයකි. එම නිසා කුඩා කුඩා ප්‍රමාණයේ ඉඩම් කැබලි විශාල සංඛ්‍යාවක් පැවති අතර පර්චස් 40 දක්වා ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව 45 (82%) ක් විය. එම නිසා බහුතරයක් කීර වගාකරුවන් පර්චස් 10 පර්චස් 20 වැනි ඉතා කුඩා ඉඩම් කැබැල්ලක වගා කරන්නන් ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. වගු අංක 2.2ත් කීර වගා ඉඩම් කැබලිවල විශාලත්වයේ ප්‍රතිශත පිළිබඳව විස්තර ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

වගු අංක 2.2: කීර වගාව සඳහා යොදාගෙන තිබූ ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රමාණයන් (පර්චස්)

ගො.ප.සේ.ම.	< 10	10-20	21-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-160	>161
කැකනදුර	1	5	7				4		
බොරාල-වැලිගම									
මාලිම්බඩ	6	5	8			1	1		
මඩිහ-ගොඩගම	2	7	2						1
කඩවැද්දුව - තලල්ල	1		1			1			2
විල්පිට									
හක්මණ									
මිරිස්ස									
එකතුව	10	17	18			2	5		3
ප්‍රතිශතය	18	31	33			4	9		5

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

පර්චස් 10 සිට 40 දක්වා ඉඩම් කැබලි වැඩිම ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබුණේ කැකනදුර, මාලිම්බඩ, මඩිහ-ගොඩගම හා තලල්ල යන ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන බල ප්‍රදේශවල ය. අක්කර 1 පමණ විශාල ඉඩම් කැබලි සංඛ්‍යාව 3ක් වූ අතර ඒවා තලල්ල සහ මඩිහ-ගොඩගම යන ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශවලට අයත් විය.

#### 2.4 එළවළු කොරටු වගාවේ දී යොදාගෙන තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණය

එළවළු වගා බිම්වල විවිධ ප්‍රමාණ සැලකීමේ දී පර්චස් 10ට අඩු ඉඩම් කැබැල්ලේ සිට අක්කර 1 දක්වා විවිධ ප්‍රමාණවලින් යුතු ඉඩම් කැබලි පවතුණි. පර්චස් 10ට අඩු විශාලත්වයකින් යුතු ඉඩම් කැබැල්ලේ සිට පර්චස් 40 දක්වා විශාලත්වයේ ඉඩම් කැබලි 14ක් (47%) පැවතිණි. පර්චස් 70 සිට පර්චස් 160 දක්වා විශාලත්වයකින් යුතු ඉඩම් කැබලි 14 (55%) පැවතුණි. එම නිසා අක්කර ½ ට වඩා වැඩි ඉඩම් කැබලි 50%ට වඩා පැවති බව හෙළි විය. පර්චස් 70කට වඩා විශාල ඉඩම් කැබලි වගා කර තිබුණේ වැලිගම, මඩිහ-ගොඩගම, හක්මණ, මිරිස්ස යන ගොවිජන සේවා කොට්ඨාස තුළ ය.

වගු අංක 2.3: එළවළු කොරටු වගාවේ දී භාවිතා කර තිබූ ඉඩම්වල ප්‍රමාණ (පර්චස්)

ගො.ජ.සේ.ම.	ඉඩම්වල ප්‍රමාණ								
	10ට අඩු	10-20	21-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-160	>161
වැලිගම	1	2	2				1	1	1
මඩිහ-ගොඩගම			1				1		1
විල්පිට	2	3							
හක්මණ	1				2		3	2	
මිරිස්ස			2			1	1	1	2
එකතුව	4	5	5		2	1	6	4	4
ප්‍රතිශතය %	13	16	16		13	3	19	13	13

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

කීර සහ එළවළු යන බෝග දෙකම වගා කළ ගොවීන් ද නියැදිය තුළ සිටි අතර එවැනි ඉඩම් කැබලි 28ක් හමු විය. මෙම ඉඩම් කැබලිවලින් 90%ක් ම අක්කර 1/4 ට අඩු ඉඩම් කැබලි වූ අතර පර්චස් 10ට අඩු කැබැල්ලේ සිට පර්චස් 40 දක්වා වූ ඉඩම් කැබලි පැවතිණි. පර්චස් 40 සිට පර්චස් 80 දක්වා විශාලත්වයෙන් යුතු ඉඩම් කැබලි 10% හමු විය. පර්චස් 40 දක්වා වූ ඉඩම් කැබලි අතර පර්චස් 10-20 දක්වා ඉඩම් කැබලි 32% ද, 20-40 දක්වා ඉඩම් කැබලි 32% ද පැවතිණි.

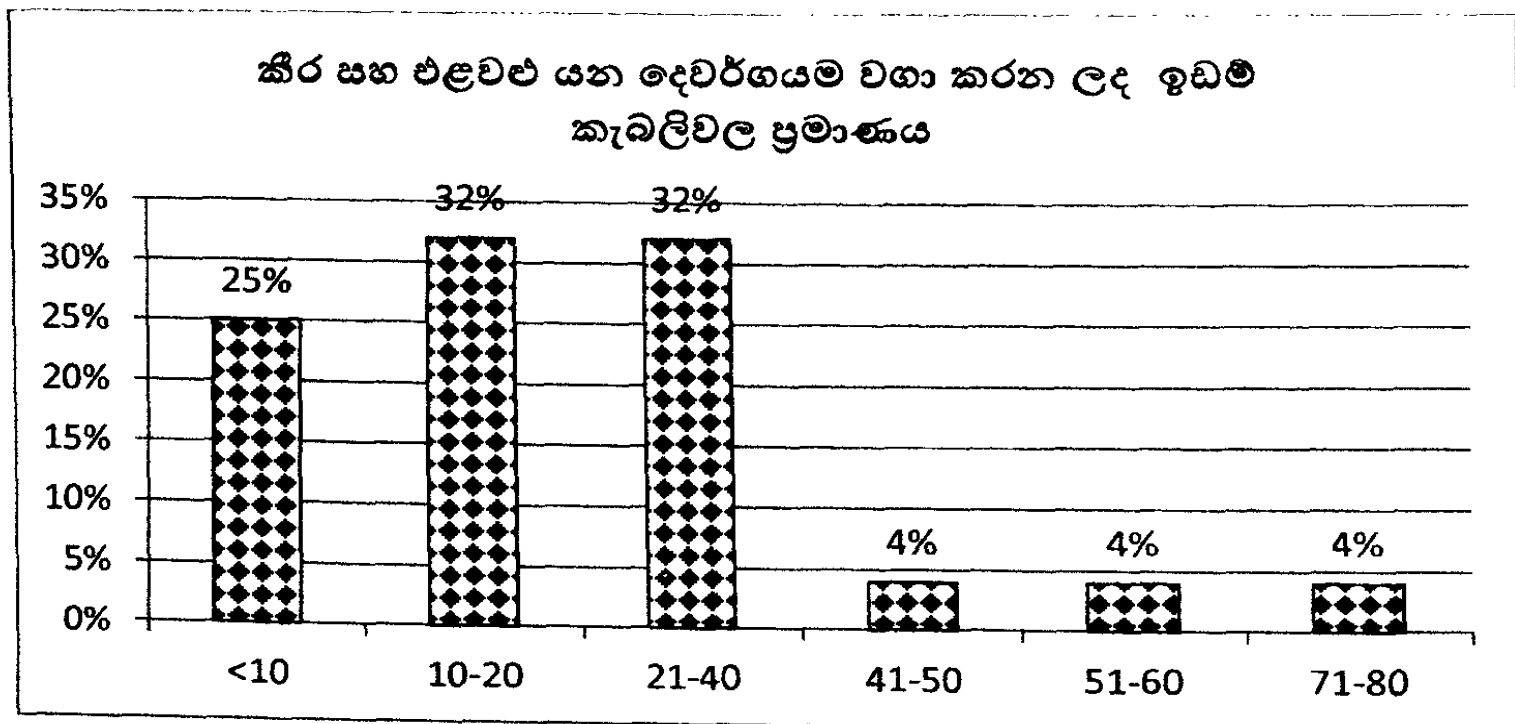
පවුලේ ශ්‍රමය භාවිත කර වගාව කරගෙන යන බැවින් ගොවි පවුලට කළමනාකරණය කරගැනීමට ප්‍රමාණවත් තරම් බිම් කොටසක වගා කිරීමට ගොවීහු පෙළඹී සිටිති. ඒ අනුව පර්චස් 10ට අඩු බිම් කැබැල්ලේ සිට පර්චස් 160 දක්වා විශාලත්වයේ ඉඩම් කැබලි ඒ ඒ ගොවි පවුලේ ශ්‍රමය සපයා ගැනීමට ඇති හැකියාව මත වගා කරන බව හෙළි විය. එසේ වුව ද පවුලේ ශ්‍රමය පමණක් යොදාගැනීමට ප්‍රමාණවත් නොවූ අවස්ථාවල දී කුලී ශ්‍රමය ද යොදාගෙන ඇති බව හෙළි විය.

වගු අංක 2.4: කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගාකරන ලද ඉඩම් කැබලිවල ප්‍රමාණ

ගො.ජ.ජේ.ම.	< 10		10-20		21-40		41-50		51-60		61-70		71-80	
	කී	කො	කී	කො	කී	කො	කී	කො	කී	කො	කී	කො	කී	කො
බොරාල-වැලිගම	1		2	4	3	2		1		1				
මාලිම්බඩ	2	3	1	2	2									
මඩිහ ගොඩගම					1	1								
විල්පිට	1													1
එකතුව	4	3	3	6	6	3		1		1				1
ප්‍රතිශතය %	25		32		32		4		4				4	

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

ප්‍රස්තාර අංක 2.1: කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කරන ලද ඉඩම් ප්‍රමාණය



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

### 2.5 කීර සහ එළවළු ඉඩම්වල අයිතිය

කීර සහ එළවළු වගා කර තිබූ ඉඩම් තමන්ටම අයිති, බද්දටගත්, අදයටගත් සහ හවුල් අයිතිය යටතේ පැවති ඉඩම් බව හෙළි විය. කීර වගාකරන ඉඩම් අතුරින් වැඩිම වගාවේ ප්‍රමාණයක් ගොවියාගේ පවුලේ අයිතිය යටතේ (66%) පැවති ඉඩම් විය. කීර වගා කරන ලද ඉඩම් සම්බන්ධයෙන් සලකන විට අදයට ගත් ( %)ඉඩම් දෙවැනි ස්ථානයට පැවති අතර බද්දට ගත් (18%) ඉඩම් තෙවැනි ස්ථානයටත්, හවුල් අයිතිය යටතේ පැවති ඉඩම් (7%) හතරවන ස්ථානයේත් පැවතුණි.

එළවළු වගා කර තිබූ ඉඩම්වල අයිතියේ ස්වභාවය ද කීර වගා කර තිබූ ඉඩම්වල අයිතියේ ස්වභාවයට සමාන තත්ත්වයක පැවතුණි. එළවළු වගා කළ ඉඩම්වලින් 77%ක් තමන්ගේම අයිතිය යටතේ ද, 16%ක් බද්දට ගත් ඉඩම් වශයෙන් ද පැවති අතර සංඛ්‍යාත්මකව ඉතා ම අඩු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් අදයට ගත් සහ හවුල් අයිතිය යටතේ පැවතුණි.

කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කළ ගොවීන්ගේ ඉඩම්වලින් 36% තමන්ටම අයිති ඒවා විය. මේ අනුව පෙනී යන්නේ කීර එළවළු හෝ මෙම වගාවන් දෙකම හෝ සිදුකරන වැඩිම ගොවීන් පිරිසක් තමන්ගේම ඉඩම්වල මෙම වගාවන් කරගෙන යන බවයි. එම නිසා මෙම ගොවීන් වෙනුවෙන් අද කොටස් ගෙවීම්, බිම් බදු ගෙවීම්, හවුල්කරුවන් සඳහා කොටස් ගෙවීම් යනාදී වශයෙනි. තම අස්වැන්න හෝ ලබන ආදායම වෙනත් පුද්ගලයකු සඳහා ගෙවීම අවශ්‍ය වූයේ නැත. එම නිසා මෙම වගාවෙන් ලබන ආදායම තමන්ගේම පවුලේ පරිහරණය සඳහා යොදාගත හැකි විය.

වගු අංක 2.5: වගා ඉඩම්වල අයිතිය

ගො.ප.සේ.ම.	කීර					එළවළු					දෙවර්ගයම								
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1		2		3		4		
											කී	කො	කී	කො	කී	කො	කී	කො	
කැකනදුර	13	2	1		1														
බොරැල-වැලිගම		1				6	1	1			5	5	1	1	1	1			
මාලිම්බඩ	13	1	4		3						3	3			2	2			
මඩිහ-ගොඩගම	10		2			2				1	1	1							
කඩවැද්දුව - තලල්ල	1	3	1																
විල්පිට						5					1	1							
හක්මණ						6	2												
මිරිස්ස						5	2												
එකතුව	37	7	8		4	24	5	1		1	10	10	1	1	3	3			
ප්‍රතිශතය %	66	13	14		7	16	3	3		3	36	36	4	4	11	11			

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

කේත

1.තමන්ගේම 2.බද්දට 3. අදයට 4. උකසට 5.හවුල් අයිතිය 6.කී- කීර 7. කො- කොරටු

**2.6 වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය**

කීර සහ එළවළු වගාව සිදුකරගෙන යනු ලබන ආකාර කිහිපයකි( වගු අංක 2.6). එනම් එකම වගාව තුළ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙසින් හා තනි වගාවක් ලෙසින්. උඩරට එළවළු වගාවේ මිශ්‍ර වගා ලක්ෂණය දක්නට ඇත. එනම් ලීක්ස්, බීටරූට, රාබු එකම බිමක් තුළ වගා කිරීමයි. මෙම කීර සහ එළවළු වගාවන් තුළ ද සුළු වශයෙන් එම ලක්ෂණය දක්නට ලැබුණි. බහුතර ගොවි පිරිසක් තනි වගාවක් ලෙස වගාව කරගෙන යන බව හෙළි විය. කීර වගා ගොවීන්ගෙන් 82%ක් තනි වගාවක් ලෙස වගාව කරගෙන ගොස් තිබුණි. එනම් මුකුණුවැන්න පමණක් වගාව, ගොටුකොළ පමණක් වගාව ආදී වශයෙනි. එහෙත් 18% වැනි සුළු ගොවීන් ප්‍රමාණයක් වගාවන් කිහිපයක් එකම ක්ෂේත්‍රය තුළ වගාකර තිබුණි. එනම් මුකුණුවැන්න හා කංකුං, ගොටුකොළ හා මුකුණුවැන්න ගොටුකොළ වගා බිම් තුළ කතුරුමුරුංගා, වගාව ද වශයෙන් එකම ක්ෂේත්‍රය තුළ වගාවන් කිහිපයක් කර තිබුණි. එහෙත් මෙම වගා ක්‍රමය බහුතර ගොවීන් පිරිසක් විසින් අනුගමනය කර තිබුණේ නැත. එළවළු වගාකිරීමේ දී ද කීර වගාවට සාමාන්‍ය තත්ත්වයක් දක්නට ලැබුණි. එනම් වැඩි පිරිසක් තනි වගාවක් වශයෙන් එළවළු වගාව කරගෙන යාම සහ අඩු පිරිසක් මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස එළවළු වගාව කර තිබුණි. එළවළු ගොවීන්ගෙන් 45%ක් මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස තම වගාව කරගෙන ගොස් තිබුණි.

දෙවර්ගයම වගාකරන ගොවීන් වැඩි දෙනෙකු තම වගාව කරගෙන ගොස් තිබුණේ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙසින්. එනම් 57% කි. ඒ සමඟ සැසඳීමේ දී ඊට වඩා අඩු ගොවීන් ප්‍රමාණයක් තනි වගාවක් ලෙස කීර වගාව හෝ එළවළු වගාව සිදු කර තිබුණි. මෙය වෙනස් තත්ත්වයක් බැවින් එම වෙනසට හේතු විමසිය යුතුය. ඒ අනුව පහත සඳහන් තොරතුරු විමසා බැලීම.

1. තනි වගාවක් වශයෙන් කීර වගා කිරීමේ වාසි
2. තනි වගාවක් වශයෙන් කීර වගා කිරීමේ අවාසි
3. මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් කීර වගා කිරීමේ වාසි
4. මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් කීර වගා කිරීමේ අවාසි
5. තනි වගාවක් වශයෙන් එළවළු වගා කිරීමේ වාසි
6. තනි වගාවක් වශයෙන් එළවළු වගා කිරීමේ අවාසි
7. මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් එළවළු වගා කිරීමේ වාසි
8. මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් එළවළු වගා කිරීමේ අවාසි

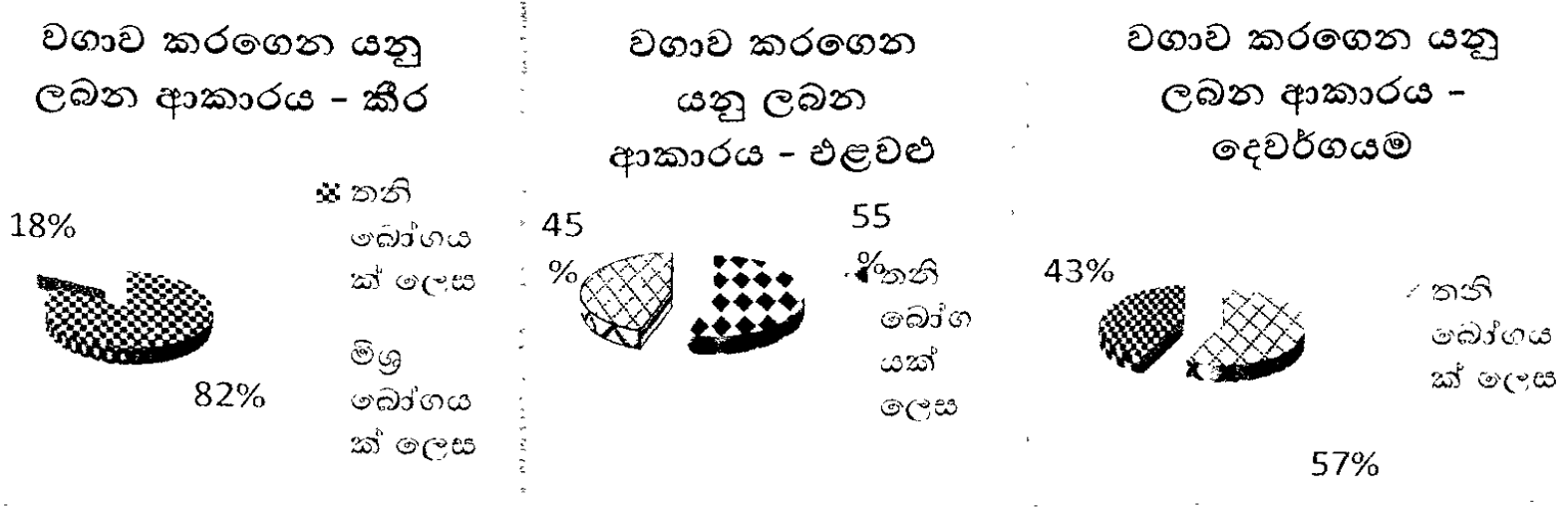
වගු අංක 2.6 : වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර			එළවළු			දෙවර්ගයම					
	1	2	3	1	2	3	1		2		3	
							කී	කො	කී	කො	කී	කො
කැකනදුර	15	2										
බොරාල- වැලිගම		1		5	3		3	2	4	5		
මාලිමබඩ	16	5					2	2	3	3		
මඩිහ-ගොඩගම	10	2		1	2		1	1				
කඩවැද්දුව - තලල්ල	5											
විල්පිට				1	4			1	1			
හක්මණ				3	5							
මිරිස්ස				7								
එකතුව	46	10		17	14		6	6	8	8		
ප්‍රතිශතය %	82	18	55	55	45		43		57			

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014  
කේත

1. තනි බෝගයක් ලෙස 2. මිශ්‍ර බෝගයක් ලෙස 3. යටි වගාවක් ලෙස 4. කී- කීර 5. කො- කොරටු

ප්‍රස්තාර අංක 2.2, 2.3, 2.4: වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය (කීර, එළවළු, දෙවර්ගයම)



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

2.7 වගාවේ ස්වභාවය

කෘෂි කර්මාන්තයේ දී බෝග වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාර කිහිපයක් හඳුනා ගැනීමට පුළුවන. එනම් ගොවියා විසින් ම පූර්ණ කාලීනව බෝග වගාවේ යෙදීම, අයිතිකරුවන් වෙතත් ජීවන මාර්ගයක නියැලෙන අතරතුර ඉඩ ලැබෙන පරිදි (සති අන්ත, සවස්වරු) කෘෂිකර්මාන්තයේ යෙදීම සහ කුලීකරුවන් යොදවා වගාව කරවීම ආදී වගයෙනි. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කීර සහ කොරටු වගාවේ යෙදී සිටින ගොවීන් එම වගාව කරගෙන යනු ලබන ආකාරය විමසන විට

පෙනී ගියේ ගොවීන් බහුතරය පූර්ණ කාලීන ලෙස වගාවේ නිරත වී සිටි බවයි. අර්ධ කාලීනව වගා කරන්නන් ද සුළුතරයක් සිටින බවත් කුලීකරුවන් යොදවා වගා කරවීම අතිශයින්ම පහළ මට්ටමක පවතින බවත් ය. කීර වගාවේ යෙදී සිටි ගොවීන්ගෙන් 55%ක් පූර්ණ කාලීන ලෙස එහිම යෙදී සිටි අය වෙති. වෙනත් ජීවනෝපායක යෙදෙමින් කීර වගාව කරගෙන යන ගොවීන් ද සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් හමු වූ අතර එය 43% තරම් විශාල විය. මේ පිරිස රියදුරු, වඩු, මේසන්, කෘෂිකර්ම අංශයේ රැකියා හා වෙනත් කාර්මික අංශවල සේවයේ නිරත වෙමින් සිටි අතර පවුලේ භාර්යාව ඇතුළු පවුලේ සාමාජිකයන්ගේ ද සහයෝගයෙන් කීර වගාවේ නිරතව සිටියහ. කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදවා මෙම වගාව කරගෙන යන පුද්ගලයන් ද 2% වැනි ඉතාම අඩු ප්‍රතිශතයක් දක්නට ලැබුණි. එළවළු වගාවේ දී 84%ක්ම තමන්ම පූර්ණ කාලීනව මෙම කාර්යයේ නිරතව සිටීමක් දක්නට ලැබුණි. අර්ධකාලීනව එළවළු වගාවේ නිරතව සිටියේ 16%ක් පමණි. කුලීකරුවන් යොදා වගා කිරීමක් වාර්තා වී නැත. කීර සහ එළවළු යන වගාවන් දෙකෙහිම නිරත වූවන් ද ඉහත ආකාරයටම වගාව කරගෙන ගිය අතර 53% තමන්ම පූර්ණ කාලීනව වගාව කරගෙන ගියහ. එම නිසා මෙම කීර සහ එළවළු වගා කෘෂිකර්මය පිළිබඳව විමර්ශනය කරන විට පැහැදිලි වන්නේ මෙම ක්ෂේත්‍රය මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධානතම ජීවනෝපායක් බවට පත් ව ඇති බවය.

වගු අංක 2.7: වගාවේ ස්වභාවය

ගො.ප.සේ.ම.	කීර			එළවළු			දෙවර්ගයම					
	පූර්ණ කාලීන	අර්ධ කාලීන	වෙනත් අය ලවා මුදලට	පූර්ණ කාලීන	අර්ධ කාලීන	වෙනත් අය ලවා මුදලට	පූර්ණ කාලීන		අර්ධ කාලීන		වෙනත් අය ලවා මුදලට	
							කී	කො	කී	කො	කී	කො
කැකනදුර	10	7										
බොරාල-වැලිගම	1			5	3		6	6	1	1		
මාලිමබඩ	12	9						2	4	2	3	1
මඩිහ ගොඩගම	4	7	1	2	1				1	1		
කඩවැද්දුව - තලේල	4	1										
විල්පිට				4	1		1	1				
හක්මණ				8								
මිරිස්ස				7								
එකතුව	31	24	1	26	5		7	9	6	4	3	1
ප්‍රතිශතය %	55	43	2	84	16		23	30	20	13	10	4

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014  
කේත

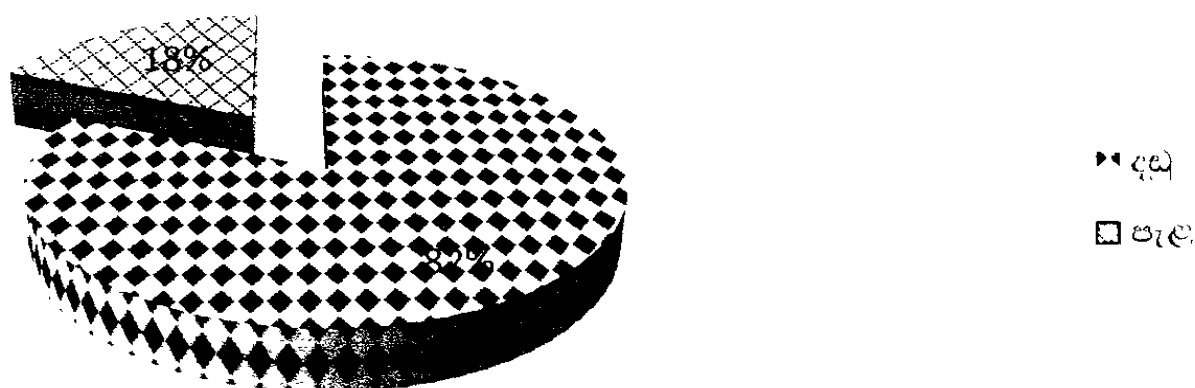
1.කී- කීර 2. කො- කොරටු

## 2.8 වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතය

ගොවීන් විසින් කීර සහ එළවළු වගා ආරම්භ කිරීම සඳහා භාවිතා කරනුයේ බීජ දැඩු සහ පැළ යන වර්ග තුනයි. කීර සම්බන්ධයෙන් ගත් විට 82% ගොවීන් යොදාගෙන ඇත්තේ මූකුණුවැන්න, කංකුං සහ ගොටුකොළ දැඩු ය. පැළ වශයෙන් වගාකර තිබුණේ 18%ක වැනි සුළු ප්‍රමාණයකි. වගා බිම් සකස් කිරීමෙන් පසු ව අවශ්‍ය කුකුල් පොහොර හෝ ගොම පොහොර යොදා බීජ දැඩු විසිරුවා හැරීම මෙහි දී භාවිතා කර තිබූ ජනප්‍රියම ක්‍රමය විය.

ප්‍රස්තාර අංක 2.5: කීර වගාව සඳහා භාවිතා කරනු ලබන රෝපණ ද්‍රව්‍ය

කීර වගාව සඳහා භාවිතා කරන රෝපණ ද්‍රව්‍ය



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

එළවළු වගාවේ දී වගාව ඇරඹීම සඳහා භාවිතා කරනු ලැබූ ප්‍රධානතම ක්‍රමය වූයේ බීජ සිටුවීමයි. ගොවීන්ගෙන් 94% මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබුණි. පැළ වශයෙන් සිටුවා තිබුණේ 6%ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයකි. එයට හේතුව මෙම එළවළු වර්ගවලින් බහුතරය මෑ, පමනල්ල, කරවිල, වැටකොළ, පිපිඤ්ඤා, බණ්ඩක්කා, දඹල ආදිය වීමයි. මෙවා සිටුවීමේ දී නවානක් සකස් කර තවානෙන් පැළ ගලවා සිටුවීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කරන්නේ නැත.

වගු අංක 2.8: වගාව සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම

ගො.ප.සේ.ම.	කීර		එළවළු		බීජ	
	පැළ	දඩු	බීජ	පැළ	කීර	එළවළු
කැකනදුර	8	9				
බොරාල- වැලිගම		1	7	1		7
මාලිමබඩ	2	19				5
මඩිහ ගොඩගම		12	3			1
කඩවැද්දුව - තලල්ල		5				
විල්පිට			4	1		1
හක්මණ			8			
මිරිස්ස			7			
එකතුව	10	46	29	2		
ප්‍රතිශතය %	18	82	94	6		

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

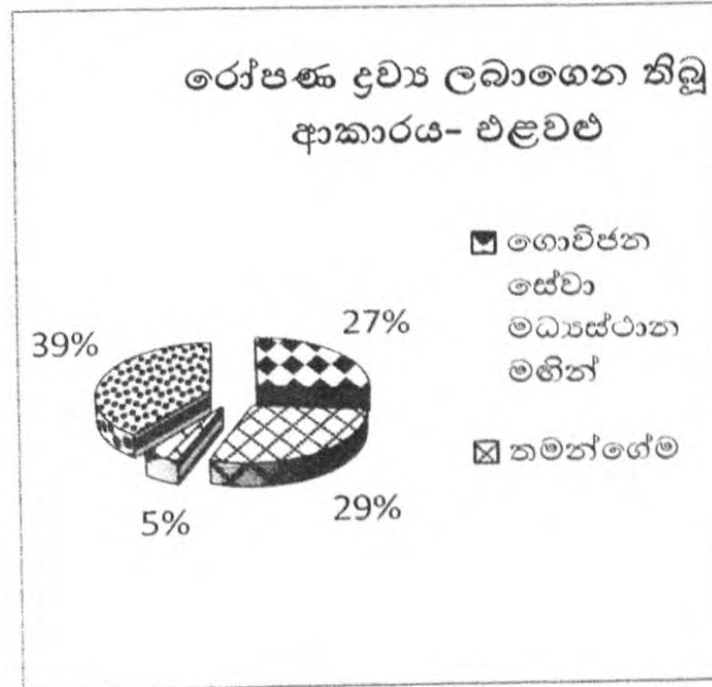
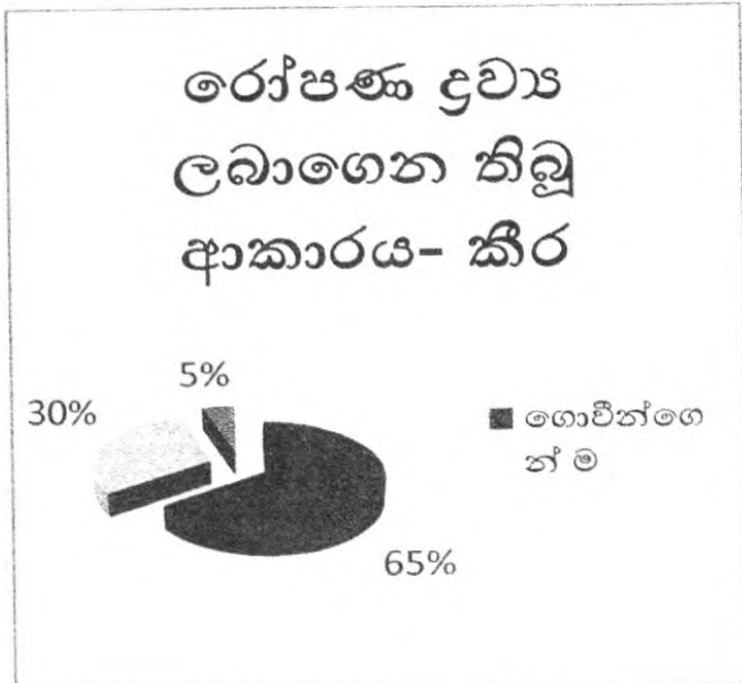
### 2.9 බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබූ ආකාරය

ගොවීන් වගාව සඳහා බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබූ ආකාර කිහිපයකි. ඒවා නම් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන, පුද්ගලික පැළ තවාන්, වෙළෙඳපොළෙන්, මිතුරන්ගෙන්, අසල්වැසි ගොවීන්ගෙන් සහ තමාගේම වෙනත් වගාවකින් යන මාර්ගවලිනි. මේ අතුරින් කීර සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබුණේ තමාගේම වෙනත් වගාවකින් විය. එය 54%ක් තරම් ගොවීන් ප්‍රමාණයක් අනුගමනය කර තිබුණි. දෙවනුව වැඩිම ප්‍රතිශතයක් (25%) රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබුණේ අසල්වැසි ගොවි මහතෙකුගෙනි.

ගොවීන් විසින් මිත්‍රයන්ගෙන් ඉල්ලාගැනීම 4% ද වෙළෙඳපොළෙන් මිල දී ගැනීම 10% සහ පුද්ගලික පැළ තවාන්වලින් ලබාගැනීම 6% ද යන ආකාරවලට රෝපණ ද්‍රව්‍ය සපයාගෙන තිබුණි. කීර දඩු සපයා ගැනීමට කිසිම අපහසුතාවයක් නොවූ අතර පහසු කාර්යයක් විය. එළවළු වගාකරන ගොවීන්ගෙන් 40% ක් බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය වෙළෙඳපොළෙන් සපයාගැනීම හේතුවෙන් ගොවීහු නව වැඩිදියුණු කරන ලද එළවළු බෝග වගාවේ නියැලී සිටියහ. තමන්ගේම බීජ භාවිතා කරන ලද ගොවීන් සංඛ්‍යාව ද විශාල වූ අතර එය 33% විය. එම ගොවීන් මැකරල්, වම්බටු, වැටකොළ, කරවිල වැනි දේශීය වර්ග වගා කළ පිරිස විය. ඔවුන් කලින් කන්නවල වගා කරන ලද බෝගවලින් බීජ සකස් කර ඉදිරි කන්නයේ වගාව පිණිස සුරක්ෂිතව ළඟ තබාගෙන

සිටි ගොවීන් ය. ගොවීන්ගෙන් 29%ක් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානවලින් ද නම බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවය සපුරාගෙන තිබුණි.

ප්‍රස්තාර අංක 2.6 සහ 2.7: රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබාගත් ආකාරය ( කීර, එළවළු )



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.9: කීර හා එළවළු වගා සඳහා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබාගෙන තිබූ ආකාරය

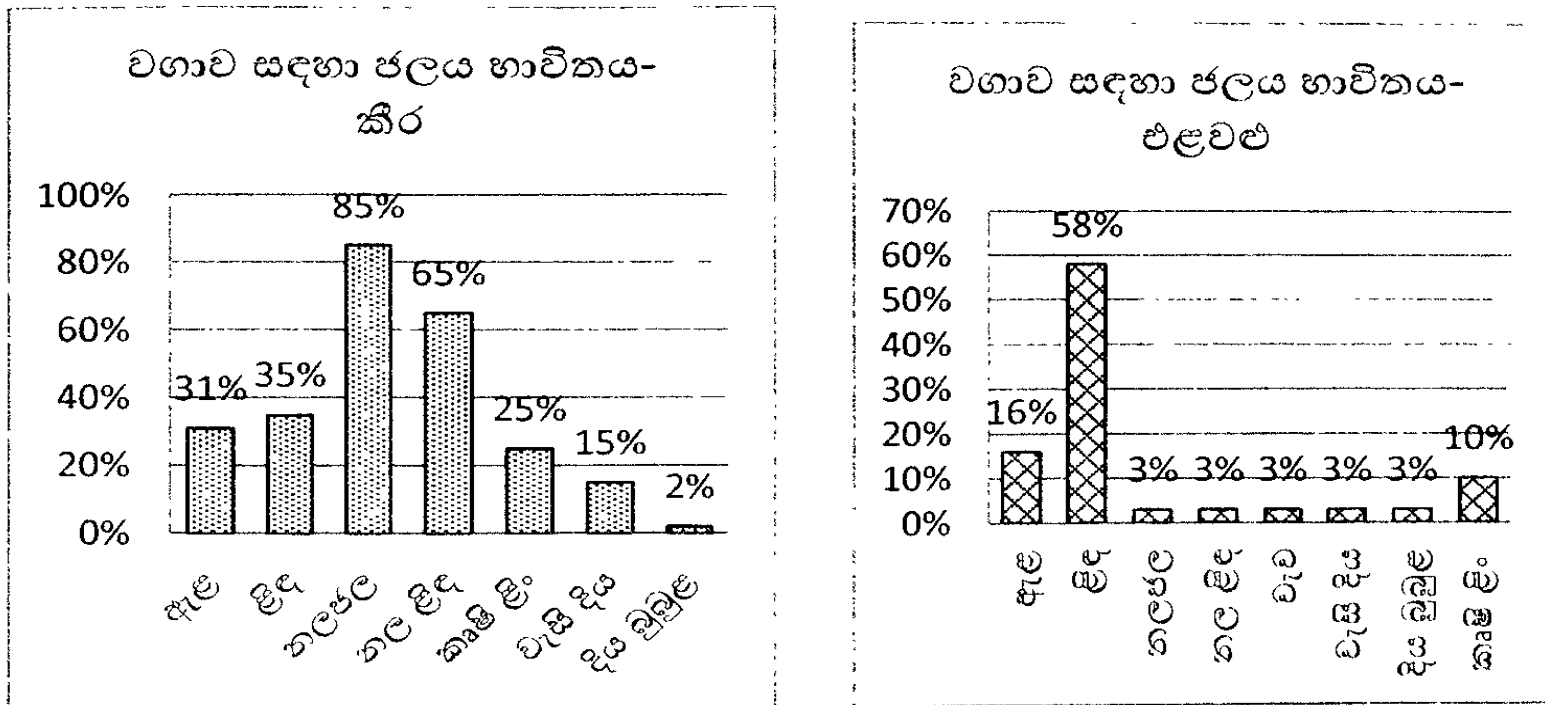
ගො.ජ. සේ.ම.	කීර					එළවළු		
	පුද්ගලික නවාන්	වෙළෙඳ පොළ	මිතුරන්ගෙන්	අසල්වැසි	නමින්ගේ	ගොවිජන සේවා	වෙළඳ පොළ	නමින්ගේ
කැකනදුර		3		2	10			
බොරාල-වැලිගම						1	3	3
මාලිමිබඩ	1	2		8	10			
මඩිහ ගොඩගම			2		5	1	1	1
කඩවැද්දුව - නලල්ල	2			2	1			
විල්පිට						1	1	3
හක්මණ						3	4	1
මීරිස්ස						2	3	2
එකතුව	3	5	2	12	26	8	12	10
ප්‍රතිශතය %	6	10	4	25	54	27	40	33

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

## 2.10 වගාව සඳහා ජලය සැපයීම

කීර සහ එළවළු වගා කිරීමේ දී ප්‍රමාණවත් අත්දැමින් ජලය සැපයීමක් අවශ්‍ය වේ. එසේ නොමැති වුවහොත් වරක් කීර අස්වනු නෙළීමෙන් පසු යළිත් වේගයෙන් පැළෑටිය ලියලීමක් සිදු නොවේ. මෙම ගොවීන් තම වගාවන් සඳහා ජලය සපයාගෙන තිබූ ජල මූලාශ්‍ර ගණනාවක් වාර්තා වී ඇත. ඒවා නම් ඇළ, ලීඳ, නල ජලය, වැව , කෘෂි ලීං, වැසිජලය, බුබුලෙන් ජලය සපයා ගැනීම යනා දී මූලාශ්‍රයි. එක් එක් වගා ප්‍රදේශවල සුලබව පවතින ජල මූලාශ්‍ර භාවිතයට ගැනීම මින් පැහැදිලි වේ. මෙම ජල මූලාශ්‍ර රාශිය අතුරින් බහුතර ගොවි පිරිසක් කීර වගාව සඳහා ජලය සපයාගෙන තිබුණේ ලීං වලිනි. කීර ගොවීන්ගෙන් 40% ලීං උපයෝගී කරගනිමින් ජලය සපයාගෙන තිබුණි. දෙවනුව වැදගත් ජල මූලාශ්‍රය වූයේ ඇළයි. ගොවීන්ගෙන් 24% ඇළෙන් ජලය සපයාගෙන තිබුණි. වෙනත් ජල මූලාශ්‍රයකින් ජල සැපයීමක් සිදු නොකර වර්ෂා ජලයෙන් පමණක් වගාව කරගෙන ගිය ගොවීන් ද 11%ක් හමු විය. ඔවුන්ගේ අදහස් අනුව ජලය සැපයීම වියදම අධික, ශ්‍රමය සහ කාලය වැය වන අපහසු කාර්යයකි. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කීර වගාව තෙත් බිම්වල කරගෙන යන නිසා අමතර ජල සැපයීමක් සිදු නොකර වගාව පවත්වාගෙන යාමට හැකි වගා බිම් ද පවතී. නල ලීං, කෘෂි ලීං, දිය බුබුල වැනි ජල මූලාශ්‍ර භාවිතයෙන් ද කීර ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් ජලය සපයාගෙන තිබුණි. එළවළු වගාකරන ලද ගොවීන් ද සිය වගාවන්ට ජලය සැපයීම සඳහා කුඩා ලීඳ, ඇළ, කෘෂි ලීඳ, නල ජලය, වැව , වැසි ජලය, බුබුල යනා දී ජල මූලාශ්‍ර ගණනාවක් ම භාවිතා කර තිබුණි. මෙම ජල මූලාශ්‍ර අතුරින් කුඩා ලීං, තනා ගැනීමෙන් ඒවා මගින් එළවළු කොටුවලට ජලය සැපයීම ප්‍රවලිත ක්‍රමයක් සේ භාවිතා කර තිබුණි. එළවළු ගොවීන් අතුරින් 54%ක් මෙම කුඩා ලීං ආශ්‍රයෙන් ජලය සපයා තිබුණි. කෘෂි ලීං මගින් ජලය සැපයීම් ද සුළු ප්‍රමාණයක් හමු වූ අතර එය 9%ක් විය. වගා බිම් ප්‍රමාණ කුඩා නිසා විශාල කෘෂි ලීං තැනීමක් මෙම දිස්ත්‍රික්කය තුළ දක්නට නොලැබේ. එයට අමතරව නල ලීං, වැව , දිය බුබුල සහ වර්ෂා ජලය යන ජල මූලාශ්‍ර මගින් ද එළවළු වගාවට ජලය සපයාගෙන තිබුණි. ඒ ඉතා සුළු පිරිසක් පමණි. වැව්වලින් ද ජලය සපයා ගෙන ඇති බව මෙහි දී හෙළි වන අතර මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රධාන වැව් 06ක් සහ කුඩා වැව් 24ක් ද පිහිටා ඇති නිසා වැවෙන් ජලය සැපයීම ද ජල මූලාශ්‍ර අතර ප්‍රධාන ය. එළවළු ගොවීන්ගෙන් 9%ක් පමණ වැව්වලින් ද ජලය සපයාගෙන තිබුණි.

ප්‍රස්තාර අංක 2.8, 2.9: කීර සහ එළවළු වගාවන් සඳහා ජල මූලාශ්‍ර සැපයීම



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.11: වගාව සඳහා ජලය සපයා තිබූ මූලාශ්‍ර

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර							එළවළු							
	1	2	3	4	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
කැකනදුර	7	5	2	1		2									
බොරාල- වැලිගම		1							7				1		
මාලිමබඩ	3	6		2	1	3	1								
මඩිහ-ගොඩගම	1	5	2			1		1		1				1	
කඩවැද්දුව - නලල්ල	4						1								
විල්පිට								1	1		1				1
හක්මණ									7			1	1		
මිරිස්ස								3	3				1		
එකතුව	15	17	4	3	1	7	1	5	18	1	1	1	3	1	1
%	31	35	8	6	2	15	2	16	58	3	3	3	10	3	3

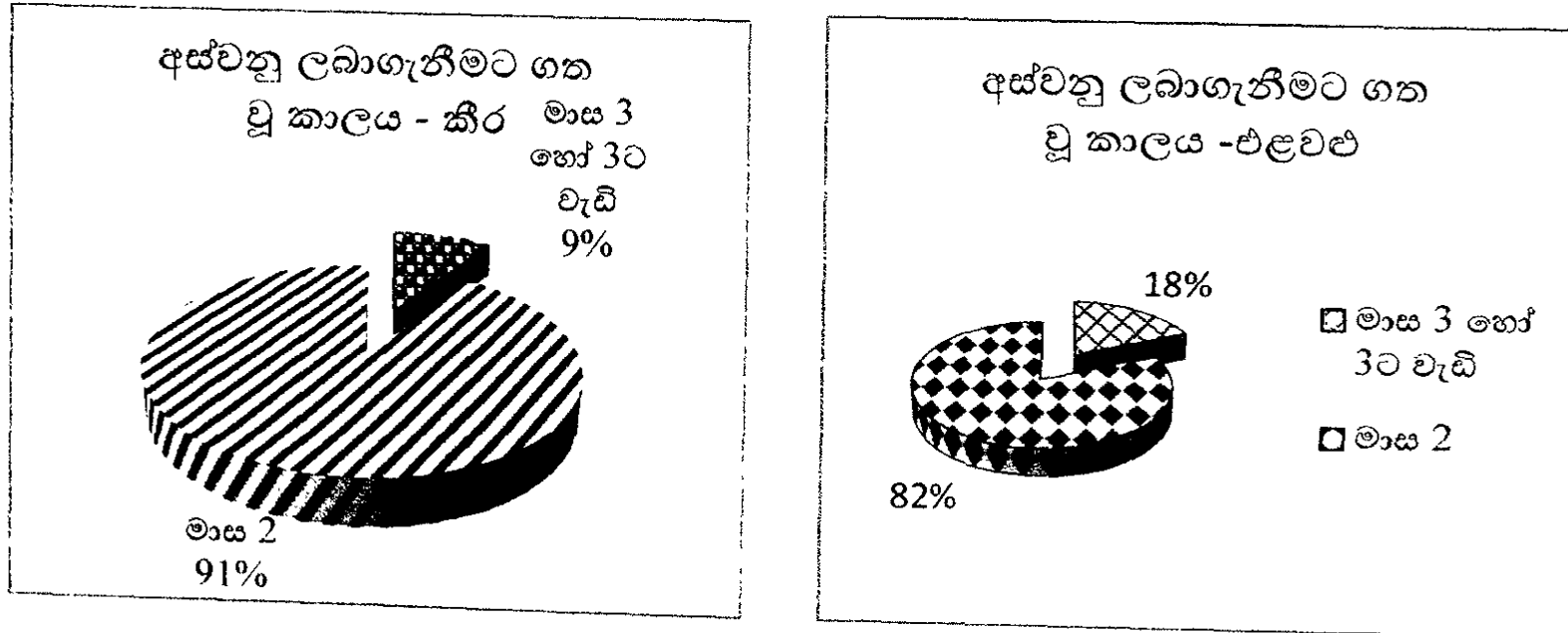
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

**2.11 කීර සහ එළවළු වගා ආරම්භයේ සිට අස්වනු ලබාගැනීමට ගත වූ කාලය**

කීර වගාව ආරම්භයේ සිට අස්වනු ලබාගැනීම සඳහා ගොවියා කාලයක් බලා සිටිය යුතුය. කීර වගාව සම්බන්ධයෙන් මෙම කාලසීමාව මාස 02ට අඩු කාලයක් බව හෙළි වේ. අධ්‍යයන නියැදියෙන් 91%ක් ම අදහස් වූයේ මාස 02 හෝ මාස 2ට අඩු කාලයක දී කීර වගාවක ප්‍රථම අස්වැන්න නෙළාගත හැකි බවයි.

එළවළු වගා කළ ගෙවීන්ගෙන් 82% ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ එළවළු වගාවක් අරඹා උපරිම මාස 02ක කාලයක් තුළ පළමු අස්වැන්න නෙළාගත හැකි බවයි. එම නිසා මෙම කීර හෝ එළවළු වගා ව්‍යාප්තිය අඩු වැඩි කිරීම මගින් කෙටි කාලයක දී එළවළු හා කීර නිෂ්පාදනය ද උච්චාවචනය කිරීමට හැකියාව ලැබෙන බව පෙනේ.

ප්‍රස්තාර අංක 2.10, 2.11: කීර සහ එළවළු වගා ආරම්භ යේ සිට අස්වනු ලබාගැනීමට ගත වූ කාලය



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.12: සිට වූ පසු අස්වැන්න ලබාගැනීමට ගතවන කාලය

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර					එළවළු			
	2	3	4	5	6	2	3	4	5
කැකනදුර		3	11	3					
බොරාල- වැලිගම		1				1	1	4	2
මාලිමබඩ	9	7	2	1	1				
මඩිහ-ගොඩගම	2	8	2				2	1	
කඩවැද්දුව - තලල්ල	3	1	1						
විල්ලිට						1	3	2	
හක්මණ						1	3	3	3
මිරිස්ස						2	1	6	
එකතුව	14	20	16	4	1	5	10	16	5
ප්‍රතිශතය %		91			9		82		18

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

\* 1. සති 02    2. සති 2-4    3. මාස 1- 1 1/2    4. මාස 1 1/2 -2    5. මාස 2-3    6. මාස 3ට වැඩි

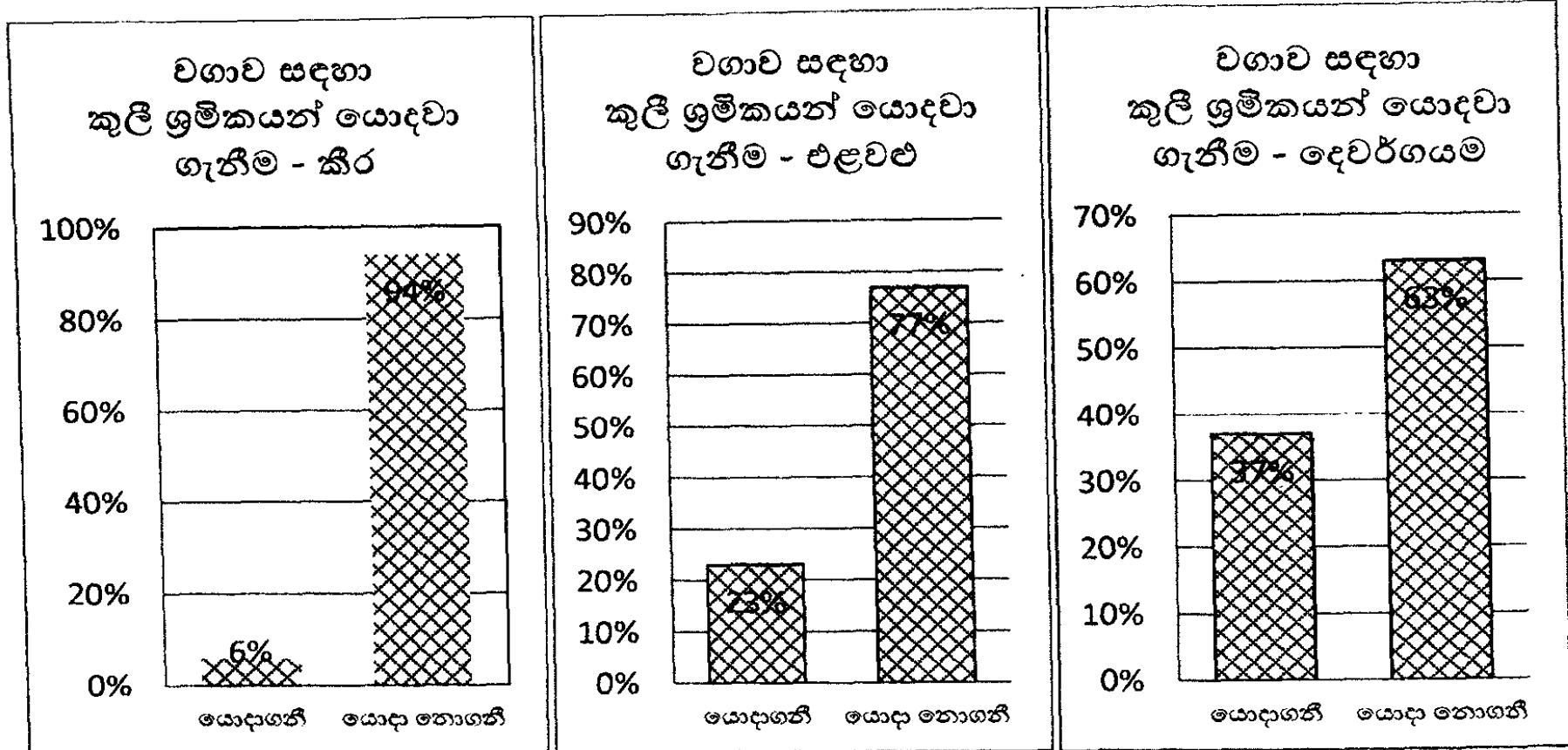
**2.12 වගා කටයුතු සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදවා ගැනීමේ තත්ත්වය**

කීර සහ එළවළු වගා සඳහා බිම් සකස් කිරීමේ සිට අස්වනු ලබාගැනීමේ අදියර දක්වා ශ්‍රමය අවශ්‍යවේ. කෘෂි බෝග වගාවේ දී ශ්‍රමය පිළිබඳව විමසන විට පවුලේ ශ්‍රමය සහ කුලී ශ්‍රමය වශයෙන් ශ්‍රමය ලබාගත හැකි මාර්ග දෙකකි. කුලීශ්‍රමය දෛනික හා කොන්ත්‍රාත් වශයෙන් යළිත් බෙදීමට පුළුවන. කීර වගාව සම්බන්ධයෙන් සලකන විට බහුතරයක් කීර ගොවීන් මෙම ගොවිතැන සිදුකර තිබුණේ පවුලේ ශ්‍රමයෙනි. එයට හේතුව වගාව ආරම්භයේ සිට වගාව නඩත්තුව සහ අස්වනු නෙළීම යනා දී කාර්යය ඉතා සරල ඒවා වන අතර පවුලේ සාමාජිකයින්ටම ඒවා කර ගැනීමට පුළුවන. එම නිසා කුලී ගෙවමින් ශ්‍රමිකයින් ලබාගැනීම වෙනුවට පවුලේ ශ්‍රමයෙන්ම මෙම කාර්යයන් කරගෙන යාමක් දක්නට ලැබේ. කීර වගාවේ නියැළුණු ගොවීන්ගෙන් 94%ක් පවුලේ ශ්‍රමය භාවිතා කරමින් කීර වගාව කරගෙන යන අතර කුලියට ශ්‍රමය ලබාගැනීමක් සිදු නොකරන බව ප්‍රකාශ කර තිබුණි. කීර වගා ගොවීන්ගෙන් 6%ක් පමණක් කුලියට ශ්‍රමිකයන් ලබාගන්නා බව ප්‍රකාශ කරති. වගාවේ නඩත්තු කටයුතුවල දී පොහොර මිටි ගොවිබිමට ප්‍රවාහනය කිරීම ආදී කාර්යයන් සඳහා කුලී ශ්‍රමය යෙදවීමේ අවස්ථා මෙයින් දක්නට ඇත.

එළවළු වගාවේ දී එළවළු වර්ග ගණනාවක් වගාකරන අතර එහි දී බිම් සැකසීමේ සිට අස්වනු නෙළන සමය දක්වා පොහොර යෙදීම, වල් මර්දනය, පුහුණු කිරීම, අස්වනු නෙළීම තේරීම යනා දී කීර වගාවට වඩා කාර්යයන් රාශියක් දක්නට ඇත. එම නිසා කුඩා බිම් කොටසක පර්චස් 05ක එළවළු වගාවක දී වුව ද කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදා වගාවන් කරගෙන ගිය බව හෙළි විය. එළවළු වගා අධ්‍යයන නියැදියේ 76%ක් කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදාගන්නා බව හෙළි විය.

කීර සහ එළවළු යන බෝග දෙකම වගා කරන ගොවීන් තම වගාවල කාර්යයන් රාශියක්ම ඉටු කරගැනීමට පවුලේ ශ්‍රමිකයන් පමණක් යොදාගැනීමට අපහසු නිසා කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදා වගාවන් කරගෙන යනු ලබයි. අධ්‍යයන නියැදියේ එළවළු හා කීර වගාවන් දෙකම කරගෙන ගිය ගොවීන්ගෙන් 63% කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදාගෙන තිබුණි.

ප්‍රස්තාර අංක 2.12, 2.13, 2.14: වගාව සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදවා ගැනීම- කීර, එළවළු, දෙවර්ගයම



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.13 : වගාවන් සඳහා කුලී ශ්‍රමිකයන් යොදා ගැනීමේ තත්ත්වයන්

ගො.ප.සේ.ම.	කීර		එළවළු		දෙවර්ගයම	
	1	2	1	2	1	2
කැකනදුර	1	9				
බොරාල- වැලිගම		1	6	2	7	6
මාලිමබඩ	1	12			6	4
මඩිහ-ගොඩගම		5	2		2	
කඩවැද්දුව - තලල්ල		2				
විල්පිට			2	2	2	
හක්මණ			6	2		
මිරිස්ස			1	6		
එකතුව	2	29	22	7	17	10
ප්‍රතිශතය %	6	94	76	24	63	37

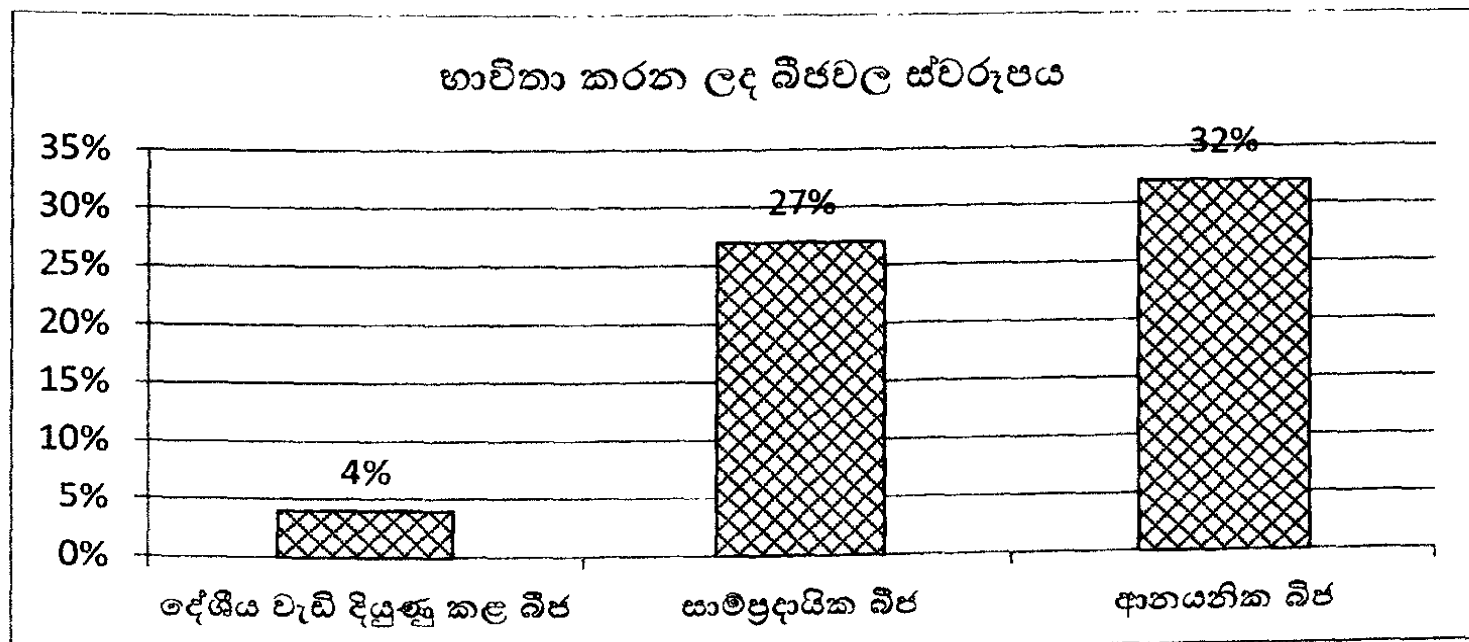
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

**2.13 භාවිතා කර තිබූ බිජවල ස්වරූපය**

කීර වගාවේ දී කීර දඩු බිජ වශයෙන් භාවිතා කරන බව හෙළි වූ අතර එළවළු වගාවේ දී බිජ සහ පැළ සිටුවීම සිදු විය. කීර වගාවේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ මෙතෙක් වගා කරමින් සිටි සාම්ප්‍රදායික කීර දඩු සහ වැඩි දියුණු කරන ලද කීර දඩු බිජ වශයෙන් භාවිතා කර ඇති බව හෙළි විය. එළවළු වගාවේ දී දේශීය බිජ, දේශීය වැඩි දියුණු කරන ලද බිජ සහ ආනයනික බිජ යන වර්ග තුනම භාවිතා කරන බව හෙළි විය. දේශීය වැඩි දියුණු කළ බිජවලට සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රමාණයක් දේශීය බිජ ද වගා කරන බව හෙළි විය.

සම්ප්‍රදායික කීර වර්ග වගා කිරීම ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් විසින් (57%) කරගෙන යන බව හෙළි විය. සම්ප්‍රදායික කීර සහ දේශීය වැඩි දියුණු කරන ලද වර්ග පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් මෙම කීර ගොවීන් සතුව නොමැති බව ද හෙළි විය. ගොවීන් බහුතරය ද සම්ප්‍රදායික ලෙස වගාව කරගෙන යන පිරිසක් බව මෙම අධ්‍යයනයේ දී හෙළි විය.

**ප්‍රස්තාර අංක 2.15: භාවිතා කරන ලද බිජවල ස්වරූපය**



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.14: භාවිතා කරන ලද බීජවල ස්වරූපය

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර		එළවළු		
	සාම්ප්‍රදායික	දේශීය වැඩි දියුණු කළ	දේශීය	දේශීය වැඩි දියුණු කළ	ආනයනික
කැකනදුර	2	6			
බොරාල- වැලිගම			3	2	3
මාලිමබඩ	10	1			
මඩිහ-ගොඩගම	1		1	2	1
කඩවැද්දුව - තලල්ල	2	4			
විල්පිට			1	4	
හක්මණ			2	5	3
මීරිස්ස			4	4	6
එකතුව	15	11	11	17	13
ප්‍රතිශතය %	57	43	27	41	32

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

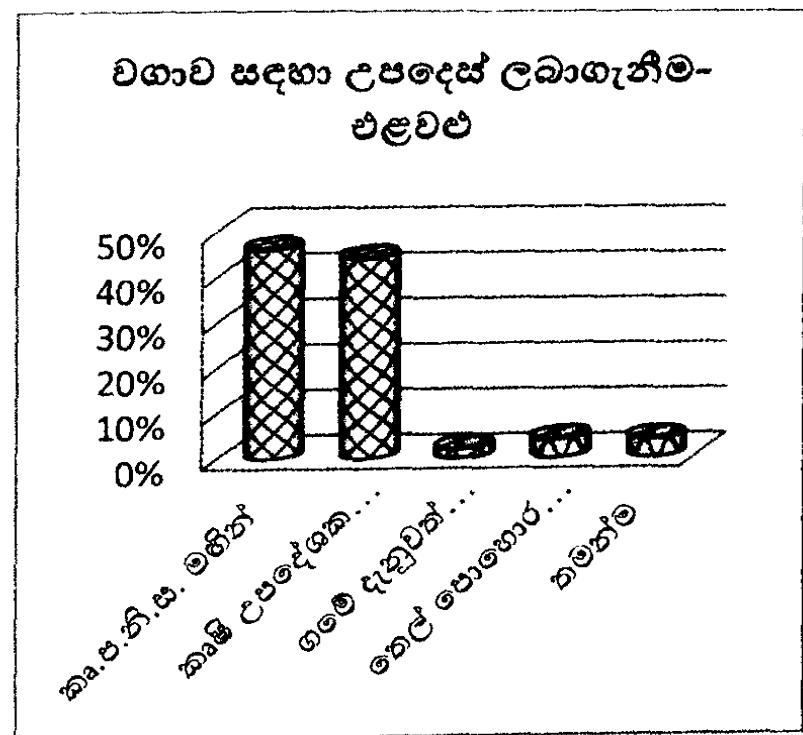
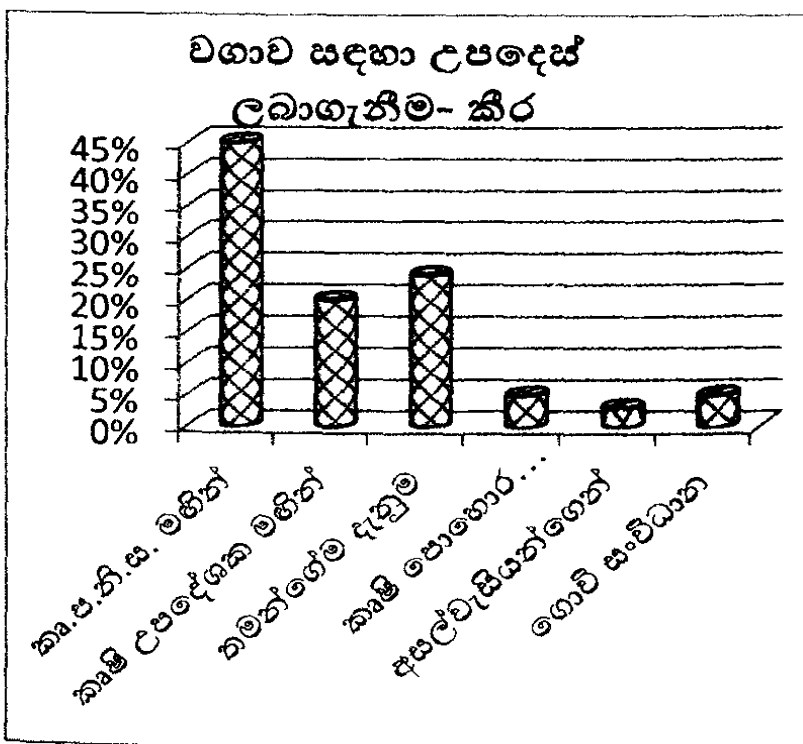
### 2.14 වගාවන් සඳහා උපදෙස් ලබාගැනීම

කෘෂි බෝග වගාවේ දී ගොවීන් විසින් තම වගාවන් සඳහා බිම් සකස් කිරීමේ කාර්යයේ සිට අස්වනු නෙළීම සහ වෙළෙඳපොළ දක්වා පසු අස්වනු තාක්ෂණ කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් ද උපදෙස් ලබාගන්නේ නම් එම වගාවලින් ප්‍රශස්ත ප්‍රතිඵල නෙළා ගත හැකිය. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කීර සහ එළවළු වගා කෘෂිකර්මයේ දී අදාළ ගොවීන් විසින් කෘෂි උපදෙස් ලබාගෙන තිබූ මාර්ග කිහිපයක් හෙළිදරව් වී ඇත. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර, කෘෂිකර්ම උපදේශක, ගොවි සංවිධාන, වෙනත් අසල්වැසි ගොවි මහතෙකුගෙන්, කෘෂිතාගක පොහොර අලෙවිසැලෙන්, තමන්ගේ අත්දැකීම් මත වූ දැනුමෙන් යන මාර්ගවලින් වගා උපදෙස් ලබාගැනීම එවැනි මාර්ග කිහිපයකි. කීර වගා සම්බන්ධයෙන් විවිධ දිලීර රෝග සහ කෘෂි රෝග වැළඳෙන බව හෙළි වූ අතර මෙවැනි අවස්ථාවල දී වගා උපදෙස් පැතීමට ගොවීන්ට සිදු වී ඇත. ඒ සම්බන්ධව වැඩියෙන්ම වගා උපදෙස් ලබාගෙන තිබුණේ ප්‍රදේශයේ කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාර වෙතිනි. එය 45%ක් පමණ ඉහළ ප්‍රමාණයකි. කෘෂිකර්ම උපදේශක මහතාගෙන් කීර වගාව සම්බන්ධයෙන් වගා උපදෙස් ලබාගෙන තිබුණේ 20%කි. එයට හේතුව ඔහු හමුවීමට ගොවිජන සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානවලටම යායුතු හෙයිනි. කෘෂිතාගක, පොහොර අලෙවි සැලෙන් ද උපදෙස් ලබාගෙන තිබුණු අතර එය 5% වැනි අඩු ප්‍රමාණයකි. දීර්ඝ කාලයක් කීර වගා කිරීමෙන් තමන් සතු දැනුම මත වගාවට වැළඳෙන ලෙඩ රෝගවලට පිළියම් යෙදීම හා වෙනත් නඩත්තු

කටයුතු සිදු කිරීමත් සිදු කළ 24%ක පමණ ගොවි පිරිසක් ද හමු විය. ඒ නිසා ඔවුන් පිටස්තර පුද්ගලයන් වෙතින් වගා උපදෙස් ලබා ගෙන නොතිබුණි.

එළවළු වගා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ද මීට සමාන ආකාරයෙන් වගා උපදෙස් ලබාගෙන තිබූ බව හෙළිදරවු විය. කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ හා නිෂ්පාදන සහකාරවරයාගෙන් 46% උපදෙස් ලබාගෙන තිබූ අතර කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයාගෙන් 44% වගා උපදෙස් ලබාගෙන තිබීම කැපී පෙනෙන තත්ත්වයකි. මෙම තත්ත්වය මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ එළවළු වගාවේ සතුටුදායක තත්ත්වයක් බව ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

ප්‍රස්තාර අංක 2.16, 2.17: වගාව සඳහා උපදෙස් ලබාගැනීම කිර සහ එළවළු



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.16: වගාව සඳහා උපදෙස් ලබාගැනීම කිරී සහ එළවළු

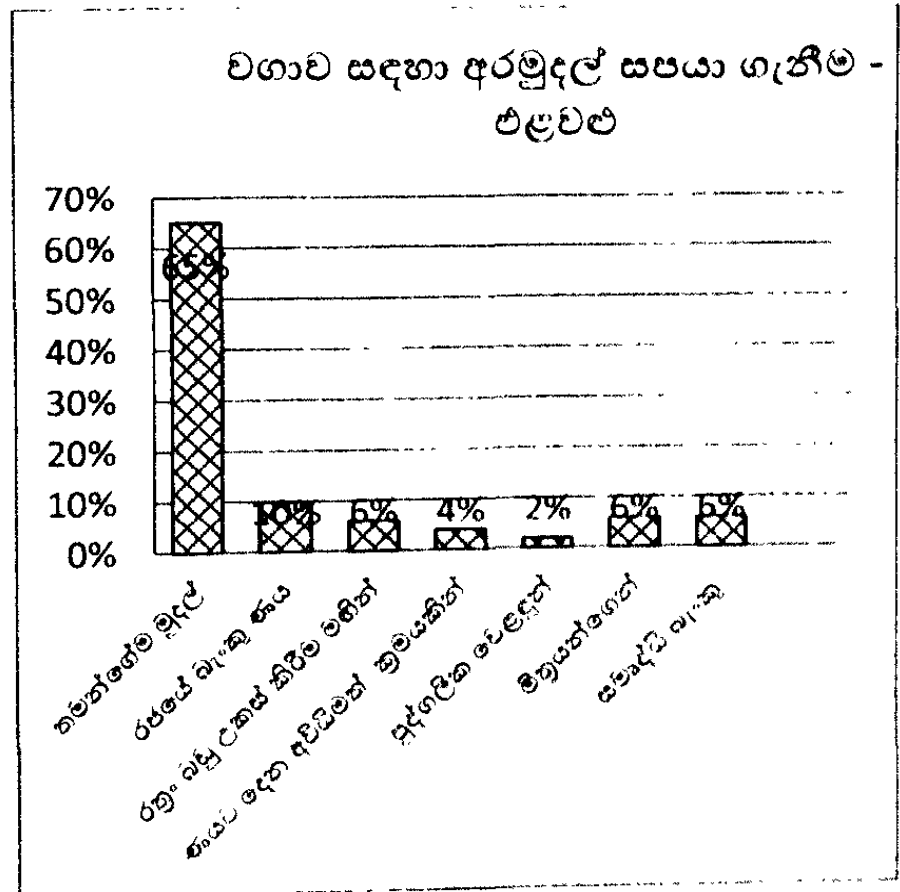
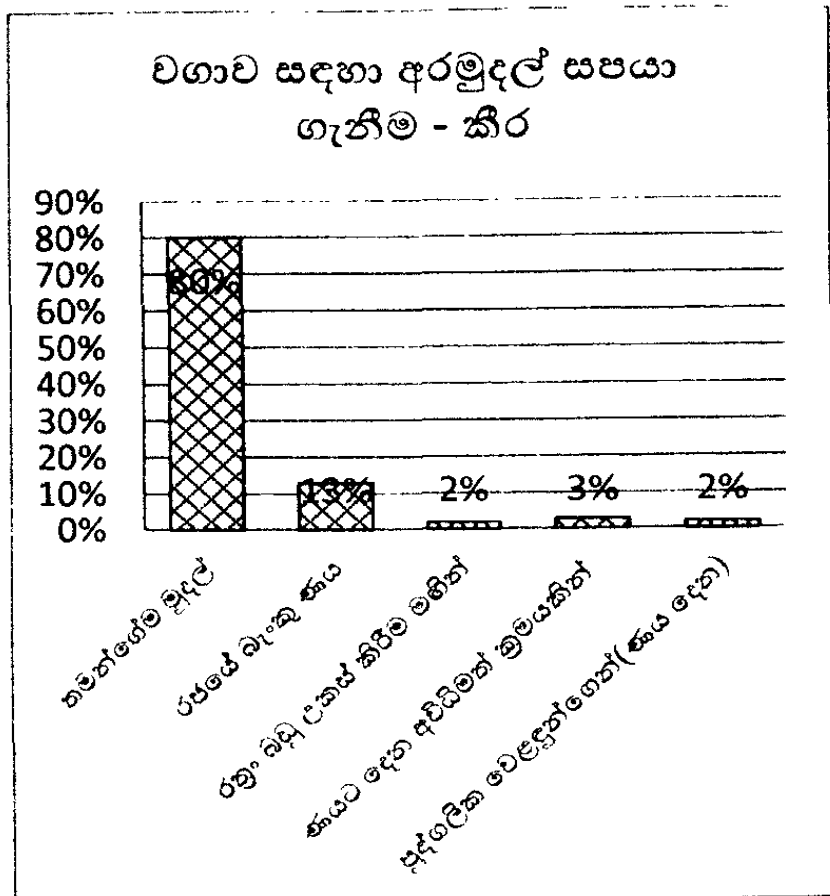
ගො.ජ.සේ.ම.	කිරී						එළවළු				
	1	2	5	6	7	8	1	2	4	7	8
කැකනදුර	7	2				5					
බොරාල- වැලිගම	6	2					7	5			2
මාලිමබඩ	8	3	1	2	2	5	3	3			
මඩිහ-ගොඩගම	4	4				3	4	1			
කඩවැද්දුව - තලල්ල	1	1	1		1	1		1			
විල්ලිප		1					2	3			
හක්මණ							2	5		2	
මිරිස්ස							6	3	1		
<b>එකතුව</b>	<b>26</b>	<b>13</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>14</b>	<b>24</b>	<b>21</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>2</b>
<b>%</b>	<b>43</b>	<b>22</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>23</b>	<b>48</b>	<b>42</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>4</b>

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

### 2.15 වගා කිරීම සඳහා අරමුදල් සපයා ගැනීම

කිරී සහ එළවළු වගාව සඳහා බිම් සැකසීමේ සිට වෙළඳපලට යැවීම දක්වා කාර්යයන් රාශියක් සිදු කළ යුතු අතර ඒ සඳහා ගොවියාට ප්‍රාග්ධනයක් අවශ්‍ය වේ. මෙම අරමුදල් සපයා ගන්නා මාර්ග කිහිපයක් අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. ඒවා නම් තමන්ගේම මුදල්, රජයේ බැංකු, පුද්ගලික බැංකු, රත්‍රං බඩු උකස් කිරීමෙන්, අවිධිමත් ණය මූලාශ්‍ර මගින් මිත්‍රයන්ගෙන්, සමාදායි බැංකුව මගින්, ගොවිජන බැංකුවෙන් ආදී මූලාශ්‍ර විය. එසේ වුවත් වැඩිම ගොවීන් ප්‍රමාණයක් අරමුදල් සඳහා භාවිතා කර තිබුණේ තමන්ගේ මුදල් ය. කිරී වගාව සම්බන්ධයෙන් 80%ක් ගොවීන් එම ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබුණි. ඊට සාපේක්ෂව බැංකු ක්‍රමය වැනි විධිමත් මූලාශ්‍රයන් මගින් අරමුදල් සපයාගෙන තිබූ අතර, එය 13%ක් වැනි සුළු ප්‍රතිශතයකි. රත්‍රං බඩු උකස් කිරීම, පුද්ගලික වෙළඳුන් වැනි මූලාශ්‍ර මගින් ද ඉතාම සුළු පිරිසක් ණය ලබාගෙන තිබුණි. මෙයින් පෙනී යන්නේ ගොවීන් විසින් වගාව සඳහා පිටස්තරින් ණය ලබා නොගෙන තමන්ගේම මුදල් භාවිතා කිරීමට පෙළඹී සිටින බවයි.

ප්‍රස්තාර අංක 2.18, 2.19: කීර සහ එළවළු වගාවන් සඳහා අරමුදල් සපයාගැනීම



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

එළවළු වගාව සඳහා අරමුදල් සපයාගෙන තිබූ මූලාශ්‍ර ගණනාවක් පිළිබඳව හෙළි විය. ඒ අනුව ගොවීන්ගෙන් 65%ක්ම ණය ලබානොගෙන තමන්ගේ මුදල්වලින් වගාව කරගෙන යන බව හෙළි වී ඇත. එළවළු වගා ගොවීන් විසින් රජයේ බැංකුවලින් ණය ලබාගැනීම අනුගමනය කර තිබුණේ 10% තරම් සුළු ප්‍රමාණයකි. රත්ම බදු උකස් කිරීම, අවිධිමත් ණය ක්‍රම, පුද්ගලික වෙළඳුන්, මිත්‍රයින්, සමාජීය බැංකු සහ ගොවිජන බැංකුව යන මූලාශ්‍රවලින් ද ණය සපයාගෙන තිබූ නමුත් ඒ 25%කට අඩු ප්‍රමාණයකි. ණය සපයාගත හැකි මාර්ග පැවතියත් ණය ලබාගැනීමට ගොවීන් පෙළඹී නොසිටියේ පොළීය ද සමඟ ණය ආපසු ගෙවීම මානසික වශයෙන් පීඩාකාරී තත්ත්වයක් ලෙස ගොවීන් සලකා ඇති හෙයිනි.

වගු අංක 2.17: කීර සහ එළවළු වගාවන් සඳහා අරමුදල් සපයාගැනීම

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර					එළවළු						
	1	2	4	5	6	1	2	4	5	6	7	8
කැකනදුර	14	3										
බොරාල- වැලිගම	6	1			1	12	1	2	1	1		
මාලිමබඩ	19	3	1	1		5						
මඩිහ-ගොඩගම	8	1				3				1	1	1
කඩවැද්දුව - තලලේල	3			1								
විල්ලිට	1					5	1					
හක්මණ						5			1		1	1
මිරිස්ස						3	3	1		1	1	1
එකතුව	51	8	1	2		33	5	1	2	3	3	3
ප්‍රතිශතය %	80	13	2	3	2	65	10	6	4	2	6	6

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

කේත

1. තමන්ගේ මුදල්
2. රජයේ බැංකු
3. සුද්ගලික බැංකු
4. රත්‍රං බඩු උගස් කිරීමෙන්
5. ණයට දෙන අවිධිමත් ක්‍රමයකින්
6. සුද්ගලික වෙළඳුන්ගෙන් (ණය දෙන)
7. යාළු හිත මිත්‍රාදීන්/ නැදැයින්ගෙන්/අසල්වැසියන්ගෙන්
8. සමාදායි බැංකුව
9. ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානයෙන් ක්‍රියාත්මක වන ණය ලබාගැනීම
10. වෙනත්

වගු අංක 2.19: එක් එක් එළවළු වර්ග වගා කිරීමේ කාලය සහ අස්වනු නෙළන කාලය

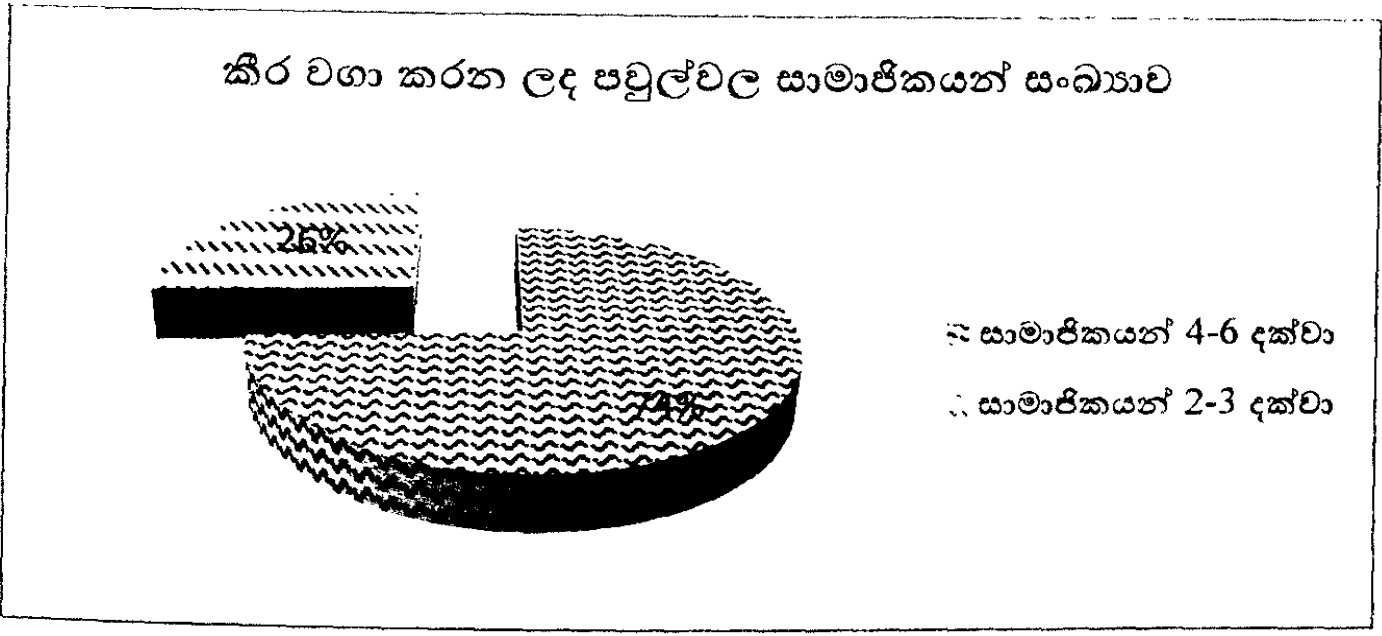
එළවළු වර්ගය	වගා කරන කාලය	අස්වනු නෙළන කාලය
වැටකොළ	අප්‍රේල්	ජූනි-ජූලි/පෙබරවාරි-මාර්තු
පතෝල	මාර්තු-අප්‍රේල්	මැයි-සැප්තැම්බර්
කරවිල	අප්‍රේල්-නොවැම්බර්	පෙබරවාරි-මාර්තු
මෑ කරල්	මාර්තු-අප්‍රේල්	ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර්
බණ්ඩක්කා	අප්‍රේල්-මැයි	ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර්
වම්බදු	ඔක්තෝබර්-නොවැම්බර්	ජනවාරි-පෙබරවාරි
අමු මිරිස්	අප්‍රේල්-අගෝස්තු	මාර්තු- අප්‍රේල්
මාළු මිරිස්	මාර්තු-අප්‍රේල්	මැයි-ජූනි
පිපිඤ්ඤා	මාර්තු-අප්‍රේල්	මැයි-සැප්තැම්බර්
රාඹු	මැයි-ඔක්තෝබර්	ජනවාරි-පෙබරවාරි

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

**2.16 නිවෙස්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව**

කීර වගාව සිදු කරන ලද්දේ වගා කටයුතු සඳහා පවුලේ ශ්‍රමය භාවිතා කරමිනි. මේ සඳහා පවුල්වල ප්‍රමාණවත් සාමාජිකයන් පිරිසක් සිටීම අවශ්‍ය වේ. අධ්‍යයනය කරන ලද කීර වගා පවුල්වලින් බහුතරයක සාමාජිකයින් හතර, පහ සහ හය වැනි වැඩි ප්‍රමාණයක් ජීවත් වූ පවුල් බව හෙළි විය. පවුල් අතුරින් සාමාජිකයින් හතරදෙනාගේ සිට හයදෙනා දක්වා පිරිසක් ජීවත් වූ නිවෙස් විය. එම නිසා කීර වගාව සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි ශ්‍රමය සපයාගැනීමේ හැකියාවක් පැවති බව පෙනේ.

**ප්‍රස්තාර අංක 2.20: කීර වගා කරන ලද පවුල්වල සාමාජික සංඛ්‍යාව**



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

එළවළු වගාකරන ලද පවුල්වල ද එවැනිම වැඩි සාමාජික පිරිසක් ජීවත් වූ පවුල් බහුතර සංඛ්‍යාවක් හමු විය. එම නිසා එළවළු වගාව සඳහා ශ්‍රමය සපයාගැනීමේ හැකියාවක් පැවතුණි. එහෙත් මෙහි දී විශේෂත්වය වූයේ කීර වගාවට වඩා එළවළු වගාව සංකීර්ණ කාර්ය රැසකින් යුක්ත එකක් වීමයි. මේ නිසා පවුලේ ශ්‍රමය පැවතුණ ද එම කාර්යයන්වල නියුතු වී පළපුරුද්දක් සහිත ශ්‍රමිකයන් වගා කාර්යය සඳහා යොදා ගැනීමක් එළවළු වගා කිරීමේ දී දක්නට හැකි විය. එළවළු වගාවේ නියැලී සිටි පවුල්වල සාමාජිකයන් හතරේ සිට නවය දක්වා සිටි පවුල්වල ප්‍රතිශතය 63%ක් විය. සාමාජිකයන් දෙකේ සිට හතර දක්වා සිටි පවුල් 37%ක් පමණි.

**2.17 එළවළු වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව**

කීර සහ එළවළු වර්ග දෙකම වගා කළ ගොවීන්ගේ පවුල්වල සාමාජිකයන් දෙකේ සිට හත දක්වා පිරිසක් ඇතුළත් විය. මෙම පවුල්වලින් ද වැඩි සාමාජිකයින් පිරිසක් සිටි පවුල් සංඛ්‍යාව බහුතරය විය. එනම් සාමාජිකයන් හතරේ සිට හත දක්වා ඇතුළත් වූ පවුල් 64%ක් විය. සාමාජිකයින් තුනේ සිට හතර දක්වා පිරිසක් ඇතුළත් වූ පවුල් සංඛ්‍යාව 36%ක් විය.

ප්‍රස්තාර අංක 2.21: එළවළු වගා කරන ලද පවුල්වල සාමාජිකයන් සංඛ්‍යාව



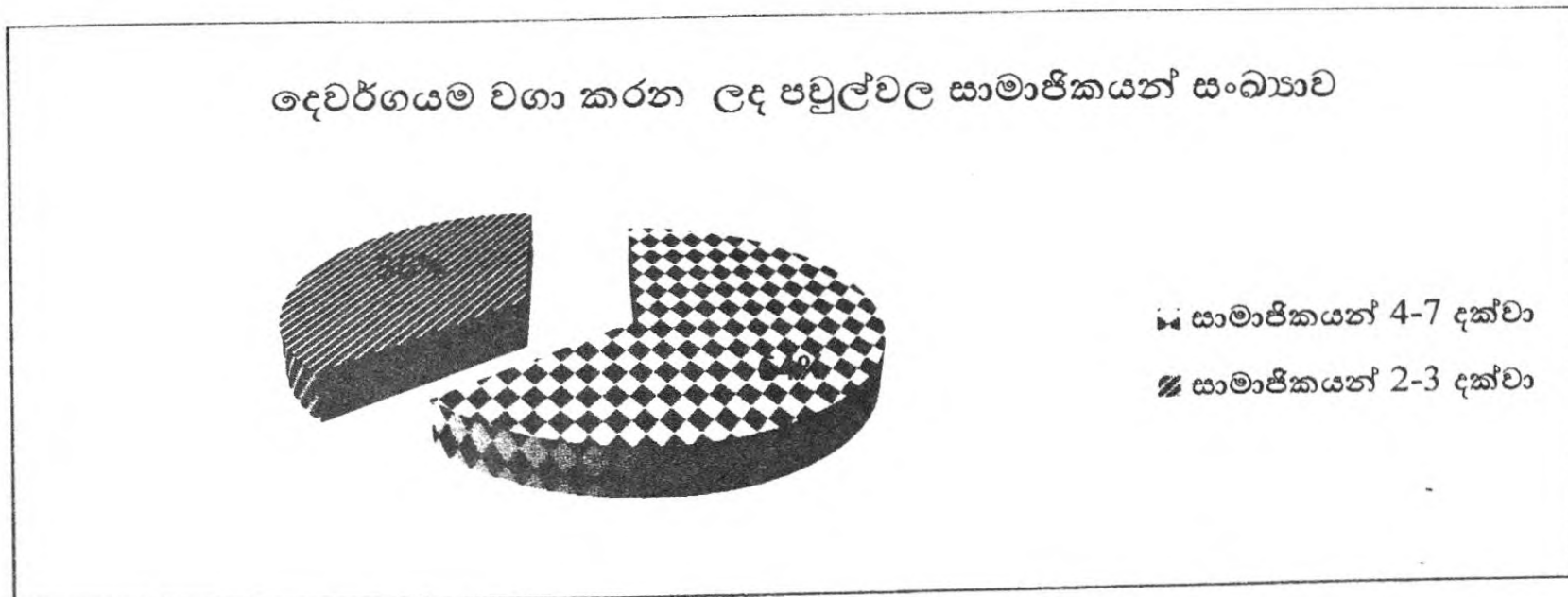
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.20: කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව

ගො.ප.සේ. ම.	කීර						එළවළු							දෙවර්ගයම					
	2	3	4	5	6	7	2	3	4	5	6	7	9	2	3	4	5	7	
කැකනදුර	3	3	4	3	2	1													
බොරුල-වැලිගම				1				2	2	2	1	1		2	1	1	2	1	
මාලිමබඩ	1	4	5	6	5											3		2	
මඩිහ-ගොඩගම		3	3	3	3		1		1		1				1				
කඩවැද්දුව - තලල්ල			3	1	1														
විල්පිට								2	1	1		1		1					
හක්මණ							1	1	1	1	2		1						
මිරිස්ස							3	1	2	1									
එකතුව	4	10	15	14	11		5	6	7	5	4	2	1	3	2	4	2	3	

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

ප්‍රස්තාර අංක 2.22: කීර සහ එළවළු යන දෙවර්ගයම වගා කළ පවුල් සංඛ්‍යාව



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 2.21: කීර සහ එළවළු වගා ඉඩම් පරිහරණය

ගො.ජ.සේ.ම	බදුගත්	හවුල් අයිතිය	අදයට ගත්
කැකනදුර	02	01	01
බොරාල-වැලිගම	03	-	02
මාලිම්බඩ	01	03	07
මඩිහ-ගොඩගම	-	01	02
කඩවැද්දුව	03	-	-
විල්පිට	-	-	-
හක්මණ	01	--	-
මිරිස්ස	02	-	-
එකතුව	12	05	12

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

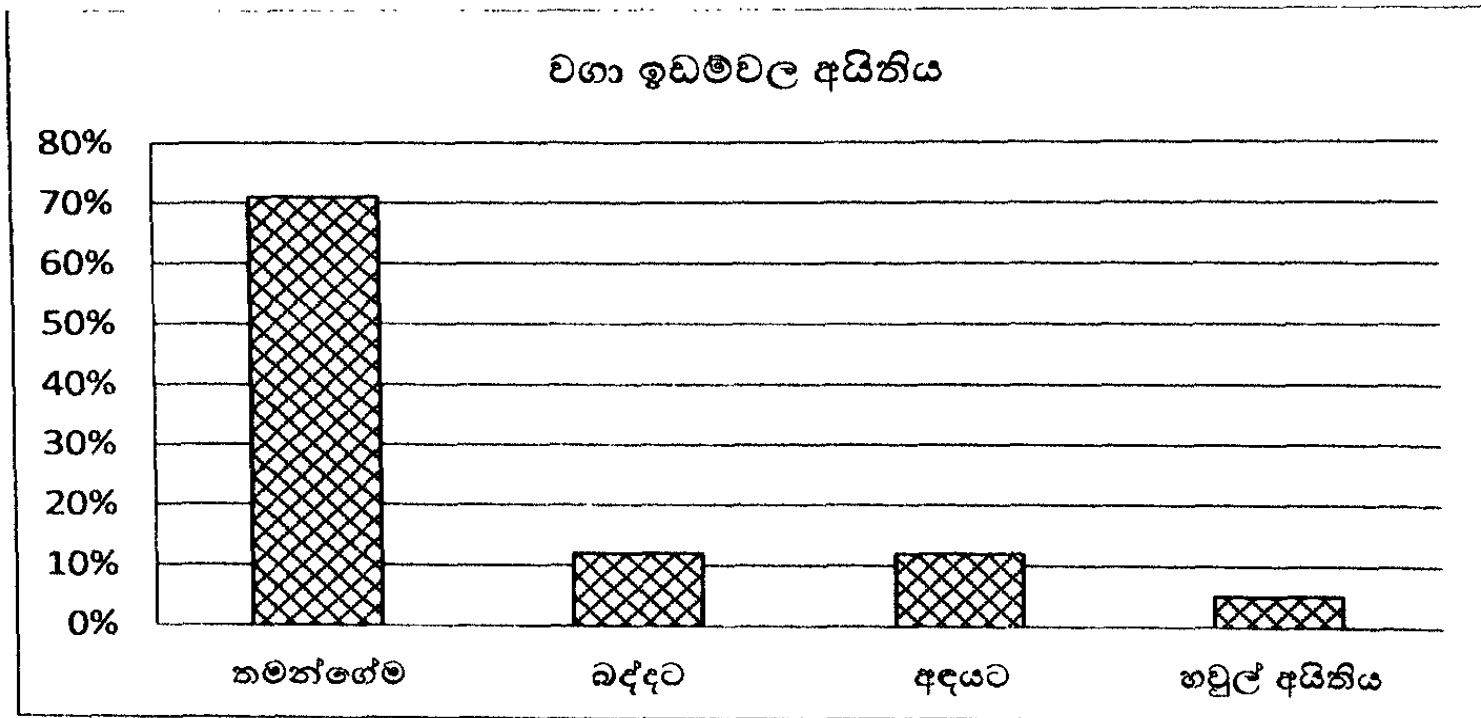
කීර සහ එළවළු වගා ගොවීන් සුළු ප්‍රමාණයක් බදු අයිතිය යටතේ, පවුල් අයිතිය යටතේ සහ අද අයිතිය යටතේ වගා කටයුතුවල නිරත වී ඇති බව ද හෙළි විය. ඒ අනුව මුළු අධ්‍යයන නියැදියෙන් 28%ක් බද්දට, හවුලේ සහ අදයට වගා කරමින් සිටි බව වාර්තා වී ඇත. මෙම පිරිසෙන් 71% තමන්ගේම ඉඩම්වල වගාව කරගෙන ගොස් ඇත. 12% බැගින් බද්දට සහ අදයටත් 5% හවුල් අයිතිය යටතේ ත් වගා කර ඇති බව හෙළි විය.

වගු අංක 2.22: වගා ඉඩම්වල අයිතිය

තමන්ගේම ඉඩම්වල වගාකළ	බද්දට	හවුල් අයිතිය යටතේ	අදයට
73	12	05	12
715	12%	5%	12%

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

ප්‍රස්තාර අංක 2.23: වගා ඉඩම්වල අයිතිය



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

**2.18 අද අයිතිය මත වූ කුඹුරුවල කීර සහ එළවළු වගා කිරීමේ දී අද හිමියාට ගෙවීම් කිරීම**

අද අයිතිය මත වූ ඉඩම් සඳහා ඉඩම් හිමියාට ප්‍රවේණිය ගෙවීමක් කළ යුතු විය. අධ්‍යයනයේ දී අනාවරණය වූයේ හතරෙන් එකක් ගෙවීම් කිරීමේ ක්‍රමයයි. මෙය ක්‍රම දෙකක් ඔස්සේ සිදු කරන බව හෙළි විය. අදාළ කුඹුරේ වී වගා කළොත් එහි සාමාන්‍ය අස්වැන්නෙන් හතරෙන් කොටසකට සමාන වී ප්‍රමාණයක් කීර හෝ එළවළු වගාකරු විසින් කුඹුරු අයිතිකරුට ලබාදීම එක් ක්‍රමයකි. මේ සඳහා කීර ගොවියා විසින් වෙනත් කුඹුරක වී වගා කළ යුතුය. දෙවන ක්‍රමය වනුයේ කීර හෝ එළවළු වගාවෙන් කන්නයකට ලබාගත හැකි ආදායමෙන් හතරෙන් කොටසක් කුඹුරු හිමියාට ගෙවීමයි. මෙය අද ක්‍රමයේ කුඹුරු සඳහා ප්‍රවේණිය ගෙවීමේ ක්‍රමය විය.

බදු ක්‍රමයට කුඹුරු ලබාගෙන කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන් ද හමු විය. බද්ද ගෙවීම වසරකට හෝ වගා කන්නයකට දෙපක්ෂය සාකච්ඡා කර කීරණය කරගත් මිලක් විය. උදාහරණයක් ලෙසට ගොවු කොළ අක්කර 1/4 ක කුඹුරකට වසරකට රුපියල් 7000/= ගෙවීම දැක්විය හැකිය. අක්කර 1/4 ක කීර හෝ එළවළු වගාවක් සඳහා රු. 3000/= සිට 7000/= දක්වා ගෙවීම් කිරීමක් දක්නට හැකි විය.

**තුන්වන පරිච්ඡේදය**  
**කීර හා එළවළු අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය**

**3.1 අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය**

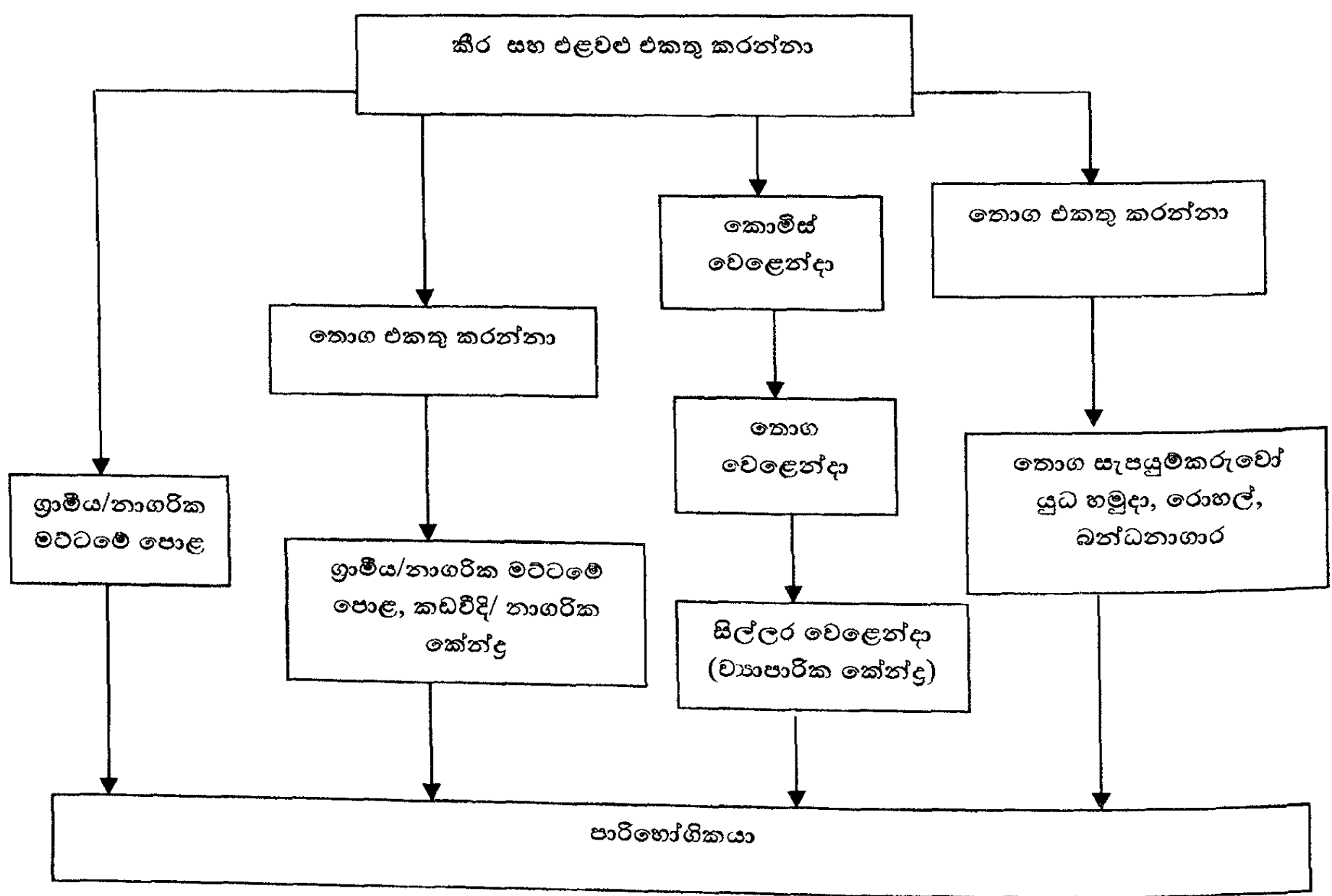
කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනයන් අලෙවිය සඳහා සංවිධානාත්මක හා කාර්යක්ෂම වෙළෙඳපොළ ක්‍රමවේදයක් දක්නට නොවුව ද, අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ "විධිමත් හා ක්‍රියාකාරී වෙළෙඳපොළ ක්‍රමවේදයක්" ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. එම ක්‍රමවේදය අධ්‍යයන ප්‍රදේශයේ කීර හා එළවළු වගාවට "ආවේණික" ලෙසට සකස් වී ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාවේ "කෘෂිකාර්මික අලෙවිකරණය" ආශ්‍රිතව පවතින ක්‍රියාකාරී දුර්වලතාවයන් හා බාධක ඒ අයුරින්ම මෙම කීර හා එළවළු අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ දක්නට ලැබුණි. අලෙවිකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ දක්නට ලැබුණු ප්‍රධාන ලක්ෂණය වූයේ සියලුම "කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනයන්" ප්‍රදේශය තුළ ම අලෙවි කරනු ලබන අතර වෙනත් දුර බැහැර ප්‍රදේශවලට හෝ කොළඹ හා තදාසන්න නාගරික ප්‍රදේශවලට අලෙවිය සඳහා නොයවන බවයි.

අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ප්‍රදේශයේ සම්පූර්ණයෙන්ම නිෂ්පාදනය වන කීර හා එළවළු මාතර නගරය ආශ්‍රිතව හා තදාසන්න නාගරික කේන්ද්‍රයන් හි අලෙවි වූ අතර වෙනත් දිස්ත්‍රික්කයන්ට හෝ නාගරික වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථානවලට යැවෙන පරිදි ප්‍රවාහන ජාලයක් සැකසී තිබුණේ නැත. එහෙත් අතිරික්ත නිෂ්පාදන අලෙවිය පිළිබඳ ගැටලුවක් ගොවීන් තුළ බහුල වශයෙන් දක්නට නොවූ අතර අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ගොවීන් 102කින් 80%ක් පමණ ප්‍රකාශ කළේ ගොවීන් සඳහා අලෙවිකරණ ගැටලුවක් නොමැති බවයි.

එසේ වුවද, ගොවීහු අලෙවිකරණය හා බැඳුණු විශාල අවදානමක් (Risk) පිළිබඳ දැඩි ලෙස අවධානය යොමු කළ අතර "මිල පිළිබඳ කාලීනව" අත්වන අවදානම පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු කළහ. විශේෂයෙන් ම වර්ෂාව ඇතිවීම අධික ජල ගැල්ම නිසා ඇතැම් විට පලාවර්ග අලෙවි කිරීමට නොහැකි වන අතර එවන් අවස්ථාවක දී ඇති වන මිල අඩුවීමේ අවදානම ඉතා දැඩි ලෙස තම ආදායම් මට්ටම කෙරේ බලපෑම් කර තිබුණි. සාමාන්‍යයෙන් පවතින මිල ගණන් ඒ ඒ පලාවර්ගය හෝ එළවළු වර්ගය අනුව වෙනස් වූ අතර සාමාන්‍ය පලා මිටියක් වර්ග අනුව රුපියල් 5.00 සිට 30.00 දක්වා වෙනස්වන තත්ත්වයක පැවතුණි. මෙයින් ගොටු කොළ, සඳහා ඉහළ මිලක් ද, මුතුණුවැන්න හා කංකුං සඳහා අවම මිල ගණන් ද වාර්තා වූ අතර ඉතාමත් අඩු මට්ටමින් වගාවෙන් රතු තම්පලා හා කතුරුමුරුංගා කොළ සඳහා ඉහළ මිල ගණන් වූ රුපියල් 25-35 අතර වාර්තා වී තිබුණි.

අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූ ප්‍රධාන අලෙවිකරණ ක්‍රමවේදය වූයේ ග්‍රාමීය පොළ මඟින් කීර හා එළවළු අලෙවි කිරීම ය. අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ගොවීන්ගෙන් 20%ක් පමණම ග්‍රාමීය පොළවල් හරහා තම පලා වර්ග අලෙවි කළ අතර තවත් 65%ක් පමණ අතරමැදි එකතු කරන්නන් මඟින් නාගරික කේන්ද්‍ර, ග්‍රාමීය පොළ හා කඩ වීදි ආශ්‍රිතව අලෙවි කරනු දක්නට ලැබුණි. මේ අතර කොමිස් වෙළෙන්දෙකු මඟින් එකු කර තොග වෙළෙන්දෙකුට අලෙවි කර ඉන් පසු සිල්ලර වෙළෙඳපොළට යන ක්‍රමවේදයක් වූ අතර ඉතාම සුළු ප්‍රමාණයක් එකතු කරන්නෙකු මඟින් රාජ්‍ය ආයතන ලෙස යුධ හමුදා, රෝහල්, බන්ධනාගාර ආදී සංවිධාන සඳහා සපයන බව දක්නට විය. අධ්‍යයනය විසින් හඳුනාගත් කීර අලෙවිකරණ ධාරාව පහත සඳහන් සටහනින් දැක්වේ.

රූප සටහන් අංක 3.1: කීර අලෙවිකරණ ධාරාව



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

### අලෙවිකරුවන්ගේ මූලික ලක්ෂණ

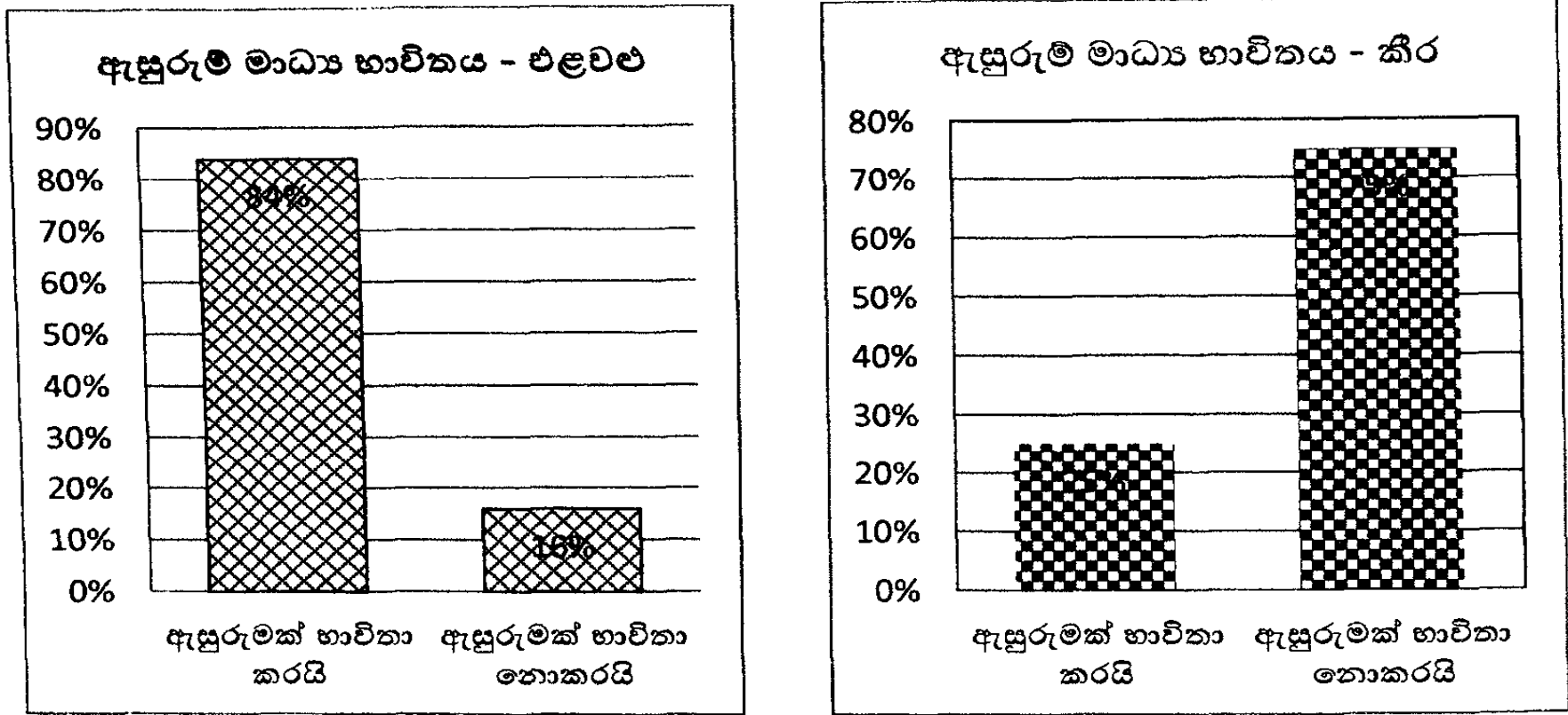
- ❖ අලෙවිකරණ ජාලය සරල හා සංකීර්ණ වූවකි. සංකීර්ණ වූ ව්‍යුහමය තත්ත්වයක් දක්නට නැත. ගොවියාම බොහෝ අවස්ථාවල දී වෙළෙඳන්දා බවට පරිවර්තනය වන අතර අවසාන පාරිභෝගික ප්‍රදේශවාසී පුරවැසියෙකි. අතරමැදියන් හා එකතු කරන්නන් විශාල වශයෙන් ඇතැම් ස්ථානයන් හි සිටියත් ඔවුන්ගේ කාර්යය ද සංකීර්ණ නොවේ. ඇතැම් අවස්ථාවන් හි ඔවුන්ට අලෙවි කරන අතර තවත් අවස්ථාවන් හි දී වෙළෙඳපොළේ හෝ වෙනත් නාගරික මධ්‍යස්ථානයක පිහිටි වෙළෙඳපොළක දී අලෙවි කරනු ලබයි.

### 3.2 ඇසුරුම් මාධ්‍ය

කීර සහ එළවළු ක්ෂේත්‍රයේ සිට වෙළෙඳපොළ දක්වා ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී ඒවා යම් කිසි ඇසුරුමක් තුළ බහා ප්‍රවාහනය කළ යුතු වෙයි. කීර ප්‍රවාහනයේ දී බහුතර පිරිසක් ඇසුරුමක් භාවිතා කර නොමැති බවක් හෙළි විය. එම ප්‍රමාණය 66%කි. මෙම ගොවීහු කීර අස්වනු නෙළීමෙන් පසුව කෙහෙල් පට්ටා හෝ වියළා ගත් තුන්හිරියා පන්ගස් ඉරා සකස් කරගත් කෙඳි භාවිතා කරමින් මිටි බැඳීම සිදු කරති. මෙම මිටි කිසිම ඇසුරුමක් භාවිතා නොකර යතුරුපැදි, පාපැදි සහ ත්‍රී රෝද රථ සහ කුඩා වර්ගයේ ලොරි රථ වලින් ප්‍රවාහනය කරයි. දැල් ගෝනි තුළ අසුරන ලද කීර මිටි පෙරකි ක්‍රමයට වෙළෙඳපොළවල් කරා ප්‍රවාහනය කරයි. ඉහත සඳහන් ආකාර දෙකම ක්ෂේත්‍රයේ දී බහුලව දක්නට ලැබෙන අතර ප්‍රවාහනයේ දී පසු අස්වනු හානිය නොතැකිය යුතු තරම් ප්‍රමාණයක් බව ගොවීහු ප්‍රකාශ කළහ.

පසු අස්වනු හැසිරවීමේ දී එළවළු සම්බන්ධයෙන් ඇසුරුම් භාවිතා කරන බව හෙළි විය. එළවළු වගා කරන්නන්ගෙන් 68%ක්ම ඇසුරුම් භාවිතා කර තිබූ අතර භාවිතා කර තිබූ ඇසුරුම් වන්නේ පොහොරමළු, දැල් උර සහ ගෝනි යනා දී සාම්ප්‍රදායික ඇසුරුම් ය. ඇසුරුම් භාවිතා නොකරන ගොවීන් ද 32%ක් පමණ හමු විය. ඔවුහු මෑ කරල්, පතෝල වැනි එළවළු වර්ග මිටි ලෙස සකස් කොට පා පැදි, යතුරු පැදි, ත්‍රී රෝද රථ හා වෙනත් වාහන භාවිතයෙන් වෙළෙඳපොළට ප්‍රවාහනය කරති. ප්‍රවාහනය කළ යුතු දුර කිලෝමීටර් 0.5 සිට කිලෝමීටර් 10ක් වැනි කෙටිදුරක් නිසා ප්‍රවාහනයේ දී අස්වනු හානි සිදුවීම අඩු බව ගොවීන්ගේ අදහස විය. එළවළු ප්‍රවාහනය සඳහා ගොවීන් විසින් තැපැල් 90 වර්ගයේ යතුරුපැදි, පා පැදි සහ කුඩා ලොරි රථ සහ ත්‍රී රෝද රථ භාවිතා කර තිබුණි.

ප්‍රස්තාර අංක 3.1, 3.2: ඇසුරුම් මාධ්‍ය (කීර සහ එළවළු)



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 3.1: කීර සහ එළවළු වගාවන් සභා ඇසුරුම් මාධ්‍ය භාවිතය

ගො.ජ.සේ.ම	කීර		එළවළු	
	අවශ්‍ය නොවේ	දැල් උර, පොහොර මළ	අවශ්‍ය නොවේ	දැලු උර, පොහොර මළ
කැකනදුර	10	6		
බොරාල- වැලිගම	3	5	2	12
මාලිමබඩ	20	3	3	2
මඩිහ ගොඩගම	6	6	1	3
කඩවැද්දුව - තලල්ල	2	1		
විල්පිට			2	3
හක්මණ			1	1
මිරිස්ස			1	
එකතුව	41	21	10	21
%	66	34	32	68

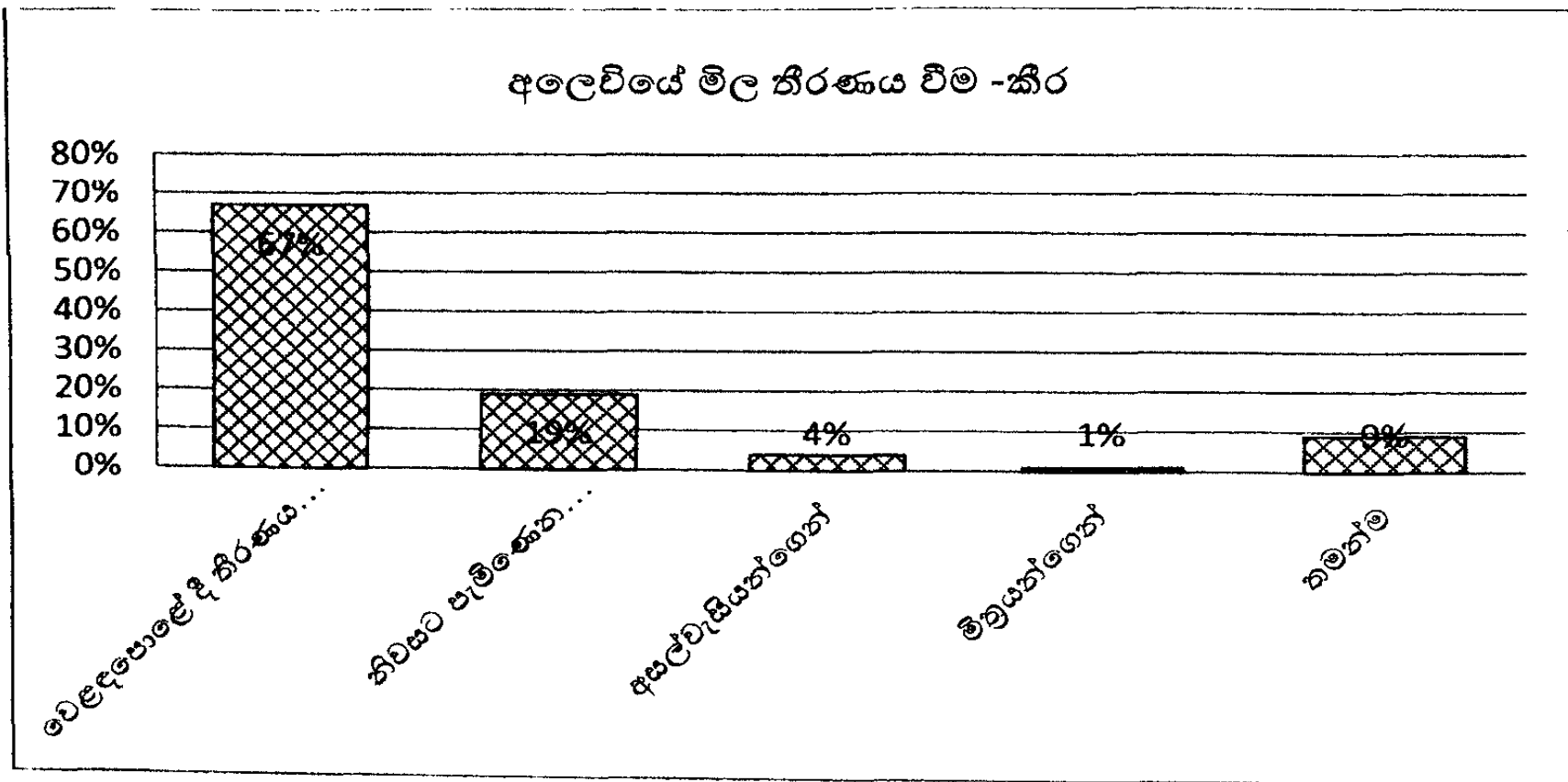
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

### 3.3 කීර සහ එළවළු අලෙවි කිරීමේ දී එදිනෙදා මිල තීරණය කරන ආකාරය

කීර සහ එළවළු වගාකිරීම තරමටම වැදගත් ඊළඟ අංශය වනුයේ අලෙවි කිරීමයි. අලෙවි කිරීමේ දී වැදගත් වන්නේ මිල තීරණය කිරීමයි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී මිල තීරණය කරන ආකාර ගණනාවක් පිළිබඳව හෙළිදරවු විය. එනම් තමන්ම මිල තීරණය කිරීම, මිත්‍රයෙකුගෙන් අසා මිල තීරණය කිරීම, අසල්වැසියෙකු මගින්, වෙළඳපොළේ තීරණය වන මිල එදිනෙදා මිල ලෙස සලකීම, ප්‍රවත්පත්, රූපවාහිනී , මුද්‍රිත මාධ්‍ය ඔස්සේ මිල පිළිබඳව තොරතුරු ලබාගැනීම, ජංගම දුරකතන මගින් අසා මිල තීරණය කිරීම, නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයට හෝ නිවසට මිලදී ගැනීමට පැමිණෙන තැනැත්තා විසින් එදිනෙදා මිල තීරණය කිරීම යනා දී මාර්ග ගණනාවක් මේ සම්බන්ධයෙන් හෙළි විය. මෙම මාර්ග අතුරින් වෙළඳපොළේ තීරණය වූ මිල එදිනෙදා මිල ලෙස බාරගැනීම බහුතර පිරිසක් විසින් අනුගමනය කර තිබුණි. එය 67%ක ප්‍රතිශතයකි. නිවෙසටම පැමිණෙන වෙළෙන්දා විසින් ද කීර හා එළවළු මිල දී ගැනීමේ මිල තීරණය කරනු ලබයි. එය 19%කි. නිෂ්පාදකයා විසින් මිල තීරණය කිරීමක් ද සිදුවන බව හෙළි වූ අතර එය 9%ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයකි. මෙයින් පෙනෙන්නේ වැඩි නිෂ්පාදකයින් ප්‍රමාණයකට තම නිෂ්පාදන පිළිබඳව මිල තීරණය කිරීමට බලයක් නොමැති අතර වෙළඳපොළ එදිනෙදා තීරණය වී ඇති මිලකට අලෙවි කිරීම හෝ නිවසට පැමිණෙන වෙළෙන්දා විසින් සඳහන් කරනු ලබන මිලකට තම භාණ්ඩ අලෙවි කිරීමට නිෂ්පාදකයාට සිදු වී ඇති බවයි.

එළවළු සම්බන්ධයෙන් ද වෙළෙඳපොළේ තීරණය වී ඇති මිල නිෂ්පාදකයා එදිනෙදා මිල ලෙස සලකන බව පැහැදිලි විය. එය අධ්‍යයන නියැදියෙන් 78% පමණ ප්‍රකාශ කර තිබුණි. මුද්‍රිත මාධ්‍ය භාවිතයෙන් නිෂ්පාදකයා විසින් මිල තීරණය කිරීමක් කීර සම්බන්ධයෙන් හෝ එළවළු සම්බන්ධයෙන් දක්නට නොලැබුණි. නිවසට පැමිණෙන වෙළෙඳුන්ට එළවළු අලෙවිය සිදු නොකරන නිසා ඔවුන් වෙළඳපොළට ගෙනගොස් අලෙවි කරන අතර වෙළෙඳපොළේ එක් එක් එළවළු සඳහා එදිනෙදා මිල තීරණය වීමක් දක්නට ඇත.

ප්‍රස්තාර අංක 3.3: කීර අලෙවියේ මිල තීරණය වීම



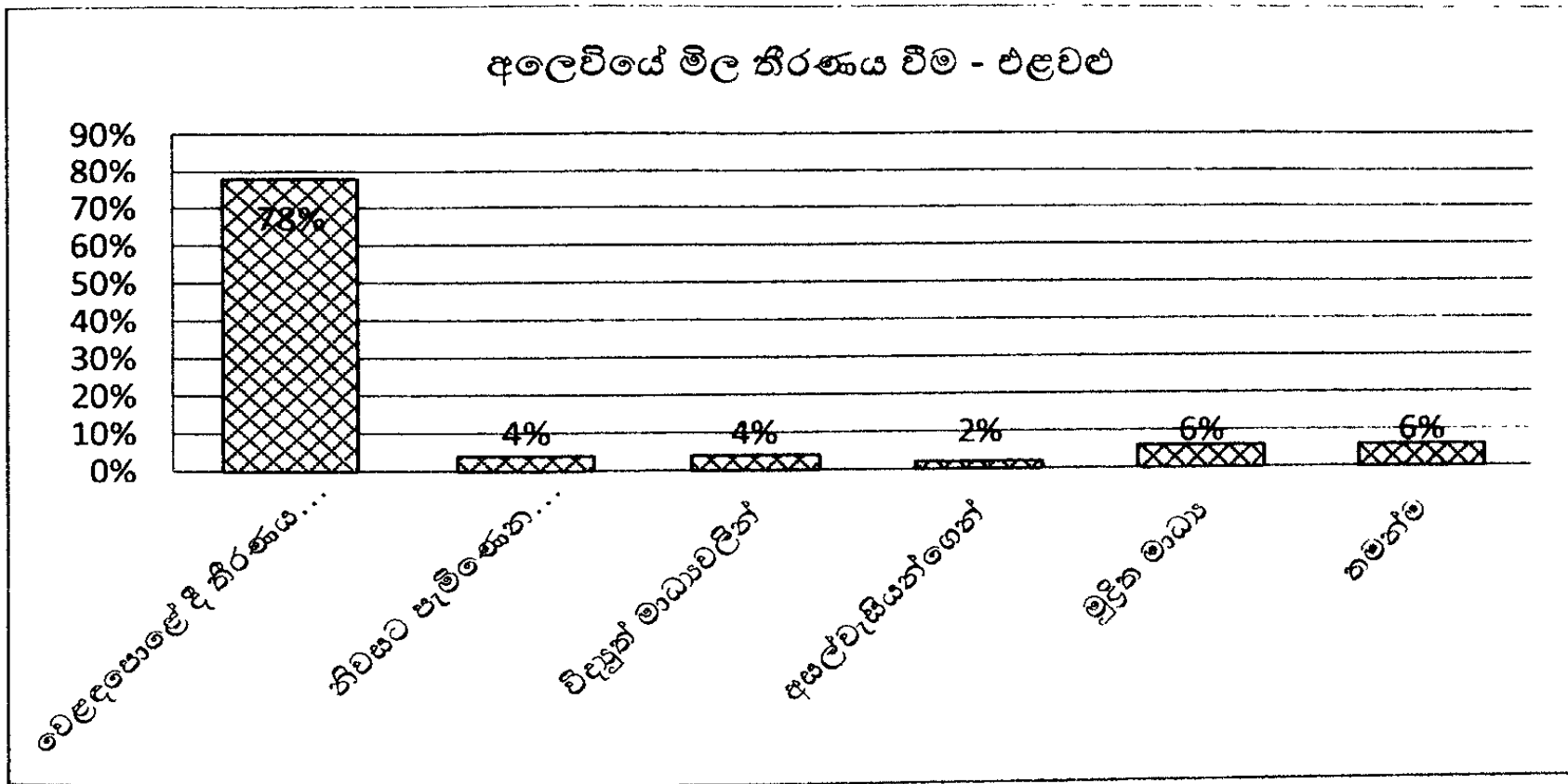
මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 3.2: එළවළු අලෙවියේ මිල තීරණය වීම

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර				එළවළු					
	1	3	4	8	1	2	3	4	6	8
කැකනදුර	4		9	4						
බොරාල- වැලිගම			8		8			13		1
මාලිමබඩ	1	3	11	9	5			5		
මඩිහ- ගොඩගම			13		2			2	1	
කඩවැද්දුව - තලල්ල	1		4							
විල්ලිට								4		
හක්මණ						1		8		
මිරිස්ස					1	1	1	5	1	1
එකතුව	6	3	45	13	16	2	1	37	2	2
ප්‍රතිශතය %	9	4	67	20	6	6	2	78	4	4

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

ප්‍රස්තාර අංක 3.4: අලෙවි මිල තීරණය වීම- එළවළු



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

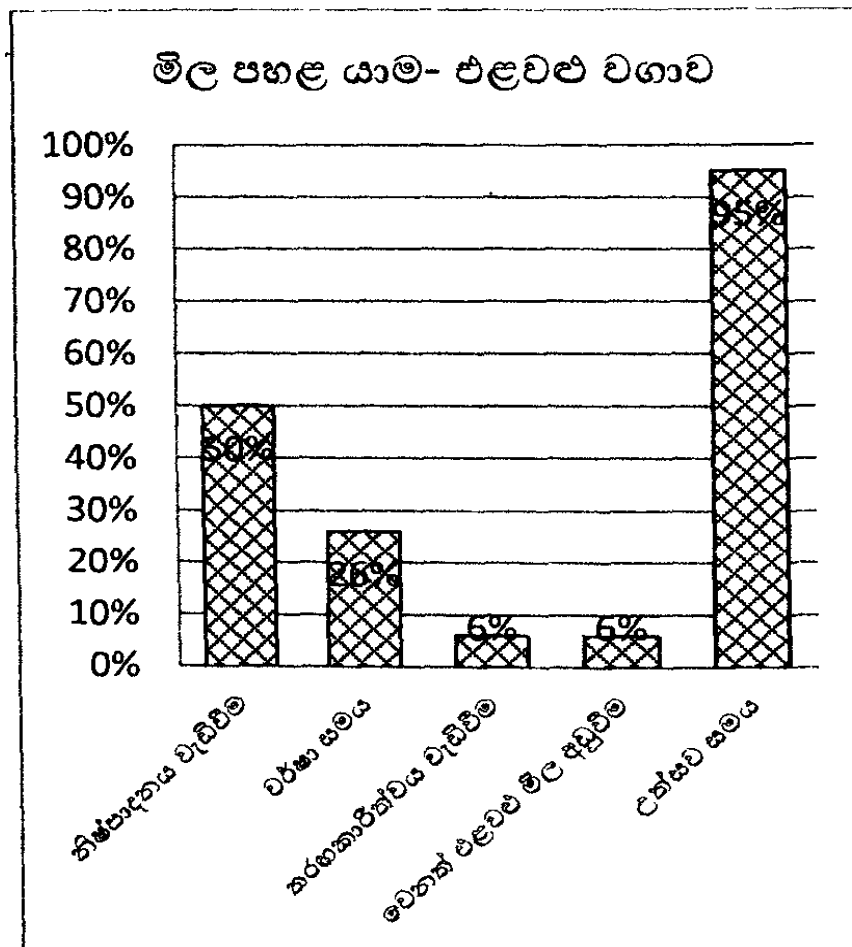
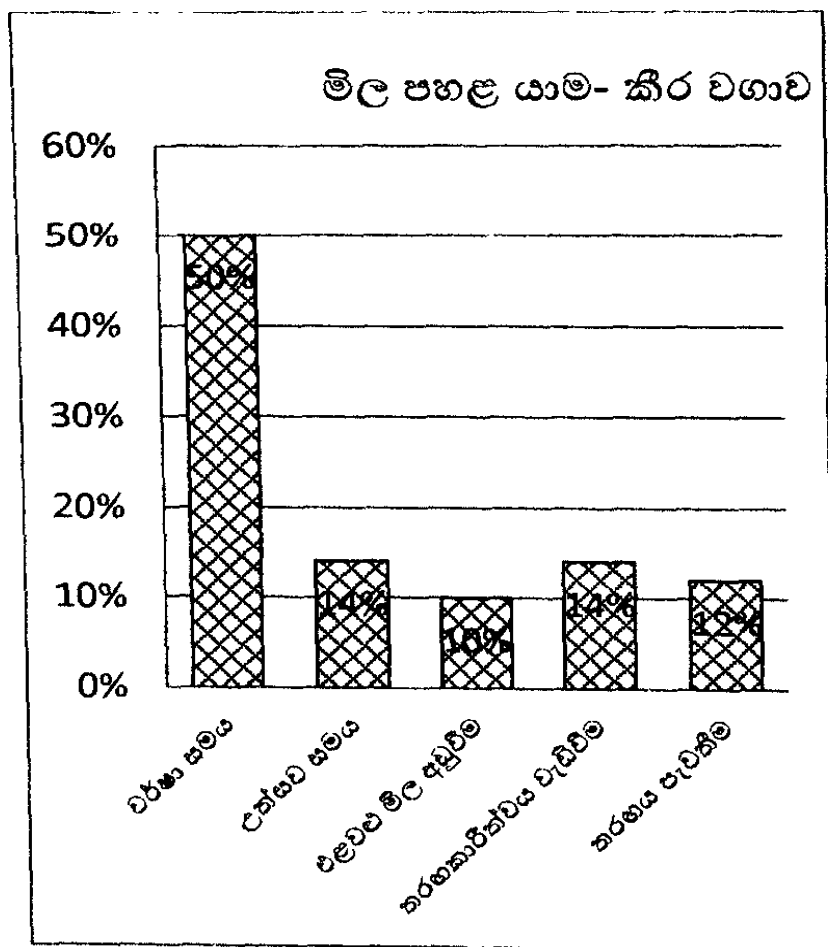
### 3.4 කීර නිෂ්පාදන සම්බන්ධයෙන් මිල හැසිරීම

මුතුණුවැන්න, කංකුං, ගොටුකොළ යන ප්‍රධාන කීර නිෂ්පාදනවල නිෂ්පාදනය වැඩිවීම අඩුවීම යන ප්‍රධාන සාධකය මත සැපයුම් අඩුවැඩිවීම නිසා එහි මිල ද උච්චාවචනය වීමක් දක්නට හැකිය. නිෂ්පාදනය වැඩිවීමට බලපාන්නේ කීර ගස ලියලීමට සුදුසු තෙත් දේශගුණික තත්ත්වයයි. වර්ෂා සමයේ දී කීර බෝගයේ ලියලීම වැඩි නිසා වැඩි නිෂ්පාදනයක් ලබාගැනීමට හැකි වේ. ගොවීන් ප්‍රකාශ කරන්නේ උත්සව සමය, වර්ෂා සමය සහ වෙනත් එළවළුවල මිල අඩුවන සමය කීර මිල ද අඩුවන බවයි. අධ්‍යයන නියැදියේ ගොවීන්ගෙන් 52% ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ වර්ෂා සමය තුළ මිල අඩුවන බවයි. උත්සව සමය තුළ මිල අඩුවන බව 15%දෙනා ප්‍රකාශ කළ අතර 11% දෙනා ප්‍රකාශ කළේ වෙනත් එළවළුවල මිල අඩුවීම මත කීර මිල ද අඩුවන බවයි. ඇතැම් වර්ෂා සමයන් හි මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කුඹුරුවල ජලය බැස නොයාම නිසා කීර වගා බිම් ජලයෙන් යටවීම නිසා ද කීර පරිභෝජනයට ජනතාව අකැමැතිවීම නිසා කීර අලෙවිය පහළ වැටේ. එම නිසා මිල ද පහළ බසී.

එළවළු මිල සම්බන්ධයෙන් එළවළු නිෂ්පාදනය උච්චාවචනයවීම ප්‍රධානතම හේතුව ලෙස සඳහන් කරන ලදී. වර්ෂා සමය තුළ ද එළවළු නිෂ්පාදනය ඉහළ යන නිසා එළවළු මිල පහළ බසී. මාස් කන්නයේ සහ යල කන්නයේ බොහෝ ගොවීන් එකම කාලයක වගාකිරීම නිසා මාස දෙකක

පමණ කාලයකින් අස්වනු නෙළිය හැකි නිසා එකවිට නිෂ්පාදන වෙළඳපොළට එන බැවින් මිල පහළ බසී. එළවළු වගා ගොවීන්ගෙන් 39% ප්‍රකාශ කර තිබුණේ නිෂ්පාදනය ඉහළයාම මිල පහළයාමට ප්‍රධාන හේතුව ලෙසයි.

ප්‍රස්තාර අංක 3.5, 3.6: කීර සහ එළවළු මිල පහළ යාම



මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

වගු අංක 3.3: කීර සහ එළවළු මිල පහළ යාම

ගො.ජ.සේ.ම.	කීර					එළවළු				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
කැකනදුර	2	8	1	1	1					
බොරාල- වැලිගම		5		2		2	8		1	1
මාලිමිබඩ	1	15	3	2	2		5			
මඩිහ-ගොඩගම	3	6		2	1		1			
කඩවැද්දුව - කලලේ	1		1		1					1
විල්පිට					1		1	1		1
හක්මණ						1	2		1	4
මිරිස්ස								1	1	2
එකතුව	7	24	5	7	6	3	17	2	3	9
ප්‍රතිශතය %	14	50	10	14	12	9	50	6	9	26

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

1. උත්සව සමය 2. වර්ෂා සමය/හිතකර දේශගුණික සාධක 3. වෙනත් එළවළුවල මිල අඩු වීම 4. තරඟකාරී බව වැඩිවීම 5. ප්‍රදේශය තුළ නිෂ්පාදනය වැඩි වීම

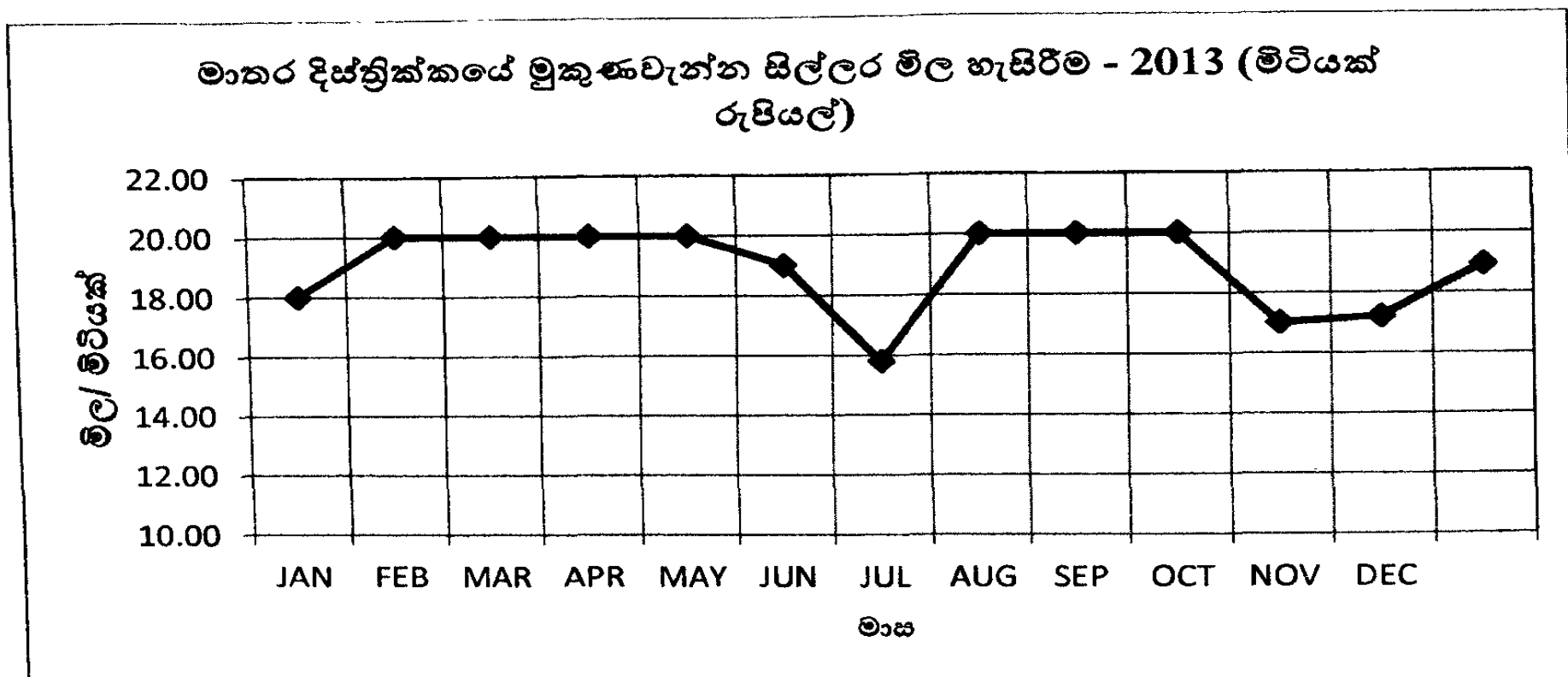
මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මුකුණුවැන්න, කංකුං සහ ගොටුකොළවල සිල්ලර සහ තොග මිල හැසිරීම අනුව ද මෙම හේතු තවදුරටත් තහවුරු කළ හැකිය.

**මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කොළ එළවළු තොග සහ සිල්ලර මිලෙහි හැසිරීම - 2013**

**3.5 කීර සහ එළවළු මිල වැඩිවීම**

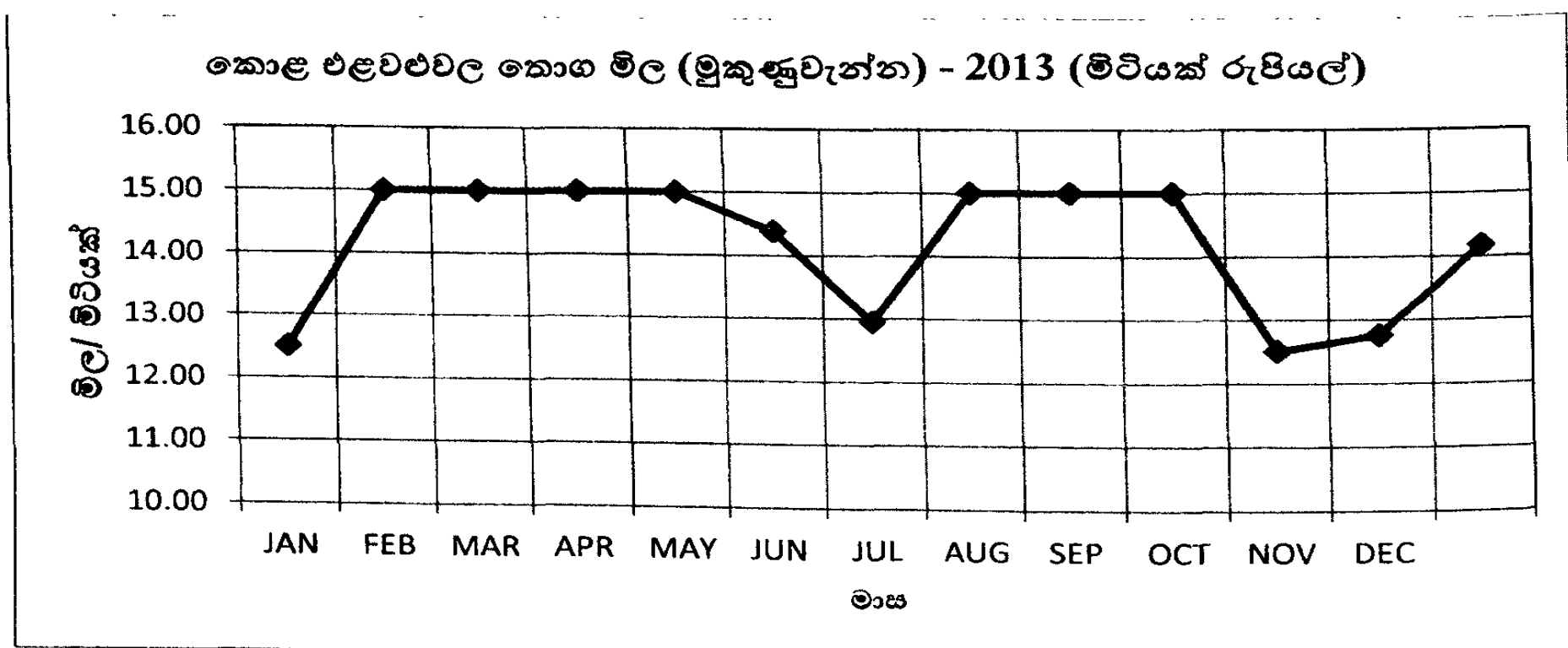
කීර සහ එළවළු මිල වැඩිවීමට හේතු වශයෙන් ගොවීන් විසින් පෙන්වා දුන්නේ ඉඩෝර කාලය, වෙනත් එළවළු මිල ඉහළ නැඟීම සහ නිෂ්පාදනය අඩුවීම යන හේතූන් ය. ඉඩෝර කාලයේ දී කීර ලියලීමේ වර්ධනය අඩුවීම නිසා සතියකට කැපීමට හැකි මිටි ගණන අඩුවන නිසා එක් එක් ගොවියා සපයන තොගය සුළු අඩුවීමක් සිදු වේ ඒ නිසා මිල ගණන් වැඩිවීමක් සිදු වේ. එසේ ම එළවළු මිල ඉහළ යාමක් සමඟම කීරවල මිල ද ඉහළ යයි. පෙබරවාරි, මාර්තු, අප්‍රේල් සහ මැයි මාසයේ මැදභාගය දක්වා ඉහළ මිලක පවතින කීර වගාව මැයි මැද සිට වර්ෂාව ඇරඹීමත් සමඟම ජුනි, ජූලි මාසවල මිල පහළ බසී. යළිත් අගෝස්තු මාසයේ සිට මිල ඉහළ නැග ඔක්තෝබර් මාසයේ වර්ෂාවත් සමඟ යළිත් පහළ බසී. එළවළු මිල ඉහළ පහළ යාම එළවළු තොග සැපයුම මත සිදු වේ. එළවළු වාරය කාලයේ දී වෙළඳපොළට තොග සැපයුම වැඩිවන නිසා මිල පහළ බැසීමක් සිදු වේ.

ප්‍රස්තාර අංක 3.7: මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ මුකුණුවැන්න සිල්ලර මිල හැසිරීම - 2013 (මිටියක් රුපියල්)



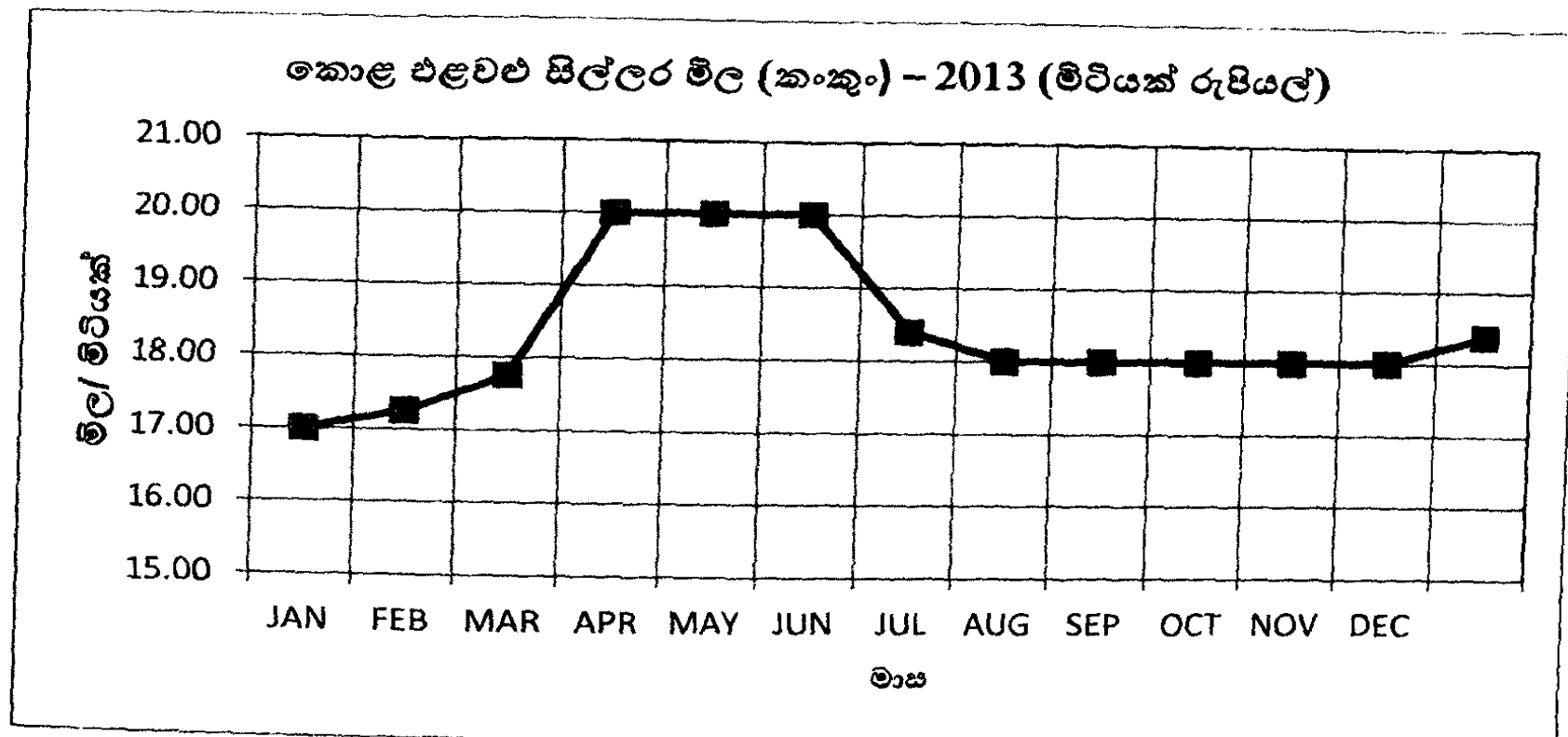
මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

ප්‍රස්තාර අංක 3.8: කොළ එළවළුවල තොග මිල (මුකුණුවැන්න) - 2013 (මිටියක් රුපියල්)



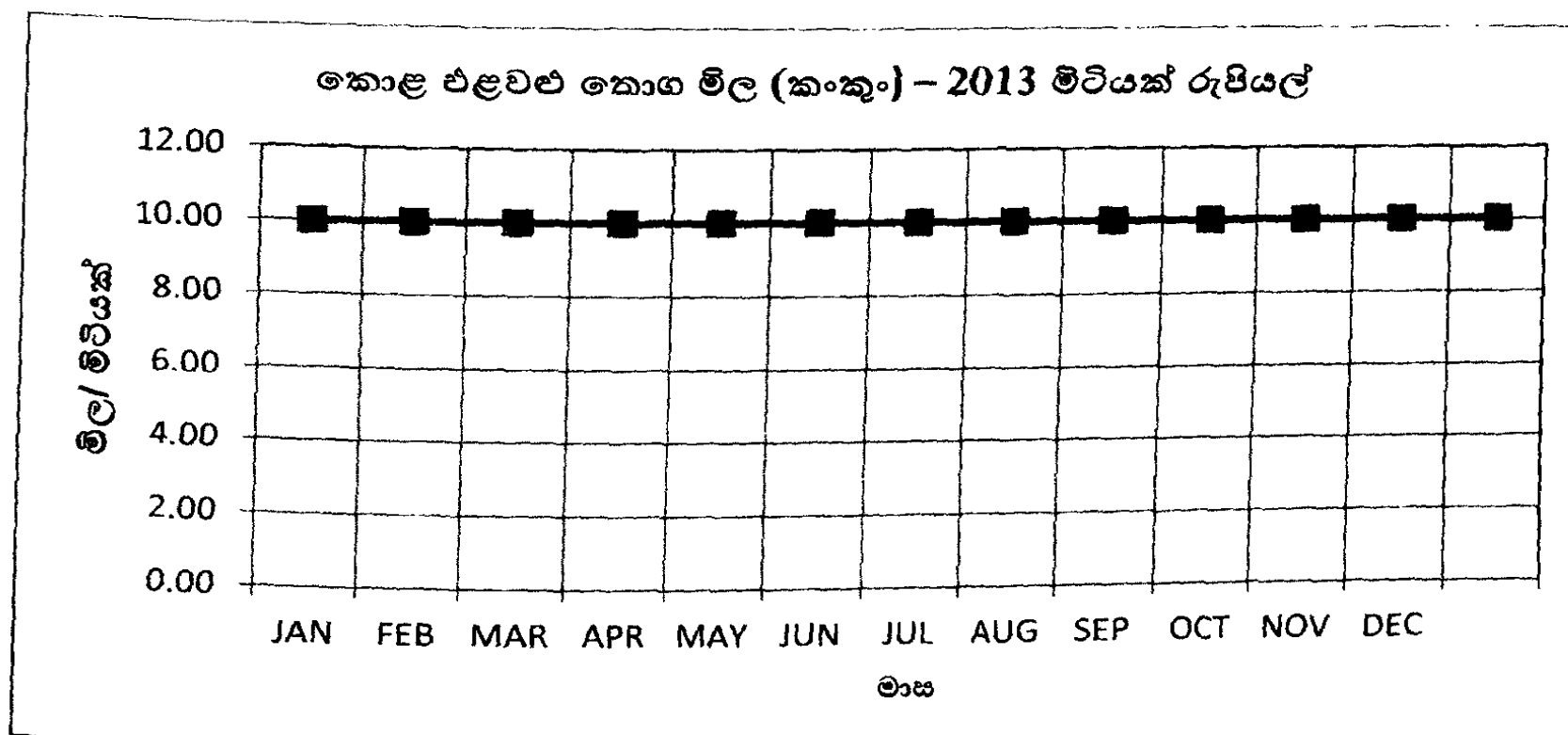
මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

ප්‍රස්තාර අංක 3.9: කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (කංකු) - 2013 (මිටියක් රුපියල්)



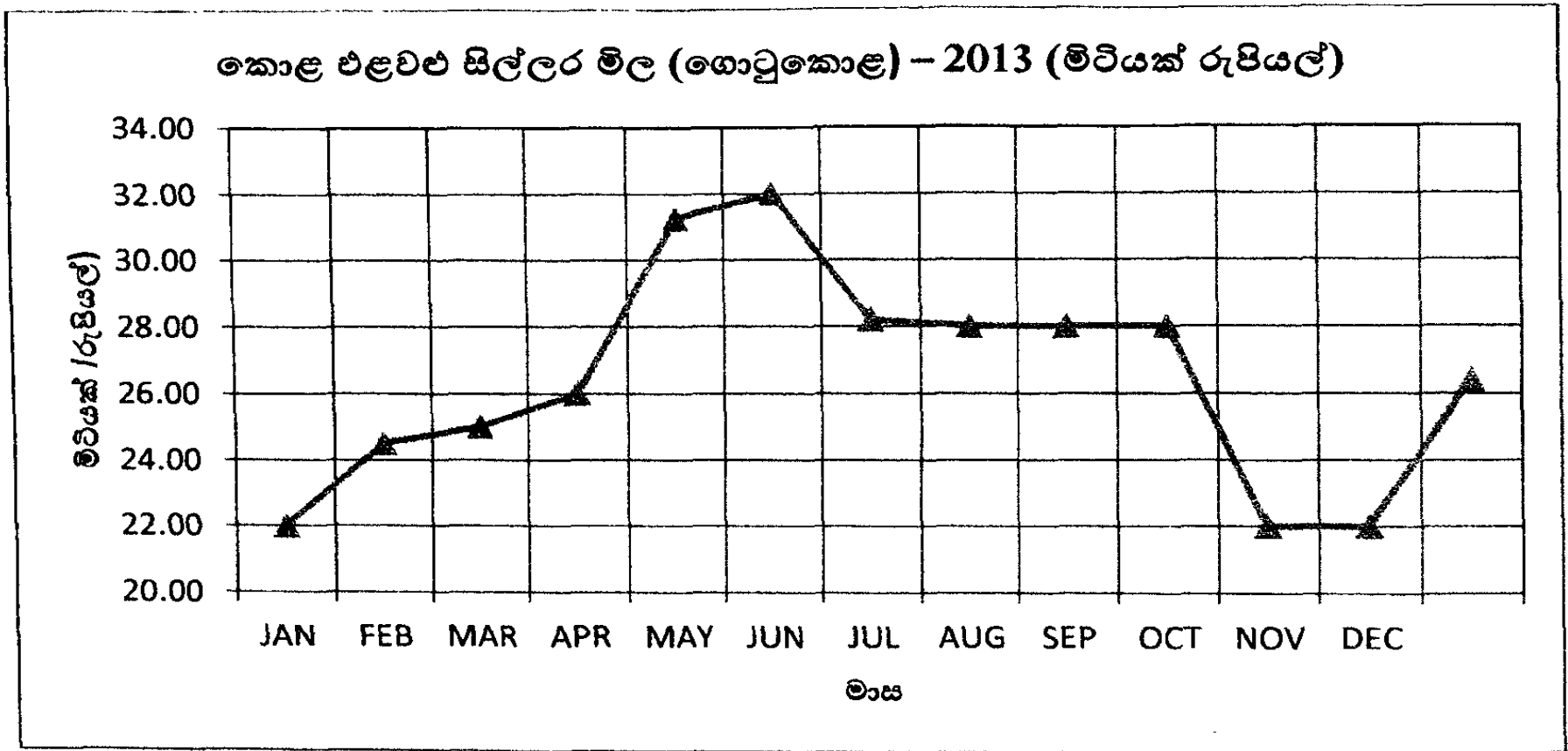
මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

ප්‍රස්තාර අංක 3.10: කොළ එළවළු තොග මිල (කංකු) - 2013 මිටියක් රුපියල්



මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

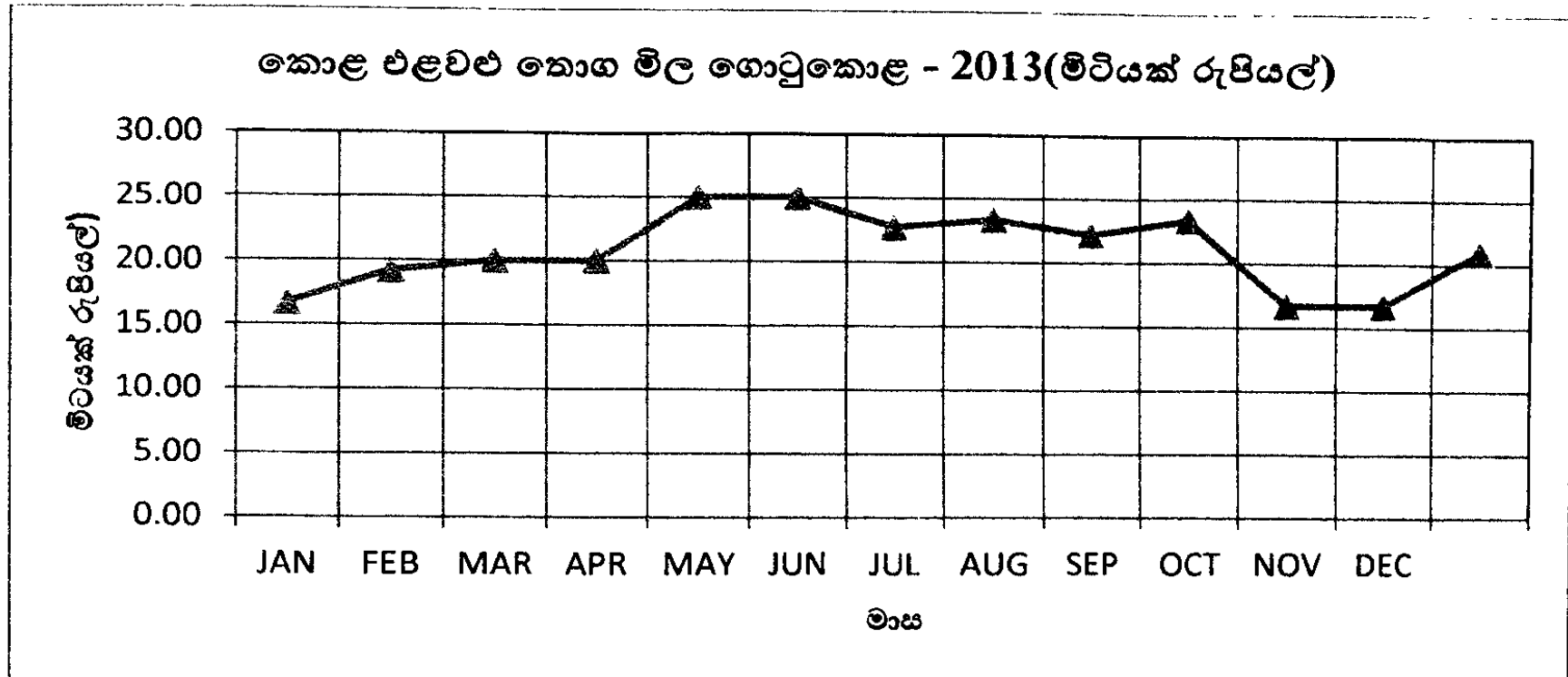
ප්‍රස්තාර අංක 3.11: කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (ගොවුකොළ) – 2013 (මිටියක් රුපියල්)



මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

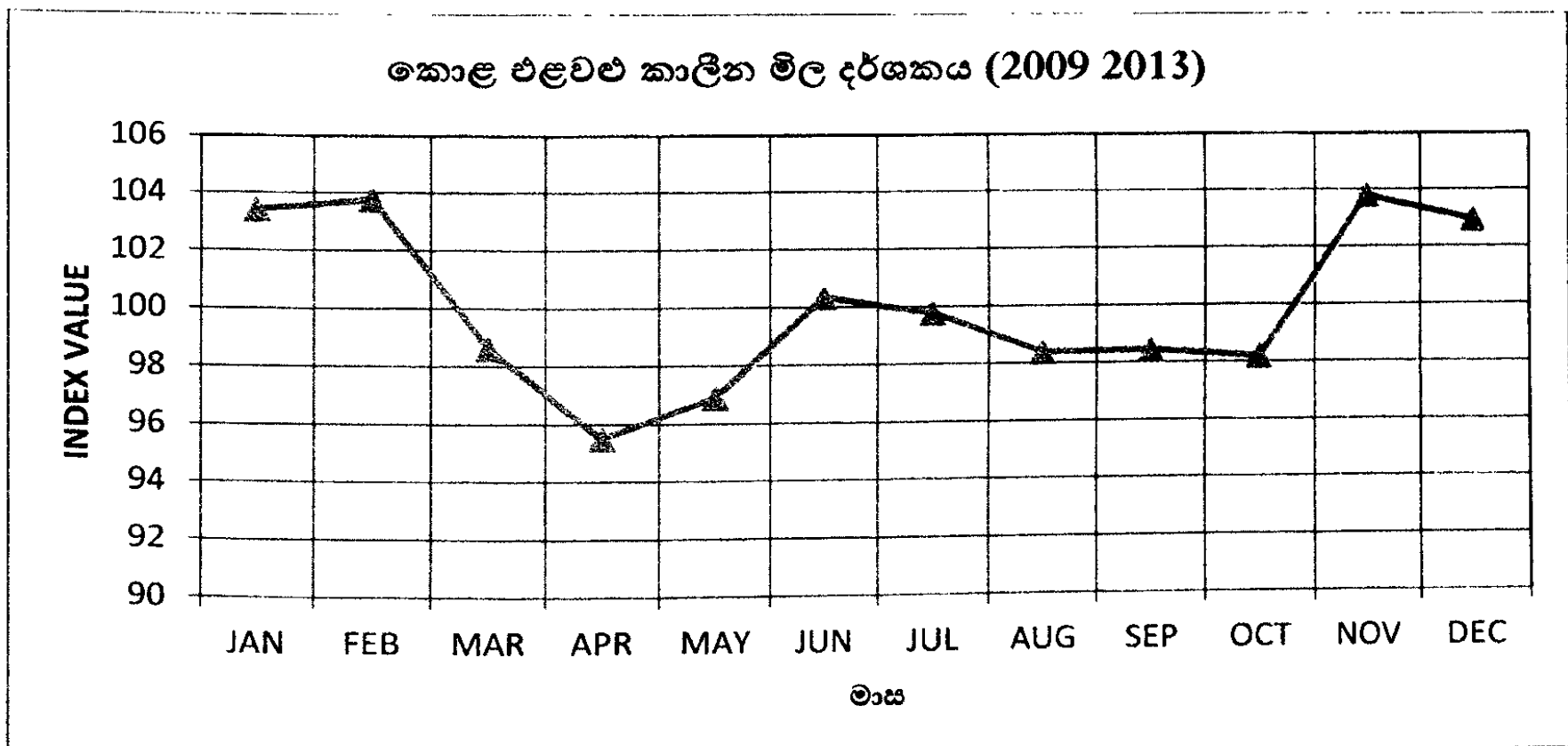
මාර්තු අප්‍රේල් මැයි, ජූනි මාසවල කොළ එළවළු තොග හා සිල්ලර මිල ස්ථාවර තත්ත්වයක පැවතී ජූනි අගභාගයේ සිට ඇරඹෙන වර්ෂාවත් සමඟ කොළ එළවළු නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් වැඩිවීම නිසා මිල පහළ බැසීමක් සිදු වේ. ඉන් පසුව අගෝස්තු මාසයේ ඇතිවන වියළි කාලගුණික තත්ත්වය මත මිල ඉහළ නඟී. යළිත් ඔක්තෝබර්, නොවැම්බර් මාසවල අධිශීඛ වර්ෂාව හේතුවෙන් කීර නිෂ්පාදනය වැඩි වී මිල පහළ බසී.

ප්‍රස්තාර අංක 3.12: කොළ එළවළු කොහ මිල (ගොටුකොළ) - 2013 (මිටියක් රුපියල්)



මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

ප්‍රස්තාර අංක 3.13: කොළ එළවළු සිල්ලර මිල (ගොටුකොළ) - 2013 (මිටියක් රුපියල්)



මූලාශ්‍රය: මාසික ආහාර ද්‍රව්‍ය විවරණිකාව, හෙ.කො.ගො.ප.පු ආයතනය, 2013

හතරවන පරිච්ඡේදය

කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය ආශ්‍රිත බාධක හා ගැටලු

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය කෘෂි අංශයේ එක උප අංශයක් වූ එළවළු නිෂ්පාදනය ආශ්‍රිත සමාජ- ආර්ථික තත්ත්වයන් ඒ ආකාරයෙන් ම මෙම අංශය තුළ ද නිරූපණය වන බව දක්නට විය. දේශීය කෘෂි අංශය තුළ පවතින පොදු බාධක හා ගැටලු විවිධ ස්වරූපයෙන් කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිකරණය ආශ්‍රිතව පැතිරී තිබුණු අතර ජල භාවිතය, ඉඩම් භාවිතය, පරිසර ගැටලු, යෙදවුම් භාවිතය සහ අඩු එළදායීතාවය මේවා අතර වඩාත් කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ වන්නේ ය. සීමිත ඉඩම් ප්‍රමාණයක් තුළ කීර හා එළවළු වගාවට යෝග්‍ය ඉඩම් වෙන් කර ගැනීම බරපතල ගැටලුවක් වූයේ ඒ සඳහා පවතින සුවිශේෂී අවශ්‍යතාවයන් ය. විශේෂයෙන්ම කීර හා එළවළු වගාව සඳහා භාවිතා වන යෙදවුම්, විශේෂයෙන් ම රසායනික පොහොර හා කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍යවල පවතින අධි භාවිතය විශේෂයෙන් ප්‍රජා සෞඛ්‍ය කාර්යය කෙරේ දැඩි බලපෑම් සිදු කරනු ලබන බව හඳුනාගත හැකි විය. කීර අලෙවිය පිළිබඳ විශේෂිත ගැටලුවක් නැතත් සාමාන්‍ය අලෙවිකරණ ගැටලුවක් දක්නට විය. විශේෂයෙන් ම පසු අස්වනු හානිය, ජල ගැල්ම නිසා වන අලෙවි හානිය, විශේෂ ගැටලුවක් ලෙස අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ දී සාකච්ඡා විය. අධ්‍යයනයට භාජනය කළ ගොවීන් විසින් වාර්තා කරනු ලැබූ ගැටලු සහගත තත්ත්වයන් ඒ ඒ ගොවිජන ප්‍රදේශයන් අනුව මෙසේ විය.

අධ්‍යයනයට භාජනය කළ කීර හා එළවළු ගොවීන්ගෙන් බාධක හා ගැටලුවලින් උපරිම ප්‍රමාණයක් එනම් 65%ක් සෘජුව වාර්තා කර තිබුණේ ජලය භාවිතය, එනම් ජලය ලබාගැනීම හා ඉවත් කිරීම ආදිය ආශ්‍රිතව පවතින ගැටලු ය. සාපේක්ෂ වශයෙන් මෙම ජලය ආශ්‍රිත ගැටලුව, ජල හිඟය, සපයාගැනීමේ ගැටලුව, ජල නිසි පරිදි බැස නොයාමේ ගැටලුව, ලවණ ජලයට එකතුවීම ආදී විවිධ මුහුණුවරින් පෙන්වා දී තිබුණි. මේ සඳහා ප්‍රධාන හේතුව වී තිබුණේ මෙම කීර සහ එළවළු කොටු සියල්ලම පාහේ කුඹුරු ආශ්‍රිත පහත් බිම් පදනම් කරගෙන පිහිටා තිබීමය. එබැවින් ඒවා නිරන්තරයෙන් ම ගංවතුරින් හා ජලයෙන් යටවීමේ අවදානමට ලක්ව තිබූ අතර එම ඉඩම් ස්වභාවයෙන් ම ජලාශ්‍රිත පහත් බිම් ය.

වගු අංක 4.1: මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කෝරුගත් ගොවිපනයේවා බල ප්‍රදේශ කිහිපයක "කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන්" විසින් හඳුනාගන්නා ලද ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ගැටලු

ගැටලුව	කැනනදුර	බොරු-වැලිගම	මාලිමබඩ	මාතර	කඩවැද්දුව-විල්පිට කලප්ප	හක්මණ මිලියය	එකතුව	%
1 ජලය ආශ්‍රිත ගැටලු (හිඟවීම/සපයාගැනීමේ අපහසුතා/ගංවතුර/බැඟ යාමේ දෝෂ/මුහුදු ජලය එකතුවීම)	10	20	18	3	4	4	65	64
2 කෘමි හානි සහ විවිධ ලෙඩ රෝග නිසා කීර හා එළවළු ගොවිපළවල් පවත්වාගෙන යාමේ අපහසුතාවය සහ අධික රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ගැනීම	7	12	10	3	2	3	41	40
3 වෙළඳපොළ තරඟකාරීත්වය දඹුල්ල, බණ්ඩාරවෙල හා වෙනත් ප්‍රධාන නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ප්‍රදේශවලින් පැමිණෙන නිෂ්පාදන නිසා ප්‍රදේශයේ නිෂ්පාදනයන් අලෙවි කිරීමට පවතින අපහසුතාවය	5	13	3	5	1	1	28	27
4 ඇතැම් රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ නොසැලකිලිමත්බව නිසා ඇති වී ඇති ගැටලු තත්ත්වයන් (යම්කල පහසුකම් ගොඩ නැගීම/සේවා සැපයීම/නීති රීති)	1	2	4	3	2	3	19	19
5 වෙළඳ සංවිධාන මගින් සාමූහිකව ගොවිපළ නිෂ්පාදන සඳහා අඩු මිල ගණන් ලබාදීම හා ගොවීන්ගේ කෙටිල් කිරීමේ ශක්තිය දුර්වල කිරීම	2	5	4	3	1	1	16	16
6 වනසතුන්ගෙන් හා සොරුන්ගෙන් වන හානිය අධික වීම (මොණරු, වල් ඌරු, ගවයන්, වදුරන්)	1	3	4	2	2	3	15	15
7 ගොවිපළවල පස් තට්ටුව ඉතා පැරණි බැවින් අවශ්‍ය පස පෝෂණය කර ගත හැකි පරිදි යෙදීමට කාබනික පොහොර ලබා ගැනීමේ ගැටලුව	-	5	5	2	1	1	14	14
8 ගොවිපළවල් බොහෝ අවස්ථාවන් හි දී නිවසට දුරින් පිහිටා ඇති අතර, යෙදවුම් නිමවූ ප්‍රවාහනයට සුදුසු මාර්ග ගොවිපළ පිහිටි ප්‍රදේශයේ නොමැති වීම	3	3	1	2	-	3	14	14*
9 ගොවිපළ නඩත්තුවට යෙදවුම් මිල දී ගැනීමට හා අදාළ වෙනත් කටයුතු ආදිය සඳහා ණය ලබාගැනීම ආදිය සඳහා ඉතා අධික නිෂ්පාදන පිරිවැයක් වැය වීම	1	1	1	1	1	2	10	10
10 ඉහළ ඵලදාවක් සඳහා "විවිධ පොහොර" රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ යුතුව ඇත. ඒ සඳහා විද්‍යාත්මක හා ක්‍රමවත් දැනුමක් නොමැති වීම	-	1	2	2	-	1	6	6
11 ගොවිපළ වැඩකටයුතු සඳහා ඉමිකයින් ලබාගැනීමේ අපහසුතාවය	-	1	1	-	-	-	5	5
12 වගා කටයුතු ආරම්භ කර පවත්වාගෙන යාමට කරමි ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය පහසුකම් ගොවීන්ට නොමැති වීම	1	-	-	1	1	2	5	5
13 ගොවිපළවල් පවත්වාගෙන යාම සඳහා ගොඩ නංවා ඇති ලී කඩා වැටීම නිසා ගොවිපළ පවත්වාගෙන යාමේ ගැටලු	-	2	2	-	-	-	4	4
14 කීර සහ එළවළු අලෙවි කිරීමේ දී ග්‍රාමීය පොළවල්වල දී නිෂ්පාදකයන් විසින් ඉතා කුඩා බීමකඩක් සඳහා වශාල බීම කුලියක්/ඇතැම්විට කඩ කුලියක් ගෙවීමට සිදු වීම	-	1	-	-	-	2	3	3
15 ආයෝජන සඳහා ප්‍රමාණවත් පුනලාභ ගොවිපළ තුළින් නොලැබීම	-	1	-	1	-	-	2	2
16 වෙළඳපොළේ දී ගොවන හා වෙළඳුන් අතර ප්‍රත්‍යාභවයට ලක්වීම සම්බන්ධතාව (අවිනිතව කතා කිරීම හා විනය සම්බන්ධ ගැටලු)	-	1	-	-	-	-	1	1

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

\*එකම ප්‍රතිචාරය ගැටලු එකකට වඩා සඳහන් කර ඇති නිසා ප්‍රතිශතයන් හි එකතුව සියයට සමාන නොවේ.

## පස්වන පරිච්ඡේදය

### සමාජිකය

අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද කීර සහ එළවළු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය කෘෂි අංශය තුළ කැපී පෙනෙන අංශයක් ලෙස වර්ධනය වීමට නම් සපුරාලිය යුතු තවත් අවශ්‍යතා රැසකි. කෙසේ වුව ද, ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ ආහාර ලබාගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ගයක් ලෙසත්, බොහෝ ගොවි පවුල්වල ආදායම් ලබා ගැනීමේ මාර්ගයක් ලෙසත්, මෙම ක්‍රියාවලිය අධ්‍යයන ප්‍රදේශය පුරාත් සමස්තයක් ලෙස මාතර දිස්ත්‍රික්කය තුළත්, ඉටු කරනු ලබන කාර්යභාරය ඉතා විශාලය ය. කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේදයක් ලෙස (Farming System) මෙම ක්‍රියාවලියෙහි නොයෙක් අඩු ලුහුඬුකම් විවිධ පරස්පරතා හා ගැටුම්කාරී තත්ත්වයන් තිබුණ ද ප්‍රදේශයේ කුඩා පරිමාණ ගොවි කණ්ඩායම්වල ප්‍රධාන ජීවනෝපාය මෙය බැවින් මෙම ක්‍රමවේදය මඟින් තම ආර්ථිකය සංවර්ධනය කරමින් ප්‍රදේශයේ කෘෂිකාර්මික ක්‍රියාවලියෙහි සමාජ-ආර්ථික සංවර්ධනයක් සහිත තිරසාරභාවය ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා ගත යුතු විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයන් රැසකි. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනයේ අවසාන පරමාර්ථය වූයේ ද මෙම ගොවි ජන කණ්ඩායමෙහි සමාජ-ආර්ථික දියුණුව උදෙසා කළ යුතු හා කළ හැකි රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් කුමක් ද, කුමන අයුරින් ද යන්න පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමත් ය. ඒ අනුව ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයේ දී හෙළි වූ ප්‍රධාන සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයක් ලෙසට අදාළ ප්‍රදේශයේ ගොවි ජනතාව විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබූ යෝජනාවක් මෙහි සංක්ෂිප්ත කර ඇත (වගුව 5.1) . මෙම යෝජනාවන් ගොවීන් 102දෙනෙකු විසින් ලබා දෙන ලද බහුවිධ පිළිතුරු මත සකස් කර ඇත.

යෝජිත සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන්ගෙන් බහුතර සංඛ්‍යාවක් වූ ප්‍රතිචාරවලින් 37%ක් වෙළෙඳපොළ සම්බන්ධයෙන් ද 21% පොහොර ලබාගැනීම සම්බන්ධයෙන් ද තවත් 21%ක් වාරිමාර්ග නඩත්තු ක්‍රමවේදයන් ගැන ද තවත් 32%ක් ණය හා විවිධ මූල්‍යාධාර බලාපොරොත්තුවෙන් තම යෝජනා ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය. මේ අනුව වඩාත් අත්‍යාවශ්‍යම සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ගය වෙළෙඳපොළ පිළිබඳ පවතින ගැටලු අවම කිරීම හා උපකරණ හා අනෙකුත් ආධාරක සේවා ලබාගැනීමට ණය හා මූල්‍ය ආධාර ක්‍රමයක් ඇති කිරීමත් ය. එමෙන් ම වගා කටයුතු සඳහා සහනාධාර පදනම මත පොහොර ලබා ගැනීමටත් වාරිමාර්ග කටයුතුවල නව සංවර්ධනයක් ඇති කරගැනීමටත් ඊළඟ ප්‍රමුඛතාවය විය. මේ අනුව ප්‍රමුඛතාවය අනුව වඩාත් අත්‍යාවශ්‍ය සංවර්ධන උපාය මාර්ග සැකසිය යුත්තේ පළමුවෙන්ම වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය සඳහාත්, ඊළඟට මූල්‍ය හා ණය යෝජනා ක්‍රමයක අවශ්‍යතාවයන් වෙනුවෙන් තෙවනුව පොහොර සහනාධාර මිලට ලබාගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් සැකසීම සඳහාත් සහ වාරිමාර්ග නිසි පරිදි නඩත්තු කරමින් ජලය බැස යාමේ ක්‍රමවේදයන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහාත්ය.

වගුව 5.1: මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් ගොවිජනසේවා බල ප්‍රදේශ කිහිපයක "කීර සහ එළවළු වගා කරන ගොවීන්" මුහුණපාන ගැටලු සහ ඔවුන් විසින් කරනු ලබන යෝජනා හා විසඳුම්

යෝජනා හා විසඳුම්	යෝජනා	කැක නිදර	බොරු -වැලිගම	මාලිමබඩ	මාතර	කඩවැද්දු-කලලල	විල්ල	හක්මණ	මිලිස්ස	එකතුව	%
1	වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීම: කාර්යක්ෂම කිරීම, පුළුල් කිරීම, පිටපළාත්වලට සැපයීම හා කීර නිෂ්පාදකයින් සඳහා නව අලෙවි මධ්‍යස්ථානයන් පිහිටුවීම	6	8	8	6	2	1	3	-	37	26
2	ණය යෝජනා ක්‍රම සහිත මූල්‍ය ආධාර ලබාදීම: සහන මිලට කෘෂි උපකරණ ලබාගැනීම/ප්‍රවාහනය සඳහා කුඩා වාහන/ජල පොම්ප/තෙල් ඉසින උපකරණ/වගා ළිං තැනීම/ කටු කම්බි හා වෙනත් අවශ්‍ය දෑ සඳහා	5	6	7	6	1	1	3	3	32	20
3	පොහොර සහනාධාර මිලට ලබාගැනීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම	5	5	4	3	-	1	-	3	21	21
4	වාරිමාර්ග ක්‍රම නිසි පරිදි නඩත්තු කරමින් ජලය බැසයාමේ ක්‍රමවේදයන් සංවර්ධනය කිරීම	6	3	4	5	2	1	-	-	21	21
5	සතුන්ගෙන් වන හානි අවම කරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට දැල් ක්‍රමයක් සහිත ආවරණ ලබාගැනීමත්, වායු රයිලල් වැනි උපකරණ ගොවීන්ට ලබාදීම	1	2	5	1	-	-	1	2	12	12
6	කෘෂි උපදේශක මාර්ගයෙන් නියමිත කාලයට නිර්දේශිත සහ උචිත බීජ වර්ග පමණක් වගා කිරීමට ගොවීන් පෙළඹවීම	-	1	2	2	-	3	-	4	12	12
7	කුඹුරු ඉඩම් සහ අදාළ වගා බිම්වලට පහසුවෙන් ප්‍රවේශවීම සඳහා ග්‍රාමීය මාර්ග පිළියකර කරදීම	2	-	2	1	-	-	1	1	7	7
8	දේශීය කෘෂි යෙදවුම් භාවිතය වැඩි කිරීමට ඒවා සහන මිලට ලබා දීම හා ඒවා ග්‍රාමීයව නිෂ්පාදනය කිරීමට පහසුකම් සැලසීම(කොම්පෝස්ට් පොහොර)	-	1	2	1	1	-	-	-	5	5
9	වසර ගණනාවක් පුරාත් වන කුඹුරු සොයා බලා වගා නොකරන්නන් නම් එම ඉඩම් කීර වගාව සඳහා ලබා දීම	1	-	1	1	1	-	-	-	4	4
10	ගංවතුර, නියඟ වැනි ස්වාභාවික ආපදාවල දී වගා හානි වීමෙන් සිදු වන පාඩු සඳහා යම් වන්දි මුදලක් ලබාදීම	1	-	1	1	-	-	-	-	3	3
11	ඇළවෙළි සංරක්ෂිත බිම් ගොවීන් විසින් තනි අයිතියට අත්පත් කරගෙන ඇති බැවින් ඒවා නිවැරදි කර එම ඇළවෙළි පුරක්ෂිත කිරීම	-	1	1	-	-	-	-	-	2	2
12	කොළ එළවළු අපනයනය කිරීමට ගොවීන් යොමු කිරීම	-	-	2	-	-	-	-	-	2	2
13	කොළ එළවළු සඳහා අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන හඳුන්වා දීම (value added product)	1	-	-	-	-	-	1	-	2	2
14	බිංදු ජල තාක්ෂණ ක්‍රම වැනි නව තාක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වා දීම, දැනුවත් කිරීම	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

\* එකම ප්‍රතිචාරයා ගැටලු එකකට වඩා සඳහන් කර ඇති නිසා ප්‍රතිශතයන් හි එකතුව සියයට සමාන නොවේ.

මේ අතර තෘතීය වශයෙන් ද සංවර්ධන යෝජනා හඳුනාගැනීමේ තත්ත්වයක් ගොඩනැගී තිබුණි. අධ්‍යයනයට භාජනය කළ නියැදියේ ගොවීන් 102ක ප්‍රමාණයෙන් 4% ප්‍රමාණයක් පෙන්වා දී තිබුණේ වසර ගණනාවක් පුරන් වී පවතින කුඹුරු ඉඩම් සොයා බලා වගා නොකරන්නේ නම් ඒවා කීර වගාවට ලබා දිය යුතු බවය. එමෙන්ම තවත් 3%ක ප්‍රමාණයක් ඉල්ලා සිටිනු ලැබුවේ කීර වගාවේ දී සිදුවන ගංවතුර ගැලීම හා වෙනත් ස්වාභාවික උපද්‍රවවල දී සිදුවන අලාභ සඳහා කිසියම් අධාර මුදලක් ලබා දිය යුතු බවය. මේ අතර දැනට පවතින ඇළ මාර්ග හා සංරක්ෂණ බිම්, ගොවීන් විසින් තනි අයිතියට අත්කර ගෙන ඇති බැවින් ඒවා එම පුද්ගලික අයිතියෙන් ඉවත් කර සුරක්ෂිත කළ යුතු බව තවත් ගොවීන්ගෙන් 2%ක් ප්‍රකාශ කර තිබුණි. කොළ එළවළු අපනයනය කළ යුතු බවට තවත් ගොවීන්ගෙන් 2%ක් තම අදහස් ලෙස දක්වා ඇති අතර කොළ එළවළු සඳහා අගය එකතු කිරීමේ ක්‍රියාදාමය වර්ධනය කළ යුතු බව තවත් 2%කගේ මතය විය. අවසාන වශයෙන් ඉතිරි 1%ක ගොවීන්ගේ අදහස වූයේ නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් (බිංදු ජල තාක්ෂණය) වැනි ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දී ඒ පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් කළ යුතු බවයි.

ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූ තොරතුරු අනුව නව සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක පැතිර ඇත. ඒවා අතර වෙළෙඳපොළ යෙදවුම් ලබාගැනීම, වාරිමාර්ග, ඉඩම් හා යටිතල පහසුකම් සහ තාක්ෂණය යන ක්ෂේත්‍රයන් කැපී පෙනෙන බව හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව මෙම සංවර්ධන යෝජනාව ද භාවිතා කරමින් කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය පිළිබඳ පවතින නව යෝජනාවන් මෙසේ දැක්විය හැකිය.

(1) අධ්‍යයනයට භාජනය වූ බොහෝ ගොවි පිරිස් ද වෙනත් අදාළ නිලධාරීන් මෙන්ම ප්‍රජා නායකයින් ද දැඩිව අවධානය යොමු කළ කරුණක් වූයේ "ග්‍රාමීය පොළ" කීර හා අලෙවිය සම්බන්ධ වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කරනු ලබන බවත්, ඒ සඳහා සුදුසු ඉඩ පහසුකම් ඔවුන් වෙත ලැබී නැති බවත් ය. දැනට කීර අලෙවිකරණ ගොවියෙකු හෝ ගෙවිලියක ඉතා කුඩා බිම් ප්‍රමාණයක් සඳහා රුපියල් 50 -100ක් අතර මුදලක් හෝ ඊට වැඩි ප්‍රමාණයක් "පොළ බදු" වශයෙන් ගෙවිය යුතු බව ය. මෙය ඉතාම අධික මුදලක් බවත් එම මුදල් අය නොකර ඒ සඳහා සුදුසු ඉඩකඩ ඔවුනට ලබා දෙන්නේ නම් මෙම නිෂ්පාදනය හා අලෙවිය වඩාත් ක්‍රමවත්ව කාර්යක්ෂම කළ හැකි බවය.

ඒ අනුව කීර හා එළවළු වගා කරන ගොවීන්ගේ මූලික අවශ්‍යතාවය වූයේ මෙම පොළ බදු ගෙවීමෙන් ඉවත් වී තම වෙළෙඳපොළ කටයුතු කරගෙන යාමට ඉඩකඩ ලබාගැනීම ය. එබැවින් පොළ බදු අය කිරීම දැනට ප්‍රාදේශීය සභාවන් මගින් හෝ සභාවෙන් පත් කළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් මගින් සිදු කරන බැවින් මේ පිළිබඳ ප්‍රාදේශීය සභාවන් දැනුවත් කොට විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයකට පැමිණිය යුතුව ඇත.

(2) වෙළඳපොළ සංවර්ධනය පිළිබඳ ගොවීන්ගේ ඊළඟ ප්‍රධාන අදහස වූයේ, දැනට "කීර හා එළවළු" ප්‍රදේශයේ ම පොළ තුළ පමණක් අලෙවිකරන බැවින් ඒවා මෙම ක්‍රමයට වඩා පුළුල් පිටස්තර ප්‍රදේශයන් සමඟ වෙළඳපොළ සම්බන්ධතාවයන් ඇතිකරමින් වෙනත් ප්‍රදේශවල වෙළඳපොළවල් ද කීර හා එළවළු අලෙවියට සම්බන්ධකර ගත යුතු බවය. මේ සඳහා වෙළඳ සංවිධාන, ගොවි සංවිධාන හා රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් යටතේ මෙම කටයුතු ගොඩනැඟිය යුතුව ඇත. එබැවින් මෙම නිෂ්පාදකයන්ගේ "සංවිධානයක්" පිහිටුවා වෙනත් නාගරික වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන වෙත මෙම නිෂ්පාදන කටයුතු යැවීමේ කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. එසේම ඇතැම් ගොවීන් මෙම කීර හා එළවළු සම්බන්ධව "වටිනාකම් එකතු කිරීමේ දාමය" (value added) දියුණු කළ යුතු බවට යෝජනා කරන අතර ඒ සඳහා ගොවීන්ට පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම, ඇසිරීමේ ක්‍රමවේදයන් හා වෙනත් සකස් කිරීමේ කටයුතු, ගබඩා කර තැබීමේ ආදිය පිළිබඳ "තාක්ෂණික හා ආර්ථිකමය" කටයුතු ගැන විධිමත් අවබෝධයක් හා දැනුමක් ලබා දිය යුතුව ඇත. දැනට මෙම කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතාමත් ප්‍රාථමික මට්ටමින් සිදුවන බැවින් මේ පිළිබඳ විධිමත් වැඩපිළිවෙළක අවශ්‍යතාවය කැපී පෙනෙනු ඇත.

(3) කීර හා එළවළු සඳහා වෙළඳපොළ "මිල ගණන්" යහපත් තත්ත්වයක පවතින බව බොහෝ ගොවීන් ප්‍රකාශ කළ ද ඔවුන් දැඩි ලෙස අවධානය කරනු ලැබුවේ "කාලගුණික වෙනස්වීම්" මත සිදු වනු ලබන "මිල පහළ යාම්" පමණක් නොව ඇතැම් අවස්ථාවල දී සම්පූර්ණයෙන් ම "නිෂ්පාදන නොගය" ඉවත් කිරීමට සිදුවීම ගැනය. මෙහි දී ගොවීන් මෙම කාලගුණික තත්ත්වයන්ගෙන් බේරීම සඳහා විකල්ප ක්‍රමවේදයක් ලෙස වර්ෂා ජලයෙන් හෝ ගංවතුර මගින් වන හානිය සම්පූර්ණ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයටම හානි කරන බැවින් ඒ අවස්ථාවන් සඳහා "වන්දි මුදලක්" හෝ කිසියම් සහනාධාරයක් අවශ්‍ය බව ය. ගංවතුර මගින් යටවීමේ දී සම්පූර්ණ වගාව විනාශ වන අතර එවැනි ගංවතුර තත්ත්වයකට භාජනය වන "කීර" නැවත වෙළඳපොළ වෙත ඉදිරිපත් කළ නොහැකි ය. ඒ සඳහා කිසිදු ඉල්ලුමක් නොපවතින අතර සම්පූර්ණ වගාව කප්පාදු කර ඉවත් කර නැවත ආරම්භ කළ යුතුව ඇත. එබැවින් මෙවන් අවස්ථාවන්හි දී ගොවීන් විශාල පසුබෑමකට ලක්වන අතර ඒ සඳහා කිසියම් වන්දි මුදලක් හෝ වෙනත් ආධාර මුදලක් හෝ ණය මුදලක් ලබාදීම වගාව තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමට හේතු වනු ඇත. දැනට මෙම ගංවතුර හෝ ජල ගැලීම්වලට ලක්වන "කීර කොටු" නැවත යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමේ දී ගොවීන් බොහෝ පිරිසක් මන්දගාමීව කටයුතු කරන බැවින් මේ සඳහා සුරක්ෂිත මූල්‍ය සම්පාදන ක්‍රමවේදයක් අත්‍යවශ්‍යතාවය ගොවීන් විසින් හඳුනාගෙන තිබූ අතර ඔවුන් බහුතරයකගේ යෝජනාව මෙය විය.

(4) අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ගොවි කණ්ඩායම් මෙන්ම අනෙක් සියලුම ගොවීන් කීර සඳහා "රසායනික පොහොර සහ බෙහෙත් වර්ග" සාර්ථක වගාවන් සඳහා භාවිතා කරනු ඇත. එහෙත් ගොවීන් මේ පිළිබඳ කිසිදු තාක්ෂණික ශිල්පීය ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය නොකරන අතර රසායනික පොහොර හා බෙහෙත් කීර සඳහා යොදා ගැනීම පිළිබඳ පෙර පුහුණුවක් හෝ අත්දැකීමක් ද ලබා නැත. අනෙක් අතට ගොවීන්ට මෙම රසායනික පොහොර හා බෙහෙත් භාවිතය හා ලබාගැනීම සම්බන්ධව අවශ්‍ය තාක්ෂණික තොරතුරු ලැබෙනුයේ අදාළ වෙළෙඳ නියෝජිතයන් මගින් වන බැවින් ඔවුන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන නිර්දේශය බොහෝ විට ක්‍රියාත්මක වේ. මේ අතර කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවය මගින් හෝ ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබාගත හැකි උපදෙස් ආදිය මෙම කීර ගොවීන් බොහෝ ප්‍රමාණයක් ලබාගන්නේ නැත. මෙම දෙපාර්තමේන්තු සේවා සමඟ සබඳතා ඇත්තේ අවම වශයෙනි. මේ නිසා කීර වගාකරන හා අලෙවිකරන ගොවීන්ට රසායනික පොහොර භාවිතය හා පළිබෝධනාශක භාවිතය පිළිබඳ විධිමත් පුහුණුවක් ලබා දිය යුතුව ඇත. දැනට පවතින තත්ත්වය නම් රසායනික පොහොර හා පළිබෝධනාශක භාවිතා කරන ගොවීන් ඒවා වෙළෙඳපොළ අලෙවිය සඳහා පමණක් සිදු කරන අතර තම පරිභෝජනයට ගන්නා කොටසට එම රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නැත. ඔවුන් පවසනුයේ රසායනික පොහොර නොයොදා පළිබෝධනාශක ආදිය භාවිතා නොකරන කීර සඳහා කිසිදු ඉල්ලුමක් වෙළෙඳපොළේ නොමැති බවයි. මන්ද ඒවායේ වර්ණය ඉතා පහළ මට්ටමක පැවතීමයි. වැඩි ඉල්ලුමක් පවතින්නේ, රසායනික පොහොර, පළිබෝධනාශක යොදා ඇති නිෂ්පාදනවලට බැවින් මේ පිළිබඳ ගොවීන් මෙන්ම පාරිභෝගිකයා ද දැනුවත් කළ යුතුව ඇත. එමෙන්ම හැකිතාක් කාබනික පොහොර භාවිතය සහ ස්වාභාවික ක්‍රමවේදයන් මගින් පළිබෝධනාශක භාවිතයෙන් වැළකීම වැනි කටයුතුවලට මෙම ගොවීන් යොමු කිරීමෙන් සෞඛ්‍යමය වශයෙන් හොඳ තත්ත්වයේ කීර නිෂ්පාදන වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කළ හැකි අතර ඒ සඳහා පුහුණු ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දී ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතාමත් වැදගත් වී ඇත.

(5) "කීර" නිෂ්පාදනය සඳහා ව්‍යාප්ති සේවයක සහාය ලැබෙන්නේ නැත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හැකි තරම් මේ පිළිබඳ උපදෙස් හා සේවා ගොවීන් වෙත සැපයුව ද, ප්‍රමාණවත් යටිතල පහසුකම් හා ව්‍යාප්ති සේවා නිලධාරීන් නොමැතිවීම නිසා මෙම කාර්යය අඩපණ වී ඇත. එසේම දැනට සේවාවන් තිබුණ ද කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවා නිලධාරීන් වී වගාව, එළවළු හා වෙනත් වගා කටයුතු පිළිබඳ තම සේවා සංවිධානය කරන විට කීර වගාව සඳහා තම සේවා කාලය වැය කළ නොහැකි වී ඇත. එබැවින් කීර වගා කරන ගොවීන්ගේ නිෂ්පාදන කාර්යයන් විධිමත් කිරීමට සුදුසු ව්‍යාප්ති සේවයක් සංවිධානය විය යුතුය. මෙම කාර්යය දැනට ඇතැම් රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් ඉටු කරනු ලැබූව ද එතරම් ඵල ප්‍රයෝජන

නොමැති බැවින් ඒ සඳහා රාජ්‍ය අංශයේ මැදිහත්වීම අනිවාර්ය විය යුතුය. ඒ සඳහා පර්යේෂණ අංශ මගින් වැඩි දියුණු කළ පලා වර්ග, වගා ක්‍රම, රෝග පාලනය, අස්වනු නෙළීම, පසු අස්වනු හානිය අවම කිරීම වැනි කටයුතු විද්‍යානුකූලව ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වාදිය යුතු අතර ඒ සඳහා විධිමත් ව්‍යාප්ති සේවයක් සංවිධානය කළ යුතුව ඇත. දැනට ප්‍රමාණවත් පරිදි මෙම සේවා ගොවීන්ට නොලැබෙන අතර පවතින නිෂ්පාදන හා අලෙවි ක්‍රියාවලිය පවත්වාගෙන යනු ලබනුයේ තත්කාලීන විවිධ පුද්ගලයන් හා ආයතන විසින් ලබා දෙනු ලබන ඇතැම් සේවය පදනම් කරගෙන ය. මේ නිසා කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති සේවය මෙම කීර නිෂ්පාදන අංශ දක්වා පුළුල් කළ යුතු අතර මේ පිළිබඳ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ හා ව්‍යාප්ති කටයුතු විධිමත් කළ යුතුව ඇත. ඒ සඳහා රාජ්‍ය මැදිහත්වීමක් අවශ්‍ය වන අතර ගොවි ප්‍රජාවන්ගේ දැනුවත්වීම් ද වර්ධනය කළ යුතුව ඇත.

(6) ජල සම්පාදන සහ ජලාපවහන කටයුතුවල විධිමත් භාවයක් තිබිය යුතු බවට යෝජනා කරන ලද ගොවීන් සංඛ්‍යාව අති විශාල ය. නියැදියෙන් 21%ක් ප්‍රකාශ කළේ "ප්‍රදේශයේ පවතින වාරිමාර්ග ක්‍රම සහ ස්වාභාවික ජල මාර්ග හා කුඩා ජල පොකුණු ආදියට" "විධිමත් නඩත්තු ක්‍රමවේදයක්" හඳුන්වා දෙමින් ජලය ක්‍රමානුකූලව කාර්යක්ෂමව බැස යාමේ සංවර්ධන සැලැස්මක් සහ වැඩසටහනක් අවශ්‍ය බවය. මන්ද යත්, දැනට මෙම කීර කොටු පුර්ණ වශයෙන් පිහිටා ඇත්තේ මන්දගාමීව ජලය බැස යන තෙත් රදා පවතින පහත් බිම් කඩක් ආශ්‍රිතව ය. මේ නිසා ඉතා සුළු වර්ෂාපතනයක් පතිත වුව ද අදාළ ජලය බැසයාමේ කානු හා ජලය රදා පවතින බිම් කඩවල් උතුරා පිටාර ගලා යන බැවින් එය හේතු කොටගෙන අදාළ කීර කොටුවේ නිෂ්පාදනයන් හානියට පත්වන අවස්ථා එමට ය. එම නිසා කීර හා එළවළු වගා කරන මෙම සියලුම ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයන් මුල් කරගෙන ජලය බැසයාමේ ක්‍රමවේදයන් සහිත නිසි පරිදි නඩත්තු වන වාරිමාර්ග වැඩසටහන් දියත් කළ යුතු බවට ගොවීන් බහුතරයකගේ යෝජනාවක් විය. සැබැවින්ම මේ පිළිබඳ විශේෂිත අවධානයක් යොමු විය යුත්තේ බහුතර ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් එනම් නියැදියේ ගොවීන්ගෙන් 21%ක් මෙම අදහස ඉදිරිපත් කිරීම නිසා ය. මේ අතර මෙම කීර කොටු බිම් ප්‍රමාණයක් වශයෙන් ඉතා කුඩා වන නිසා නිරන්තරයෙන් මෙම ජලගැලීමේ අවදානමට භාජනය වනු ඇත. එබැවින් ගොවීන් නිරන්තරයෙන් ජලගැලීමේ ප්‍රතිවිපාකයට ගොදුරු වන අතර තම වගාවන් අර්ධ වශයෙන් හෝ පුර්ණව විනාශ වී යනු ඇත. මේ නිසා නිරන්තරයෙන් ම මනා ක්‍රියාකාරීත්වයකින් හා කාර්යක්ෂමතාවයෙන් යුතු ජලය බැසයාමේ ක්‍රමවේදයන් මෙම ප්‍රදේශවල ක්‍රියාත්මක විය යුතුව ඇත.

(7) කීර හා එළවළු නිෂ්පාදයේ නිරත බහුතර ගොවීන් සංඛ්‍යාවක් සාමාන්‍ය ආදායම් මට්ටමේ නියුක්ත එහෙත් යැපුම් මට්ටමේ සුළු ගොවීන් ලෙස වර්ගීකරණය කළ හැකිය. මොවුන්ගේ මූල්‍ය හැකියාව

එතරම් වර්ධනය නොවී ඇති අතර මෙම අධ්‍යයනයේ දී ඔවුන් බලාපොරොත්තු වූ අරමුණක් වූයේ කිසියම් ආධාරයක් ද්‍රව්‍යමය හෝ මූල්‍යමය වශයෙන් ඉල්ලුම් කර ගැනීමය. මේ සඳහා රාජ්‍ය මැදිහත්වීමක් පිළිබඳ මෙම ගොවිහු තම විශ්වාසය පළ කළ අතර පහත සඳහන් ද්‍රව්‍යමය උපකරණ ඔවුන්ට අවශ්‍ය බව සෘජුව ප්‍රකාශ කළහ. මෙහි දී උදාහරණයක් ලෙස කීර හා එළවළු නිෂ්පාදනය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතින මාලිම්බඩ (අකුරුගොඩ) ගොවිජන සේවා බල ප්‍රදේශයේ අධ්‍යයනයට භාජනය වූ සුල්තානාගොඩ නැගෙනහිර හා දකුණු ග්‍රාම සේවා වසම් දෙකේ ගොවීන්ගේ අවශ්‍යතා මෙහි දී පෙන්වා දිය හැකිය. ඔවුන්ගේ මූලික බලාපොරොත්තුව වූයේ පහත සඳහන් කුමන හෝ උපකරණයක් ගොවීන් වෙත ලබාගැනීමය. එම උපකරණ මෙසේය.

වගු අංක 5.2: ගොවීන් කීර වගාව සඳහා ඉල්ලන උපකරණ

ඉල්ලුම් කරනු ලබන උපකරණය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය (%)
විල්බැරෝ යන්ත්‍ර	64	25.8
තෙල් ඉසින යන්ත්‍ර	54	21.8
අලවංගු	24	9.7
උදුලු	22	15.0
සවල්	11	4.4
කප්පාදු කතුරු	08	3.2
වෙනත් උපකරණ*	28	11.3

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

\*තාවිවි, රේක්ක, මල්බාල්දි, මුල්ලු, අත්මුල්ලු, උදුලු මුල්ලු, තණකොළ කපන මැෂින්, කුඩා වගා ළිං තැනීම , වතුර පොම්ප, කටු කම්බි ආදිය මෙයට අයත් වේ.

මෙයින් ගම්‍ය වන්නේ මෙම කීර හා එළවළු වගාවේ නිරත ගොවීන් මෙවැනි උපකරණ පිළිබඳ නිරන්තර හිඟයකට මුහුණ පා ඇති බවයි. එම නිසා මෙවැනි උපකරණ හා අදාළ වෙනත් යෙදවුම් භාණ්ඩ ලබාගැනීමේ වැඩපිළිවෙළක අවශ්‍යතාවය මේ අනුව හඳුන්වා දිය හැකිය. මේ සඳහා මෙම උපකරණ අවශ්‍යතාවයන් ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන මගින් බෙදා හැරීමට හෝ එවැනි තැනකින් මිල දී ගැනීමට හැකි වන පරිදි, මූල්‍ය සහනාධාර මත ලබාදීමේ වැඩපිළිවෙළක අවශ්‍යතාවය මෙහි දී හඳුනා ගතහැකිය. එබැවින් එවැනි වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ නම් මෙම කුඩා පරිමාණ සුළු ගොවීන්ට එය විශාල පහසුවක් වනු ඇත.

මෙම කාරණයේ දී ගොවීන් තම යෙදවුම් ලෙස පොහොර ලබාගැනීම පිළිබඳ විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ අතර සහනාධාර ක්‍රමය යටතේ තම පොහොර අවශ්‍යතාවය ඉටු කර ගත හැකි වේ නම් එය විශාල ප්‍රගතියක් ලෙස ඔවුන් හඳුනාගෙන තිබුණි. එබැවින් දැනට වී සඳහා ලබාදෙන පොහොර සහනාධාරය වැනි කිසියම් ප්‍රමාණයක සහනාධාරයක් මෙම ගොවීන් වෙත ද ලබාදෙන්නේ නම්, එය ද මෙම වගාවන්ගේ වැදගත් සංවර්ධන ක්‍රියාමාර්ගයක් වනු ඇත. මෙම අධ්‍යයනයට භාජනය වූ ගොවීන් 100ක ප්‍රමාණයකගෙන් 21%ක් ම පොහොර සහනාධාර ලබා ගැනීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කර දෙන ලෙස ඉල්ලුම් කළහ.

**(8) කීර හා කොරටු වගා සඳහා නව තාක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වාදීම**

මෙම නිර්දේශය යටතේ දැනට කීර වගාව (safer leaf vegetable) දියුණු මට්ටමින් කරනු ලබන තායිලන්තය, වියට්නාමය හා තායිවානය වැනි රටවල් සඳහා ආසියා එළවළු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය (Asian Vegetable Research and Development Centre) විසින් හඳුන්වා දෙනු ලැබූ දැල් සහිත ශාඛ සහ දැල් සහිත කුටි "Net House and Net Tunnels" තුළ කීර නැතහොත් පලා එළවළු වර්ග වගා කිරීමේ ක්‍රමයක් හඳුනා ගන්නා අතර මෙම ක්‍රමවේදයන් ප්‍රදේශයේ ආර්ථික ශක්‍යතාවයක් ඇති කුඩා පරිමාණ ගොවීන් සඳහා හඳුන්වා දිය හැකිවනු ඇත. මෙම ක්‍රමවේදය හඳුන්වාදීමෙන් ලබාගත හැකි වාසි බොහෝ වන අතර කුඩා ඉඩකඩ ප්‍රමාණයක් මේ සඳහා භාවිතා කළ හැකි ය.

- ❖ ගංවතුර හා ජල ගැල්මට ගොදුරුවීමේ අවදානම අඩු කළ හැකිය.
- ❖ කෘමි හා වෙනත් සතුන්ගෙන් වන හානිය අවම කළ හැකි අතර ඉතා පිරිසිදු මිනිස් පරිභෝජනයට යෝග්‍ය කොළ එළවළු නිෂ්පාදනය කළ හැකි වනු ඇත.
- ❖ හෝගය ඉතාමත් සුපරික්ෂාකාරී ලෙස පරික්ෂා කළ හැකි අතර පළිබෝධනාශක භාවිතා කළ හැකිවන්නේ අත්‍යවශ්‍යයෙන් ම උවමනා වූ විට ය.
- ❖ වගාවන් ඉතාමත් පිරිසිදු ඒකාබද්දව පවත්වාගෙන යා හැකි අතර කිසිදු කෘමි සත්ත්වයෙකුට වගාවන් සඳහා ඇතුළත් විය නොහැකිය.
- ❖ දේශීය කෘමි පාලන ක්‍රමවේදයන් පහසුවෙන් භාවිත කළ හැකි වන අතර කාබනික පොහොර භාවිතය ද වැඩි කළ හැකි ය.

මෙවැනි පහසුකම් රාශියක් ලැබීම හේතුකොටගෙන, වෙළඳපොළේ පවතින අධික ඉල්ලුමක් (කෘතීම හා රසායනික පොහොර හා බෙහෙත් නොයොදා) සහිත පලා වර්ග නිෂ්පාදනය කළ හැකි වනු ඇත. දැනට මෙම දැල් ශාඛ හා කුටිවල පලා එළවළු වර්ග වාණිජමය වශයෙන් ඇතැම් රටවල නිෂ්පාදනය වන අතර ඒවා ඉතාමත් සාර්ථක ව්‍යාපාර වී ඇත. එබැවින් තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් ගොවීන්ට හඳුන්වාදීම කීර හා කොරටු ගොවිතැනේ සාර්ථකත්වයට හේතුවක් වනු ඇත.

**(9) කීර කොරටු නවීකරණය කිරීම**

කීර වගාව වසර ගණනාවක් එක දිගට පවත්වාගෙන යන ගොවීන් විශාල සංඛ්‍යාවක් කීර වගාකරුවන් අතර දක්නට ලැබුණි. දිගුකාලීනව වගාව පවත්වාගෙන යාම නිසා කීර වගාවලට බහුල වශයෙන් ලෙඩරෝග වැලදීමේ තත්ත්වයක් ගැන හෙළිදරව් විය. මලකඩ රෝගය, කොළ පුල්ලි රෝගය, පත්‍ර කහ වීමේ රෝගය යනා දී රෝග ගණනාවක් වැලදීම නිසා එවැනි කීර කොටුවල අස්වැන්න අලෙවි කිරීමට නොහැකි තත්ත්වයක පවතින බැවින් ඒවායේ ආදායම පහළ බැස තිබුණි. එය තවදුරටත් කීර වගාකිරීම සඳහා ගොවීන් අධෛර්යමත් කරන්නක් විය. එම නිසා වසර 05ට වඩා පැරණි කීර වගාවන් ගලවා ඉවත් කර එම භූමියේ පස් ද ඉවත් කර භූමිය අලුතින් නවීකරණය කර කාබනික පොහොර යොදා නැවත කීර සිටුවීමේ වැඩසටහනක් පුළුල් ලෙස ඇරඹීම යෝග්‍ය වේ. කීර වගාව පමණක් ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය කරගෙන සිටි ගොවීන්ට කීර වගා නවීකරණය නිසා මාස 02ක පමණක කාලයක් ආදායම් අහිමි වී යයි. එම කාලය තුළ ආදායම අහිමි වී යාම නිසා ජීවත්වීමේ ගැටලු ඇතිවන බැවින් එවැනි ගොවීන්ට යම් කිසි සහනයක් සැලසීම සඳහා යම්කිසි දීමනාවක් ගෙවීම සුදුසු බව යෝජනා කළ හැකිය. එය දිරි දීමනාවක් වශයෙන් සලකා පැරණි කීර වගාවන් ගලවා ඉවත් කිරීමට කීර ගොවීන් පෙලඹවීම කළ යුතුය.

**(10) කෘෂි සේවා පියස වැඩසටහන් කීර වගා ප්‍රදේශයේ ඇරඹීම**

"කෘෂි සේවා පියස වැඩසටහන" කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ කෘෂි ව්‍යාපාර අංශය විසින් හඳුන්වා දෙන ලද වැඩසටහනකි. කෘෂිකර්ම ඩිප්ලෝමා සුදුසුකම සහිත තරුණයන් විසින් පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධනය යොදවා කෘෂි යෙදවුම් සහ සේවා අලෙවිසැලක් ඇරඹීම මේ යටතේ සිදු කෙරේ. බොහෝ ගොවීහු වර්තමානයේ දී කෘෂිකාර්මික දැනුමක් නොමැති පුද්ගලයන් විසින් පවත්වාගෙන යන පුද්ගලික වෙළඳසැල් මගින් තම කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් අවශ්‍යතා සපුරා ගනිති. කෘෂිකර්මය පිළිබඳ උගත් තරුණයෙකු විසින් ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ට අවශ්‍ය යෙදවුම් ඉතා නිර්ව්‍යාජ ලෙස සපයාදීමත් සමඟ යෙදවුම් සමඟ උපදෙස් සහ තාක්ෂණය ලබාදීමත් නිසා ගොවියාගේ නිෂ්පාදන වියදම සීමා වේ. එසේම පරිසර හිතකාමීව කෘෂිකර්මය වර්ධනය කිරීම සඳහා ශාකසාර පළිබෝධනාශක යෙදීම හා කාබනික පොහොර යෙදීම දිරිගැන්වීම ආදිය ද මේ තුළින් සිදු කිරීමට හැකිබව මෙම වැඩසටහන රටේ වෙනත් පළාත්වල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අත්දැකීම් ආශ්‍රයෙන් පෙන්වා දීමට පුළුවන. එම නිසා මිනිස් පරිභෝජනයට වඩාත්ම හිතකර සහ පරිසර හිතකාමී වගාවක් ලෙස කීර වගාව තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම සඳහා මෙම කෘෂි සේවා පියස නැමති නව වැඩපිළිවෙළ යොදා ගැනීමට පුළුවන. කීර වගාව සම්බන්ධයෙන් කෘෂිකර්ම උපදේශකවරුන්ගේ තාක්ෂණ සහාය ලැබීම ඉතා දුර්වල තත්ත්වයක පවතින බව අධ්‍යයනයේ දී හෙළි වූ අතර ගොවීහු තමන්ගේ දීර්ඝකාලීන වගා අත්දැකීම් අනුව කීර වගාව කරගෙන යති. එම

නිසා තම සිතැහි පරිදි පොහොර යෙදීම, කෘෂි රසායනික යෙදීම හා කීර වගාවන් පවත්වාගෙනයාම ආදී වගාවේ සියලුම කාර්යයන් සිදු කරති. එම නිසා කීර වගාවන්ට ලෙඩ රෝග බහුල වශයෙන් වැලඳෙන ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ඇත. එම නිසා කෘෂිකර්ම උපදේශකවරයාට වගා ගොවීන්ට සමීප කෘෂිකර්ම උපදේශක සේවයක් ස්ථාපිත කිරීම අවශ්‍ය වී ඇත.

(11) කීර වගාකරන බිම් එම කාර්යය සඳහා දිගුකාලීනව යොදා ඇතිබවක් මෙන්ම කීර හා එළවළු වගා කරන ගොවීන්ද අතිවිශාල සංඛ්‍යාවක් මැදිවිය ඉක්මවා මහලු තත්ත්වයට පත් වූ ගොවීන් වී ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ දී විමර්ශනය කරන ලද සුල්තානාගොඩ-නැගෙනහිර හා දකුණු ග්‍රාම සේවා වසම හි කීර හා එළවළු වගාකරන ගොවීන්ගේ නාම ලේඛනය අනුව මෙම කීර හා එළවළු වගාකරන ගොවීන්ගේ මුළු සංඛ්‍යාව එම ග්‍රාම සේවා වසම දෙක තුළ පමණක් 90ක් පමණ වී ඇත. මෙම ගොවීන්ගෙන් තොරතුරු ලබා දී ඇති 81 දෙනාගේ වයස නිරීක්ෂණය කළ විට පහත සඳහන් ප්‍රතිඵලය ලැබුණි.

වයස් කාණ්ඩය	ගොවීන් සංඛ්‍යාව	ප්‍රතිශතය (%)
අවුරුදු 50ට අඩු	24	29
අවුරුදු 50ට වැඩි	57	71

මූලාශ්‍රය: ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ දත්ත, 2014

මේ අනුව කීර කොරටු වගා කටයුතුවල නිරත වන්නන්ගෙන් 71%ක් ම මහලු වියට ලඟා වූ හෝ ලඟාවීමට ආසන්න ගොවීන් පිරිසක් වූහ. මොවුන්ගේ උපරිම වයස අවුරුදු 80ක් වූ අතර අවම වාර්තාගත වයස වූයේ අවුරුදු 27කි. කෙසේ වුව ද මෙමගින් ගම්‍ය වන මූලික කරුණ වනුයේ මෙම කාර්යයෙහි නිරත ගොවීන් බහුතරයක් මහලු වියට ලඟාවූවන් බැවින් ඔවුන් සඳහා විධිමත් සුබසාධන වැඩපිළිවෙලක ඇති අත්‍යවශ්‍යතාවයයි. කීර වගාව සාම්ප්‍රදායිකව කරන්නේ නැති බැවින් ඒ සඳහා ලැබෙන තරුණ දායකත්වය ඉතා පහළ මට්ටමක ඇත. මේ නිසා ඉහළ ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි, ලාභදායී වගා ක්‍රම වෙත තරුණ පරපුර යොදාගැනීමේ තාක්ෂණික හා වෙළඳපොළ සංවර්ධන වැඩපිළිවෙලක් අත්‍යවශ්‍ය වනු ඇත. එසේම බහුතරයක් වූ වියපත් ගොවීන් සඳහා රක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් හා ගොවි විශ්‍රාම වැටුප් දීමනා වැනි ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව ඇත.

## ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. Halina Johana Vorster: (2007) The Role and Production of Traditional Leafy Vegetable in three Rural Communities in South Africa
2. N.S.Talekar F.C.Su, and M.Y.Lin, (2003) How to Grow Safer Leafy Vegetables in Nethouses and Net Tunnels, Shauhua Tainan- 74194, Taiwan, The World Vegetable Centre- AVRDC
3. Antonio L Acedo, Jr. Shauhua Tainan- 74194, (2010) Taiwan, The World Vegetable Centre- AVRDC
4. Project Report, Postharvest Technology for Leafy Vegetables, RETA/6208/6376, The World Vegetable Centre
5. එංගලන්ත ආර්ථික ඉතිහාසය, (1690) ලීනින් සිල්වා, ගුණරත්න සමාගම, කොළඹ
6. අපේ ආහාර (1916) ගුණපාල වීරසේකර, අතුල මුද්‍රණාලය, කොළඹ
7. සිංහල ශබ්ද කෝෂය (1982) 6 වෙනි කණ්ඩය, සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය, කොළඹ
8. සිංහල ශබ්ද කෝෂය, 7 වෙනි කණ්ඩය, සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය, කොළඹ



කීර හා කොරවු වගාවන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හා  
අලෙවිකරණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය : මාතර දිස්ත්‍රික්කය

ටී.ඒ. ධර්මරත්න  
ආර.එල්.එන්. ජයතිස්ස

හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව ගොවි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය  
තැ.පෙ. 1522  
කොළඹ.  
ශ්‍රී ලංකාව

දු.අංක +94 11 2 6969 81  
+94 11 2 6964 37  
ෆැක්ස් +94 11 2 6924 23  
ඊ-මේල් library@harti.lk  
වෙබ් www.harti.gov.lk

මිල රු. 275/-

National Digitization Project

*National Science Foundation*

Institute : National Science Foundation


1. Place of Scanning : Sanje (Private) Ltd, Hokandara

2. Date Scanned : .....02/06/2017.....

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd,  
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : .....Angelo Melvin Luwis.....

Signature : ..........

Certification of Scanning

*I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.*

Certifying Officer

Designation : .....Information Officer.....

Name : .....Renuka Sugathadasa.....

Signature : ..........

Date : .....02/06/2017.....

*“This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka”*